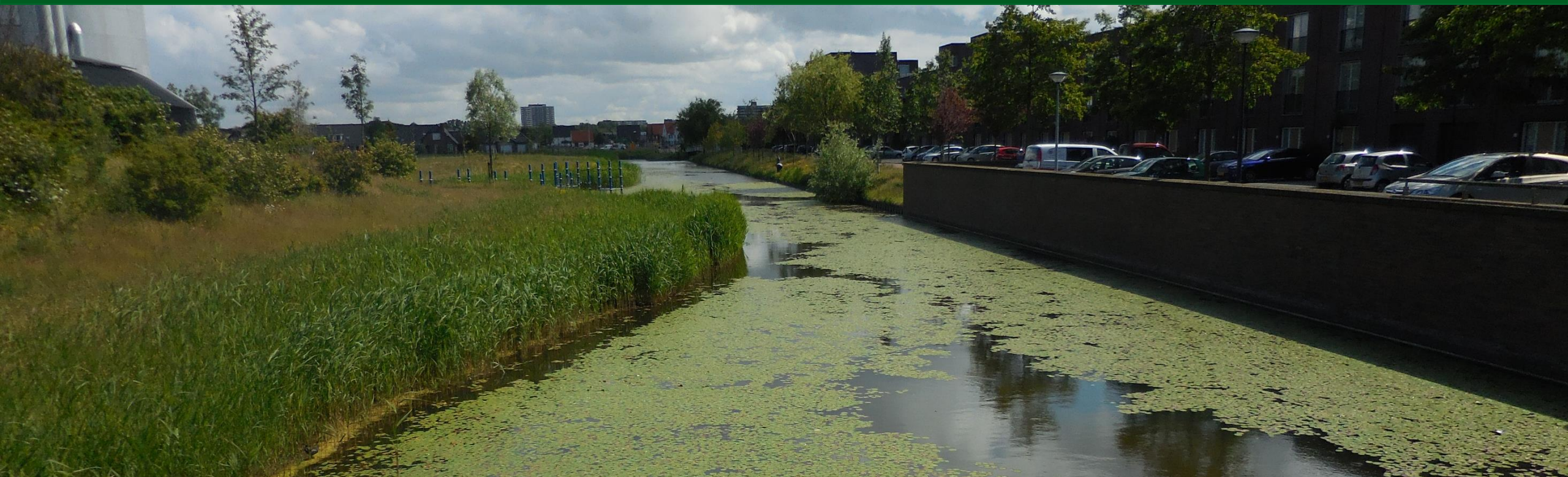

Inwonersonderzoek 2021

Fysiek domein

Inhoudsopgave

<u>Beleving van water</u>	p. 3
<u>Handhaving</u>	p. 9
<u>Hondenbeleid</u>	p. 13
<u>Openbare verlichting</u>	p. 18
<u>Openbare groenvoorzieningen</u>	p. 25
<u>Schone straat</u>	p. 34
<u>Dienstverlening op straat</u>	p. 41
<u>Bereikbaarheid</u>	p. 51
<u>Archeologie</u>	p. 62
<u>Onderzoeksverantwoording</u>	p. 68
<u>Colofon</u>	p. 75

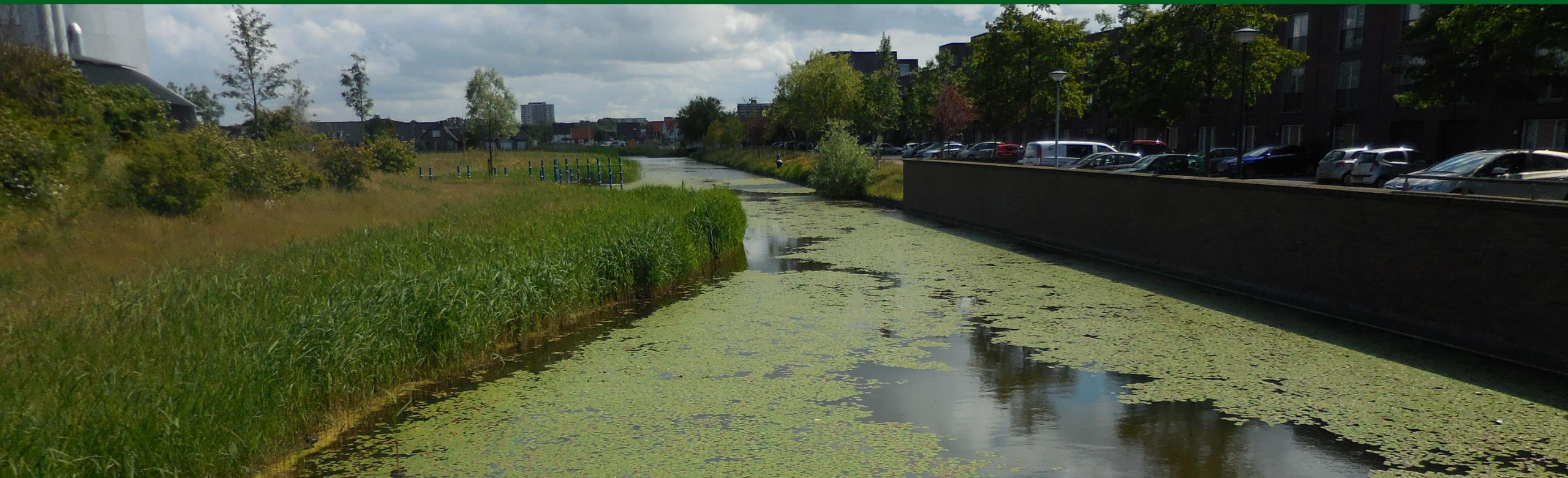

Den Haag

Inwonersonderzoek 2021

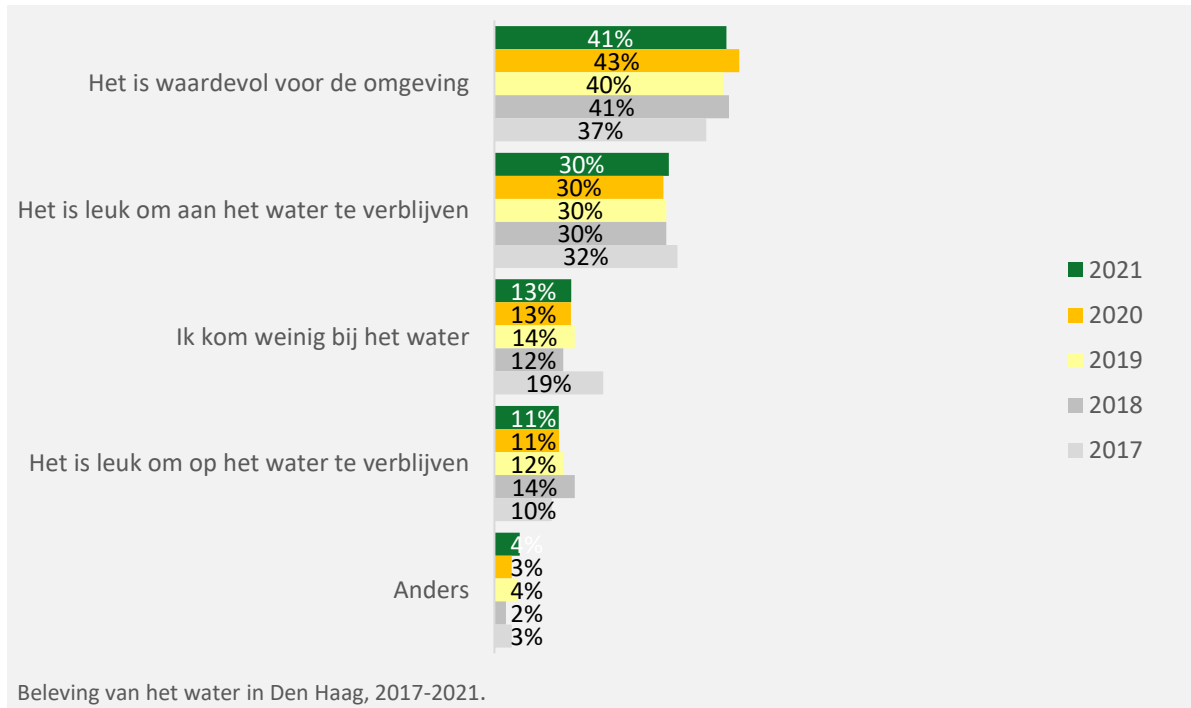
Beleving van Water

Om een beeld te krijgen van de beleving van het water in Den Haag, hebben inwoners een aantal vragen gekregen over hoe ze gebruik maken van het water en hoe zij water beleven.

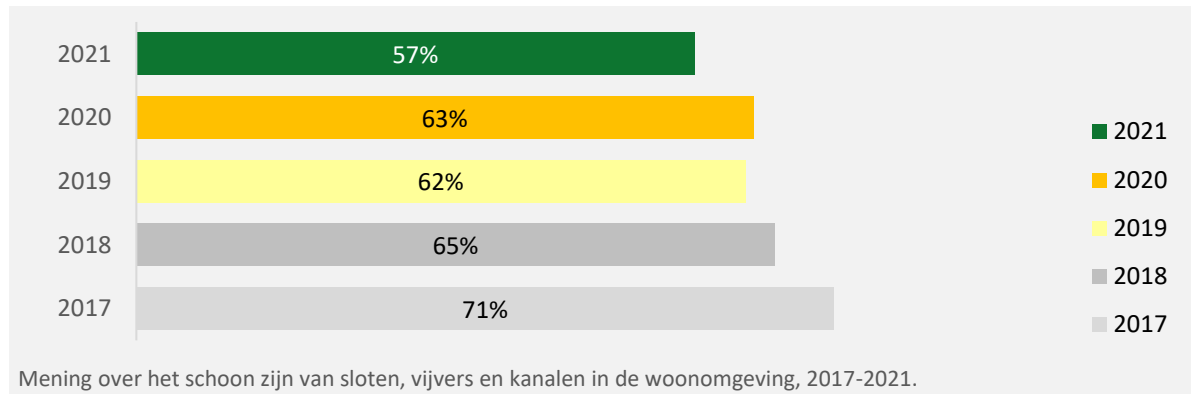
- Ongeveer vier op de tien respondenten zijn van mening dat het water in Den Haag waardevol is voor de omgeving (41%) en drie op de tien dat het leuk is om aan het water te verblijven (30%).
- Iets minder dan zes op de tien Hagenaars zijn van mening dat het water in sloten, vijvers of kanalen in de eigen woonomgeving of buurt schoon is (57%). Dit is minder dan in 2020 (63%).
- Inwoners gaan vooral wandelen of fietsen langs het water (71%), maar men komt er ook om te zwemmen (19%), te varen of te kanoën (beide 6%). Iets meer dan een tiende van de Hagenaars komt weinig bij het water (13%). Het aandeel dat het water gebruikt om te zwemmen is gedaald ten opzichte van 2020 (van 23% naar 19%).
- Een overgrote meerderheid vindt dat het regenwater in de eigen woonomgeving of buurt snel weg is wanneer het heeft geregend (81%), wat iets lager is dan vorig jaar (83%). De plassen blijven volgens de inwoners met name op de weg liggen (52%), maar dit aandeel is wel gezakt ten opzichte van 2020 (60%).
- Zeven op de tien inwoners zijn zich ervan bewust dat zij goed moeten omgaan met het riool (72%). Dit aandeel lag de twee jaren daarvoor hoger, resp. 85% in zowel 2020 als 2019. Inwoners gooien vooral geen vet of andere chemicaliën door de afvoer (87%). Hierin is vrijwel niets veranderd vergeleken met voorgaande jaren.

Beleving van water

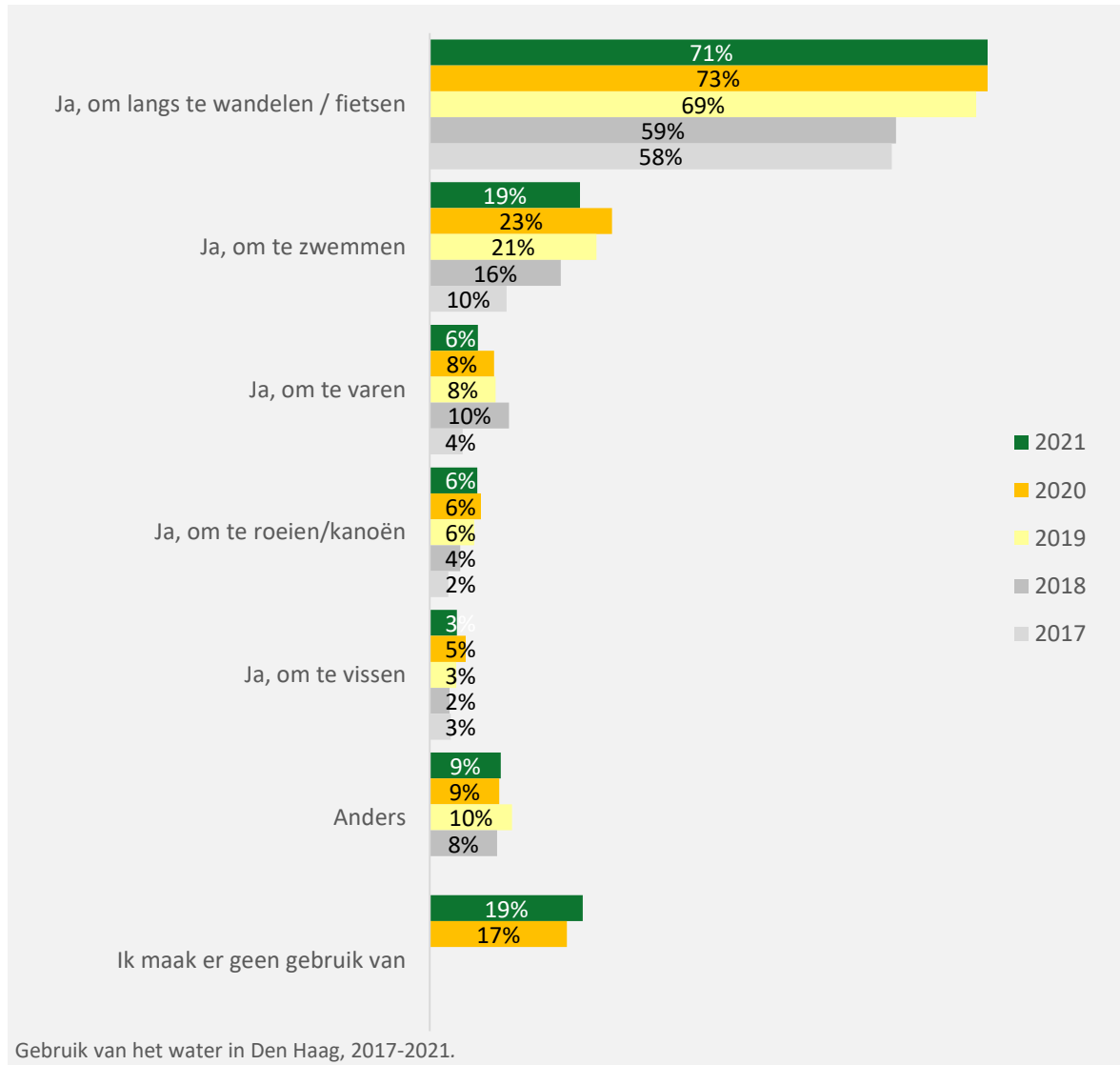
Inwoners is gevraagd hoe zij het water in Den Haag beleven. Iets meer dan vier op de tien inwoners vinden het water waardevol voor de omgeving (41%) en drie op de tien vinden het leuk om *aan* het water te verblijven (30%). Ook zegt een tiende dat het leuk is om *op* het water te verblijven (11%). Van alle inwoners geeft 13% aan weinig bij het water te komen. Deze cijfers verschillen nauwelijks van voorgaande jaren.

Iets minder dan zes op de tien inwoners zijn van mening dat de sloten, vijvers en/of kanalen in de woonomgeving of de eigen buurt schoon zijn (57%). Dit aandeel is gedaald vergeleken met 2020 (63%). Wanneer men de sloten, vijvers en kanalen niet schoon vindt, komt dit volgens de inwoners vooral door zwerfafval (81%). Daarnaast wijzen vier op de tien op kroos (40%) en algen (37%) als oorzaak.

Gebruik van het water

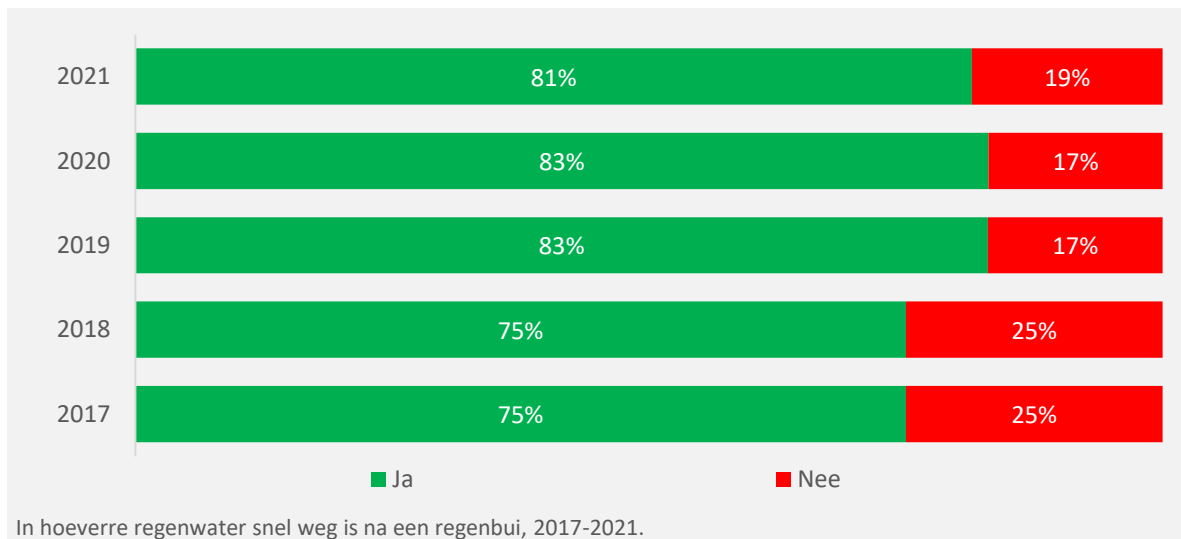
Inwoners van Den Haag gebruiken het water in Den Haag vooral om langs te wandelen of te fietsen (71%). Iets minder dan een vijfde zwemt er (19%), 6% gebruikt het om te varen of te roeien/kanoën en 3% om te vissen.

Vergeleken met 2020 maakt men iets minder gebruik van het water. Men heeft er vooral minder in gezwommen (van 23% naar 19%). De overige verschuivingen zijn beperkt.

Inwoners uit Scheveningen gebruiken het water het vaakst om langs te wandelen/te fietsen (80%) en inwoners uit Escamp het minst vaak (64%). Inwoners uit Scheveningen en Segbroek zwemmen er het vaakst (resp. 40% en 33%).

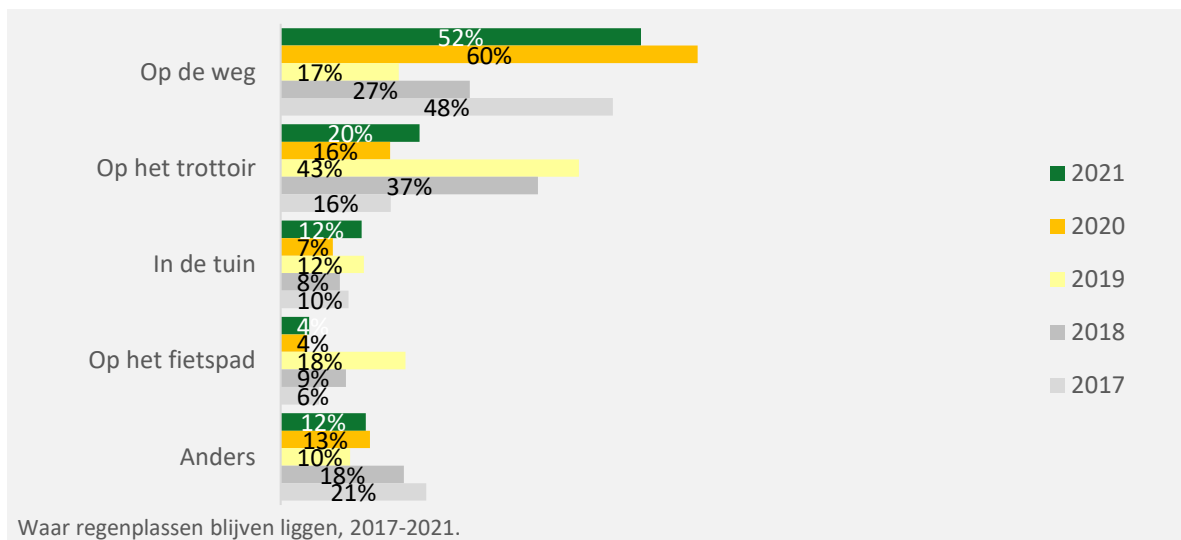
Lager opgeleiden wandelen/fietsen minder vaak langs het water in Den Haag (58%). Middelbaar maar vooral hoger opgeleiden doen dit vaker (resp. 70% en 78%).

Overlast van water

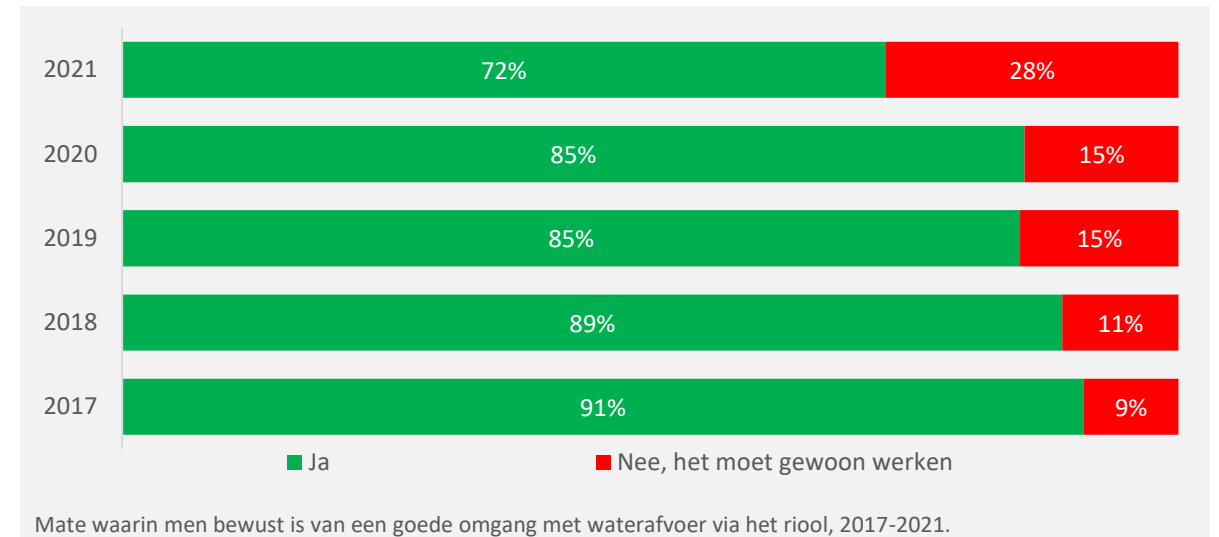
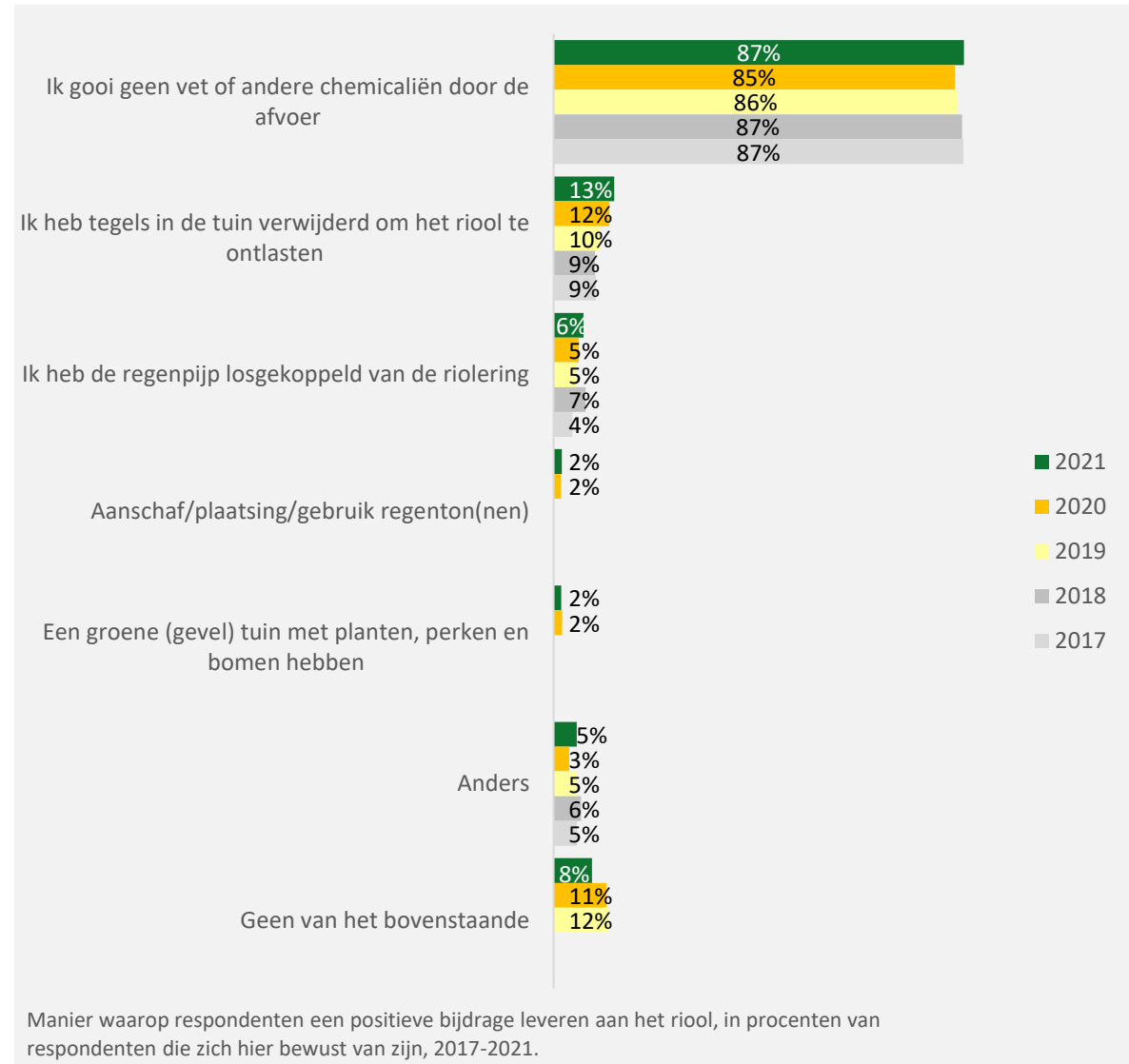

Acht op de tien Hagenaars vinden dat het regenwater snel weg is na een regenbui (81%), wat vergelijkbaar is met 2020 en 2019 (beide 83%). Plassen blijven volgens de inwoners vooral staan op de weg (52%), op enige afstand gevolgd door het trottoir (20%). Iets meer dan een tiende geeft aan dat de plassen in de tuin blijven liggen (12%) en volgens 4% op het fietspad.

In 2021 geven in verhouding meer inwoners aan dat het water op het trottoir blijft liggen ten opzichte van 2020 (van 16% naar 20%), maar dit is nog steeds fors minder dan in 2019 (43%). Daarentegen zijn minder inwoners van mening dat het water op de weg blijft liggen in vergelijking met vorig jaar (van 60% naar 52%).

Bewust omgaan met water

Zeven op de tien Hagenaars zijn zich ervan bewust dat zij goed moeten omgaan met het riool (72%). Dit is een flinke daling ten opzichte van 2020 en 2019 toen acht tot negen op de tien inwoners zich hiervan bewust waren (85%). Het zijn meer dan gemiddeld inwoners tot 30 jaar die zich minder bewust zijn van een goede omgang met het water (61%).

Respondenten die bewust omgaan met het riool gooien vooral geen vet of chemicaliën door de afvoer (87%). Iets meer dan een tiende heeft tegels in de tuin verwijderd om het riool te ontlasten (13%) en 6% heeft de regenpijp van de riolering losgekoppeld. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met de voorgaande jaren.

Inwonersonderzoek 2021

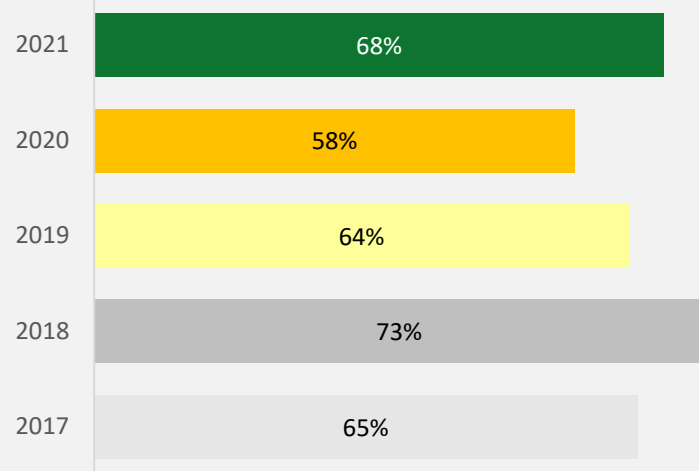
Handhaving

De gemeente Den Haag zet in alle stadsdelen handhavers in met als doel de leefbaarheid in de buurt te vergroten. De gemeente is benieuwd of de bewoners weten dat deze handhavers worden ingezet en waarvoor ze worden ingezet.

- Bijna zeven op de tien Hagenaars zijn op de hoogte van de inzet van handhavers om de leefbaarheid te vergroten (68%). Vergeleken met 2020 is de bekendheid duidelijk gestegen (van 58% naar 68%).
- Bewoners zien de handhavers het liefst optreden tegen rommel op straat (65%), gevolgd door parkeeroverlast (35%), hondenoverlast (27%) en achtergelaten fietsen (23%). Deze cijfers zijn vergelijkbaar met 2020.
- De Hagenaars zijn daarnaast van mening dat het zichtbaar aanwezig zijn op straat de belangrijkste rol is van de handhavers (53%).

Bekendheid van de handhavers

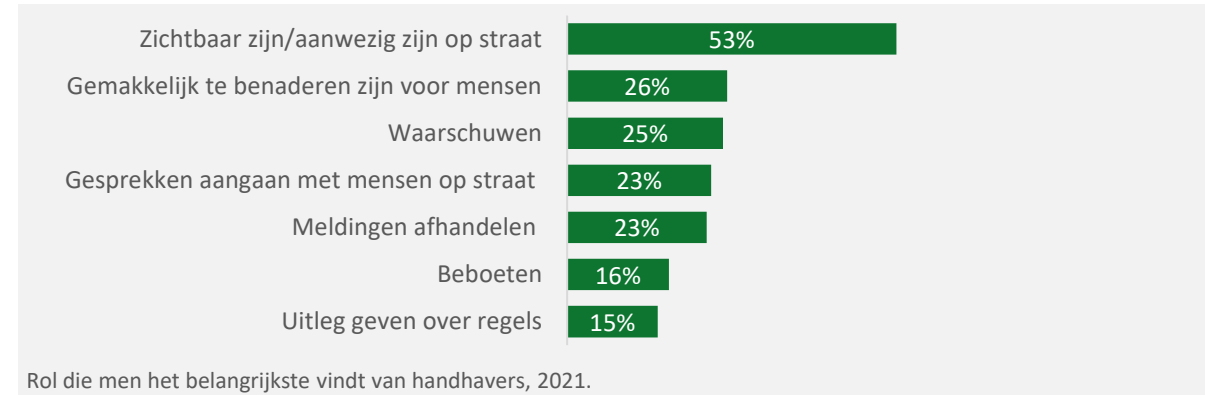
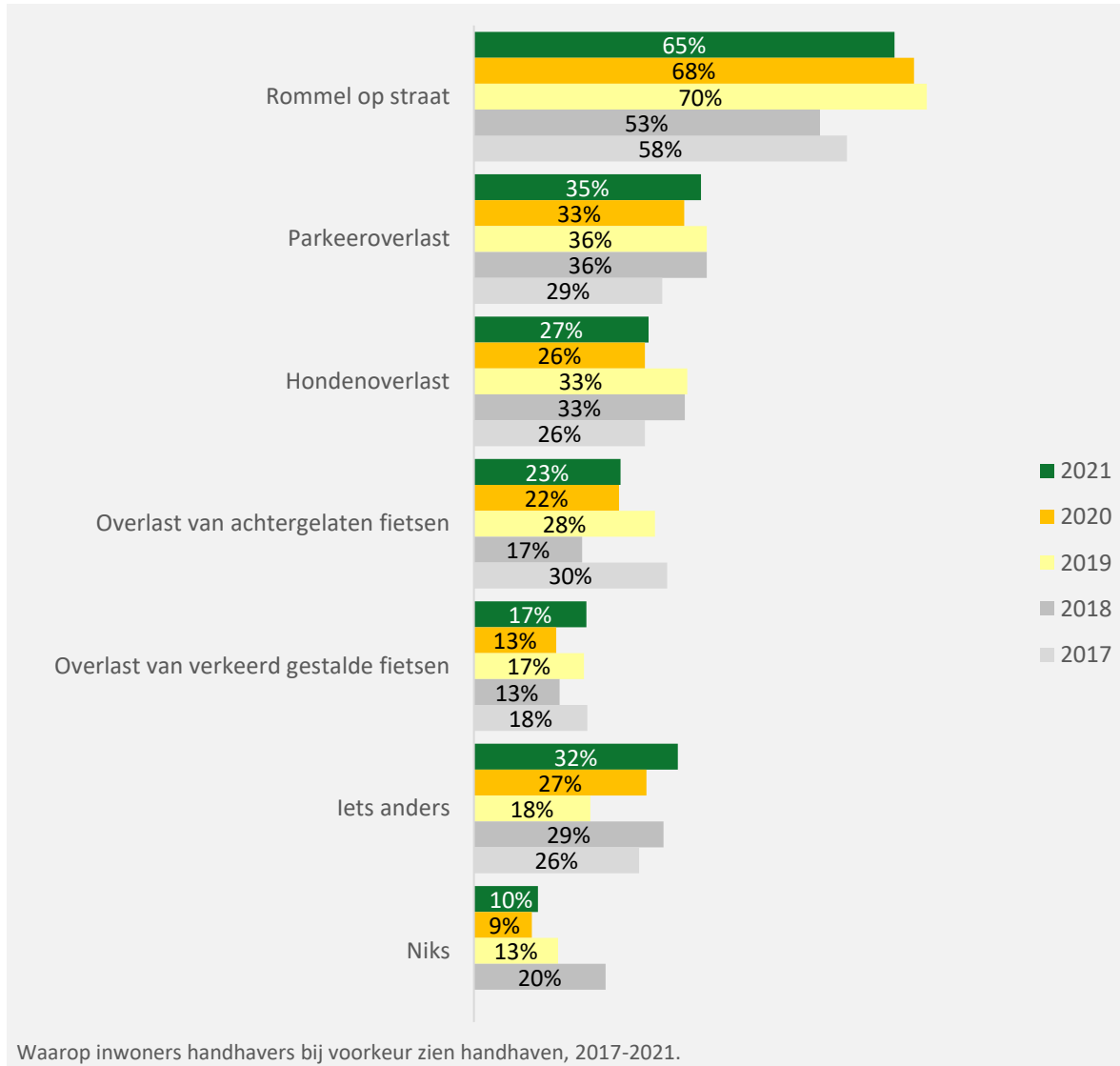

Bekendheid met handhavers in Den Haag, 2017-2021.

Bijna zeven op de tien Hagenaars weten dat er in alle stadsdelen handhavers worden ingezet om de leefbaarheid in de stadsdelen en wijken te verbeteren (68%). De bekendheid van handhavers is duidelijk gestegen ten opzichte van 2020 (van 58% naar 68%) en 2019 (64%). 65-Plusers zijn beter op de hoogte van het bestaan van handhavers (80%). Er is geen significant verschil tussen stadsdelen.

Inzet van handhaving en belangrijkste rol van handhavers

Volgens de inwoners moeten handhavers vooral handhaven op rommel op straat (65%). Daarnaast vindt een derde dat parkeeroverlast de aandacht van handhavers verdient (35%). Ongeveer een kwart is van mening dat er vooral gehandhaafd moet worden bij hondenoverlast (27%) en bij overlast van achtergelaten fietsen (23%). Tevens noemt een derde een aantal andere zaken zoals veiligheid en criminaliteit, verkeersveiligheid, signaleren van volle containers of rommel naast containers, hangjongeren en geluidsoverlast.

Volgens de inwoners is het zichtbaar en aanwezig zijn op straat de belangrijkste rol van de handhavers (53%). Daarnaast zegt een kwart dat handhavers gemakkelijk te benaderen moeten zijn voor de mensen op straat (26%), dat ze moeten waarschuwen (25%), gesprekken moeten aangaan met mensen op straat en meldingen moeten afhandelen (beide 23%). Een kleiner aandeel vindt dat de handhavers boetes moeten uitdelen (16%) en uitleg moeten geven over regels (15%).

Inwonersonderzoek 2021

Hondenbeleid

Om ervoor te zorgen dat zowel bewoners zonder hond en met hond zich thuis voelen in Den Haag, voert de gemeente Den Haag een actief hondenbeleid. Om zo overlast te verminderen en ook ruimte voor honden te geven om los te lopen. De bewoners is gevraagd of zij een hond bezitten, of zij het Haagse hondenbeleid kennen en of zij overlast ondervinden van hondenpoep en/of loslopende honden.

- Net als voorgaande jaren heeft in Den Haag één op de tien respondenten een hond (10%). Inwoners uit Scheveningen en Segbroek hebben het vaakst een hond (beide 15%, in Centrum is dit aandeel het laagst (4%).
- Zeven op de tien inwoners zijn op de hoogte van het Haagse hondenbeleid (70%). Hondenbezitters weten dit allemaal (100%).
- Inwoners vinden in toenemende mate dat het de plicht van de eigenaar is om de hondenpoep op te ruimen (41%). Zes op de tien inwoners ervaren overlast door hondenpoep (58%). Vergeleken met vorig jaar is dit aandeel weer gestegen (van 51% naar 58%). Inwoners van Laak, Segbroek, en Escamp hebben de meeste last hiervan (resp. 66%, 65% en 64%) en inwoners van Centrum de minste (43%). Als mogelijke oplossingen voor de overlast denken de inwoners die overlast ervaren vooral aan het uitvoeren van de opruimplicht (41%) en aan meer controle (34%).
- Bijna twee op de tien inwoners ondervinden overlast van loslopende honden in de stad (18%). In Escamp (27%), Loosduinen (23%) en Laak (20%) ervaren meer inwoners overlast hiervan, in Scheveningen juist veel minder (11%). Volgens zes op de tien inwoners die overlast ervaren, bestaat de overlast vooral uit het loslopen van honden daar waar dat niet mag (63%). Circa de helft geeft aan dat honden overal poepen (47%) en eveneens bijna de helft is van mening dat honden niet onder appel van de baas staan (46%).

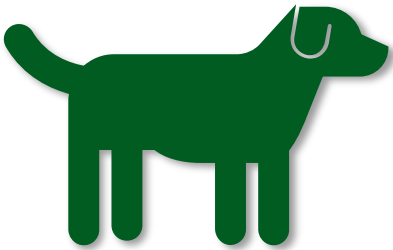
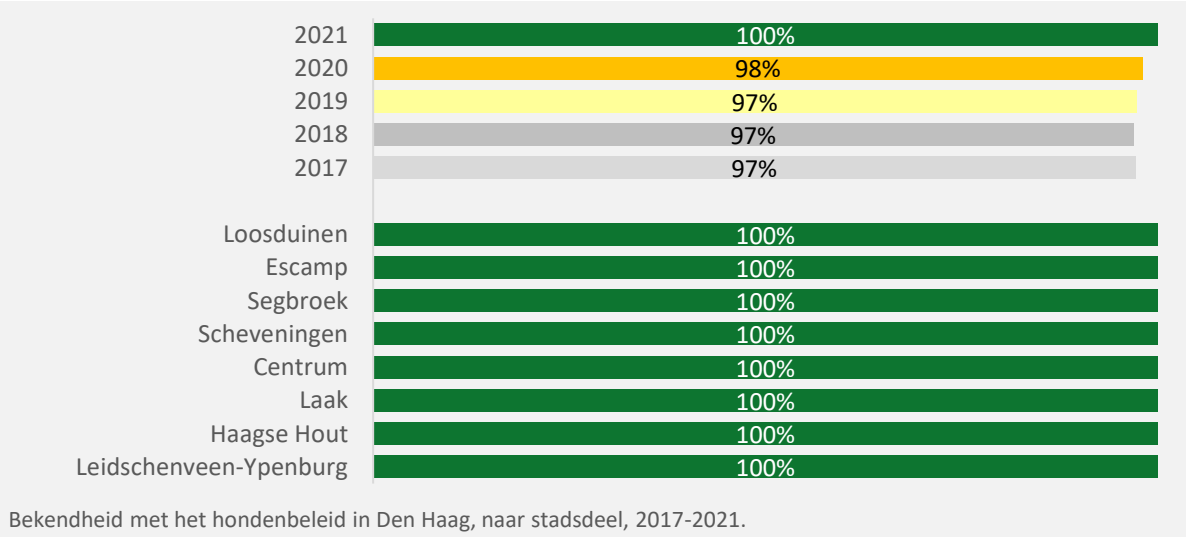

Hondenbezit en bekendheid met het hondenbeleid

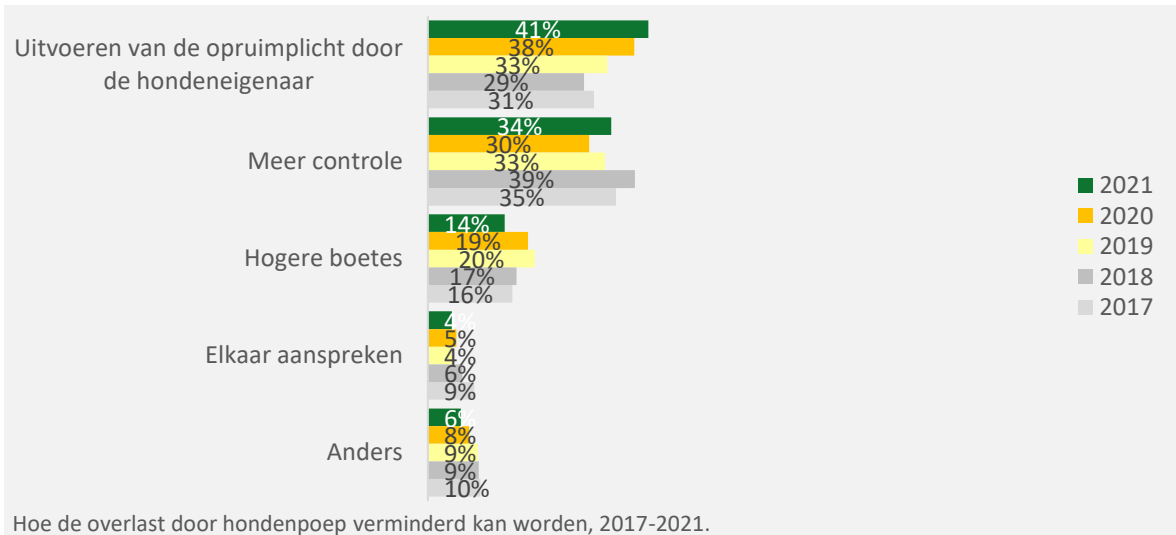
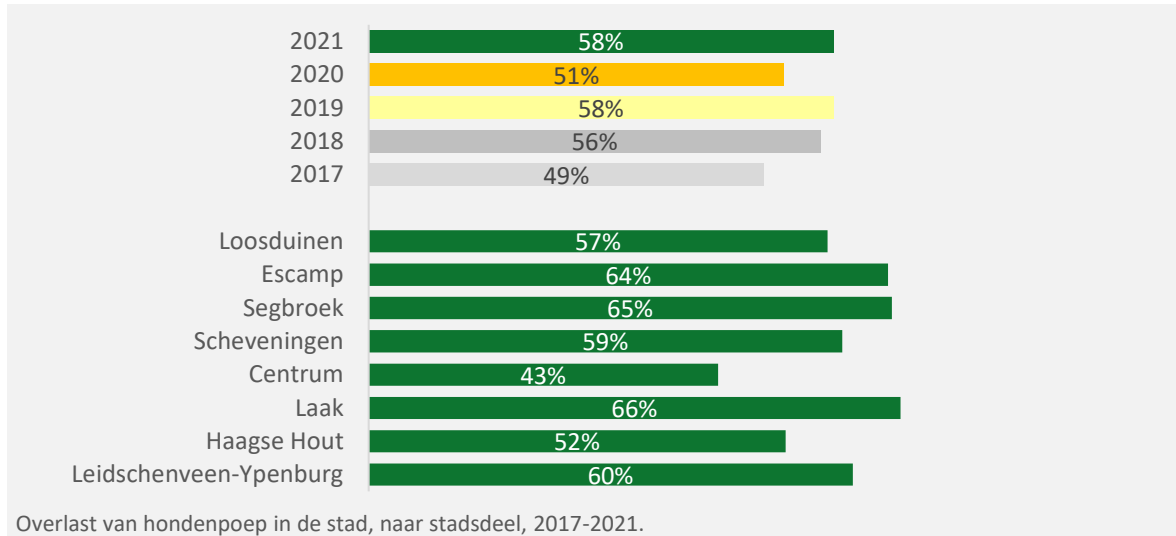

Eén op de tien respondenten heeft een hond (10%). Dit percentage is de afgelopen jaren nauwelijks veranderd. In Scheveningen en Segbroek is het hondenbezit het hoogst (15%) en in Centrum het laagst (4%). Van de jongere huishoudens tot 40 jaar zonder kinderen heeft maar 4% een hond, wat veel lager is dan het hondenbezit onder huishoudens boven de 40 jaar (11%) en gezinnen met kinderen (12%). Negen van de tien hondenbezitters hebben één hond (91%), de rest heeft er twee (9%).

Van de hondenbezitters is iedereen bekend met het hondenbeleid(100%), van alle Hagenaars zijn dat er zeven op de tien (70%).

Overlast van hondenpoep en hoe deze te verminderen

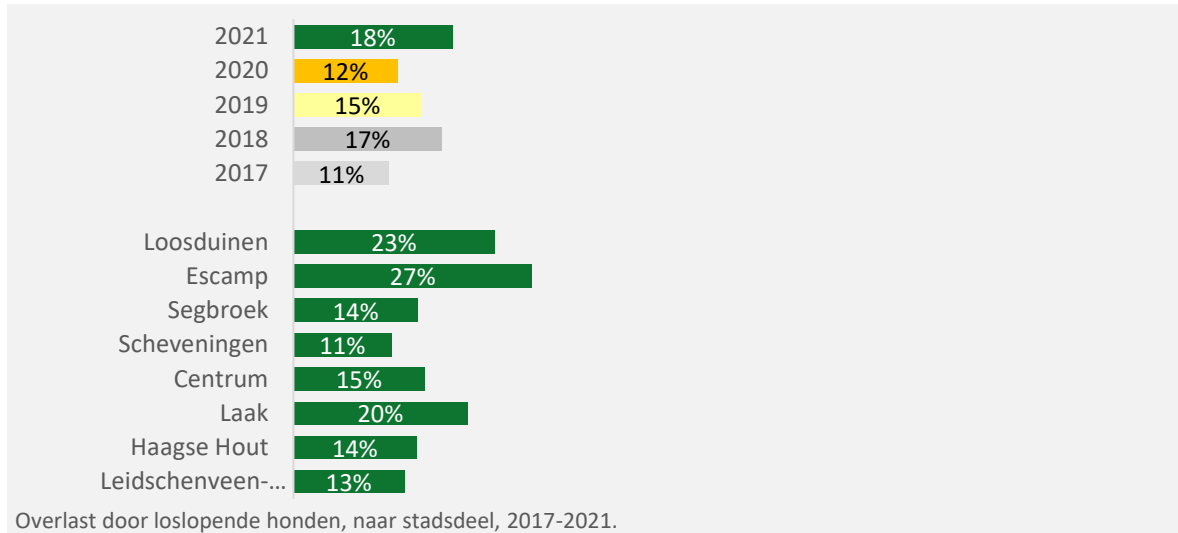

Zes op de tien inwoners geven aan overlast te ondervinden van hondenpoep in de stad (58%). Inwoners van Laak, Segbroek en Escamp hebben hier de meeste last van (resp. 66%, 65% en 64%) en inwoners van Centrum juist veel minder (43%). Vergeleken met vorig jaar ervaren nu meer inwoners overlast van hondenpoep (van 51% naar 58%), wat vergelijkbaar is met het niveau van 2019. Opvallend genoeg ervaren niet hondenbezitters nauwelijks meer overlast (58%) dan hondenbezitters (55%).

Inwoners die overlast ervaren, hebben de vraag gekregen hoe de overlast zou kunnen worden verminderd. Vier op de tien inwoners zien het als de plicht van de eigenaar om de hondenpoep te ruimen (41%), een derde vindt dat er meer controles moeten zijn (34%) en 14% denkt aan hogere boetes als middel tegen overlast van hondenpoep. Het aandeel inwoners die dit als plicht ziet van de eigenaar neemt de laatste drie jaar steeds meer toe (van 29% in 2018 naar 41% in 2021). Het uitvoeren van meer controles wordt ten opzichte van vorig jaar ook weer vaker als een geschikt middel gezien (van 30% in 2020 naar 34% in 2021).

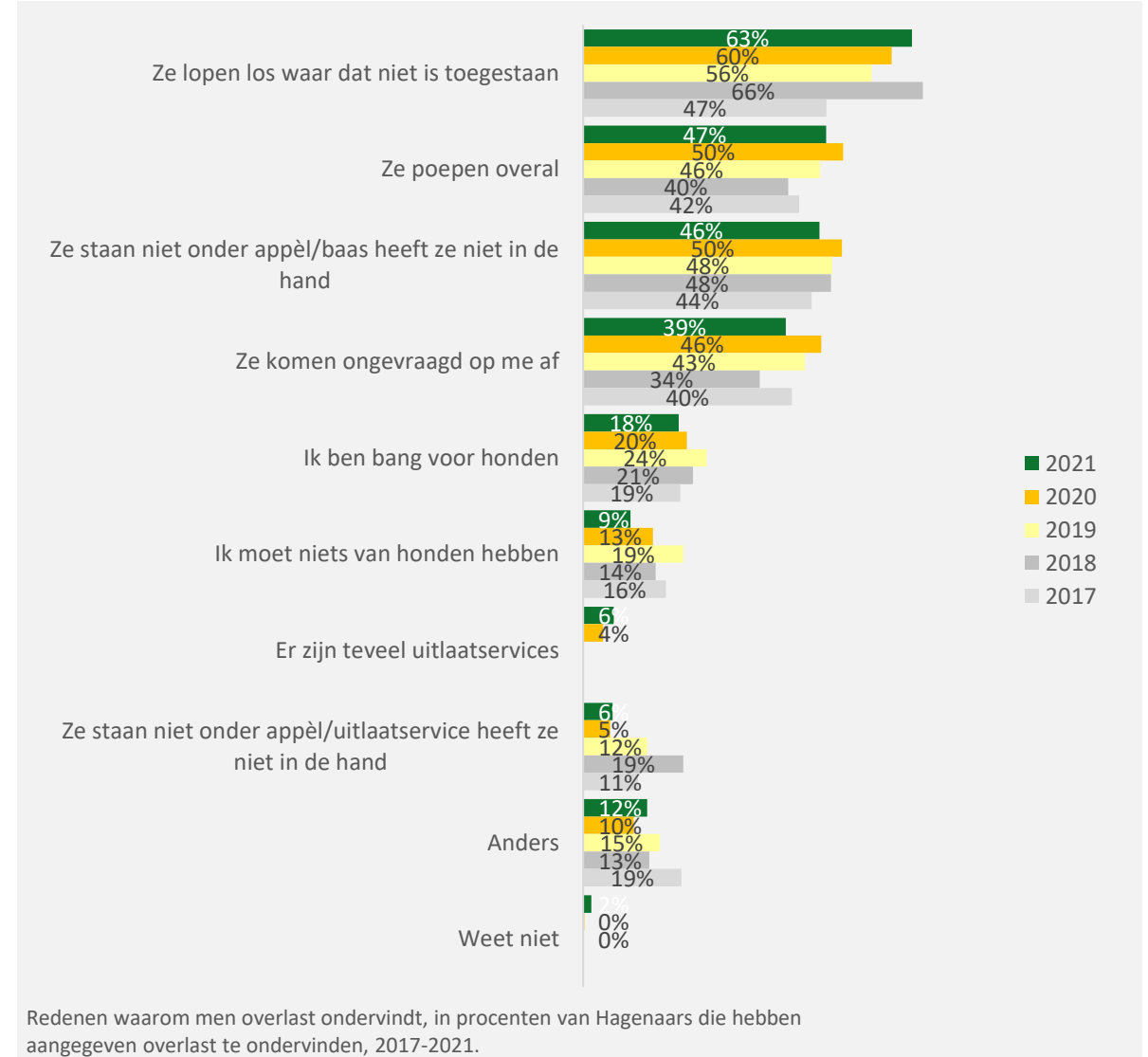
De respondenten die zelf nog een andere mogelijkheid naar voren hebben gebracht (6%), wijzen veelal op een combinatie van de voorgestelde maatregelen. Daarnaast worden meer losloopgebieden en het plaatsen van meer afvalbakken vaker naar voren gebracht.

Overlast van loslopende honden en de redenen waarom

Bijna twee op de tien Hagenaars ervaren overlast van loslopende honden (18%). Dit aandeel is ten opzichte van 2020 weer toegenomen (van 12% naar 18%). In Escamp (27%), Loosduinen (23%) en Laak (20%) ervaren meer inwoners overlast hiervan, in Scheveningen juist veel minder (11%). Er is nagenoeg geen verschil tussen hondenbezitters (85%) en inwoners zonder hond (82%).

De overlast komt vooral voort uit het loslopen waar dat niet mag (63%). Circa de helft wijst erop dat honden overal poepen (47%) en dat ze niet onder appel staan van de baas (46%). Deze cijfers zijn nagenoeg gelijk aan die van vorig jaar. De inwoners die vinden dat er te veel uitlaatservices zijn noemen vooral Clingendael en het Scheveningse Bos als gebieden waar zij dit ervaren.

Inwonersonderzoek 2021

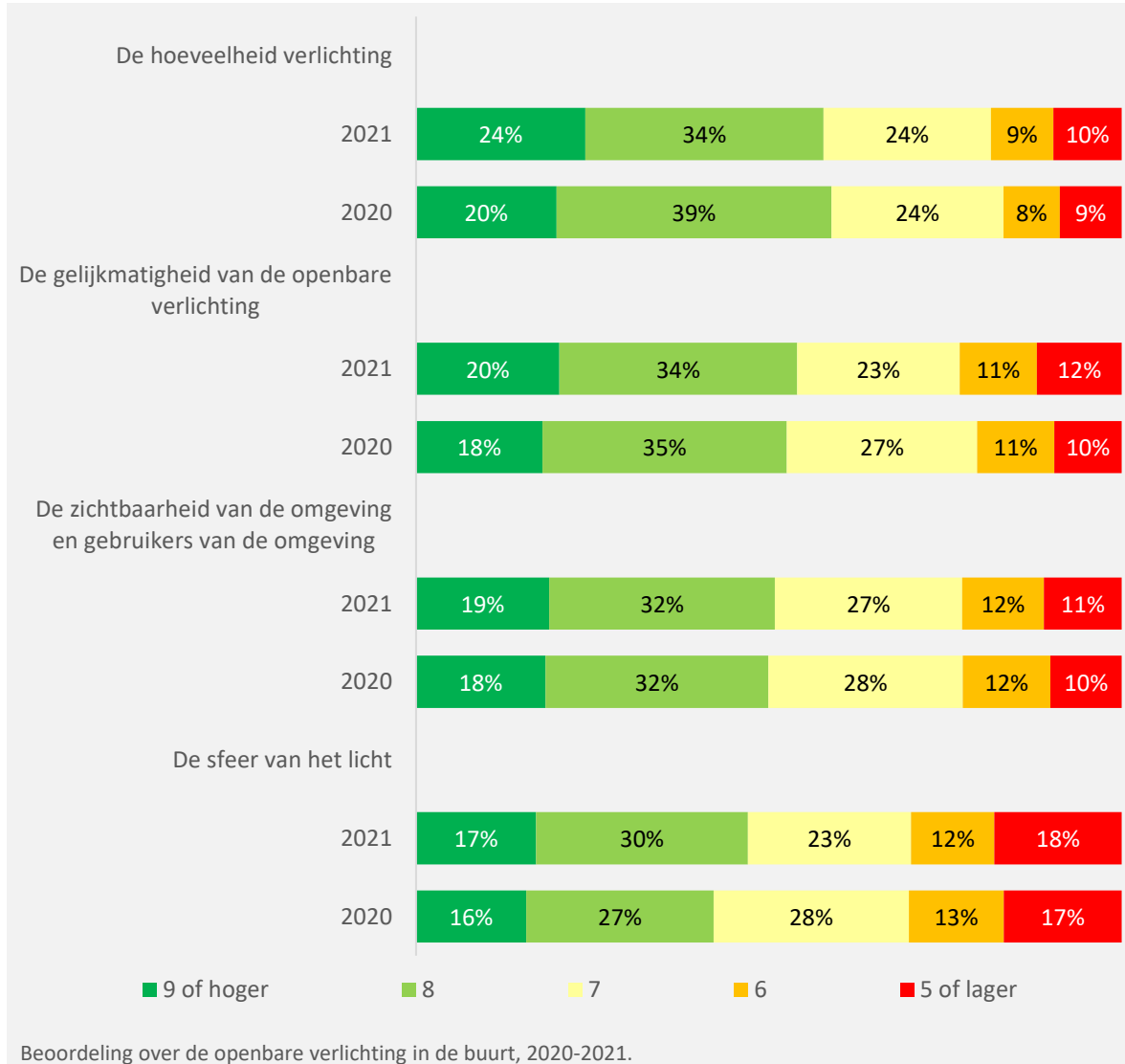
Openbare Verlichting

De gemeente Den Haag is benieuwd hoe bewoners de verlichting waarderen op zowel doorgaande wegen als in woonstraten.

- De meeste inwoners zijn positief gestemd over de openbare verlichting in Den Haag. Het meest positief is men over de hoeveelheid openbare verlichting in de buurt (7,5), gevolgd door de gelijkmatigheid van de verlichting (7,4) en de zichtbaarheid van de omgeving en haar gebruikers (7,3). De sfeer van het licht van de openbare verlichting krijgt met een 7,0 het laagste cijfer. Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg geven de hoogste cijfers en inwoners uit Laak de laagste. Heel groot zijn de verschillen tussen de stadsdelen echter niet.
- Als het gaat om de verlichting op hoofdwegen in de eigen buurt dan scoort de hoeveelheid verlichting met een 7,7 nog iets hoger, evenals de gelijkmatigheid van de verlichting (7,6) en de zichtbaarheid van de omgeving en haar gebruikers (7,5). Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg zijn ook hierover het meest positief en inwoners van Laak het minst, maar ook hierbij geldt dat de verschillen niet heel groot zijn.
- Bijna zes op de tien inwoners vinden dat er geen donkere plekken in de buurt zijn waar de openbare verlichting te zwak of niet aanwezig is (58%). Wanneer men aangeeft dat er wel donkere plekken zijn, gaat het met name om fietspaden (11%). Inwoners van Laak zeggen vaker dan gemiddeld dat er donkere plekken zijn (50%).
- Eén op de tien inwoners ervaart overlast van de openbare verlichting (11%). Het gaat hierbij vaker om te veel (5%) dan te weinig licht (1%).
- Iets meer dan de helft van de Hagenaars weet dat storingen en klachten over de openbare verlichting kunnen worden gemeld (54%). Een kwart van de inwoners die weten dat ze klachten kunnen melden, gaan hiervoor naar www.denhaag.nl (23%) en een vijfde (19%) geeft dit telefonisch door via 14070.

Oordeel over de openbare verlichting

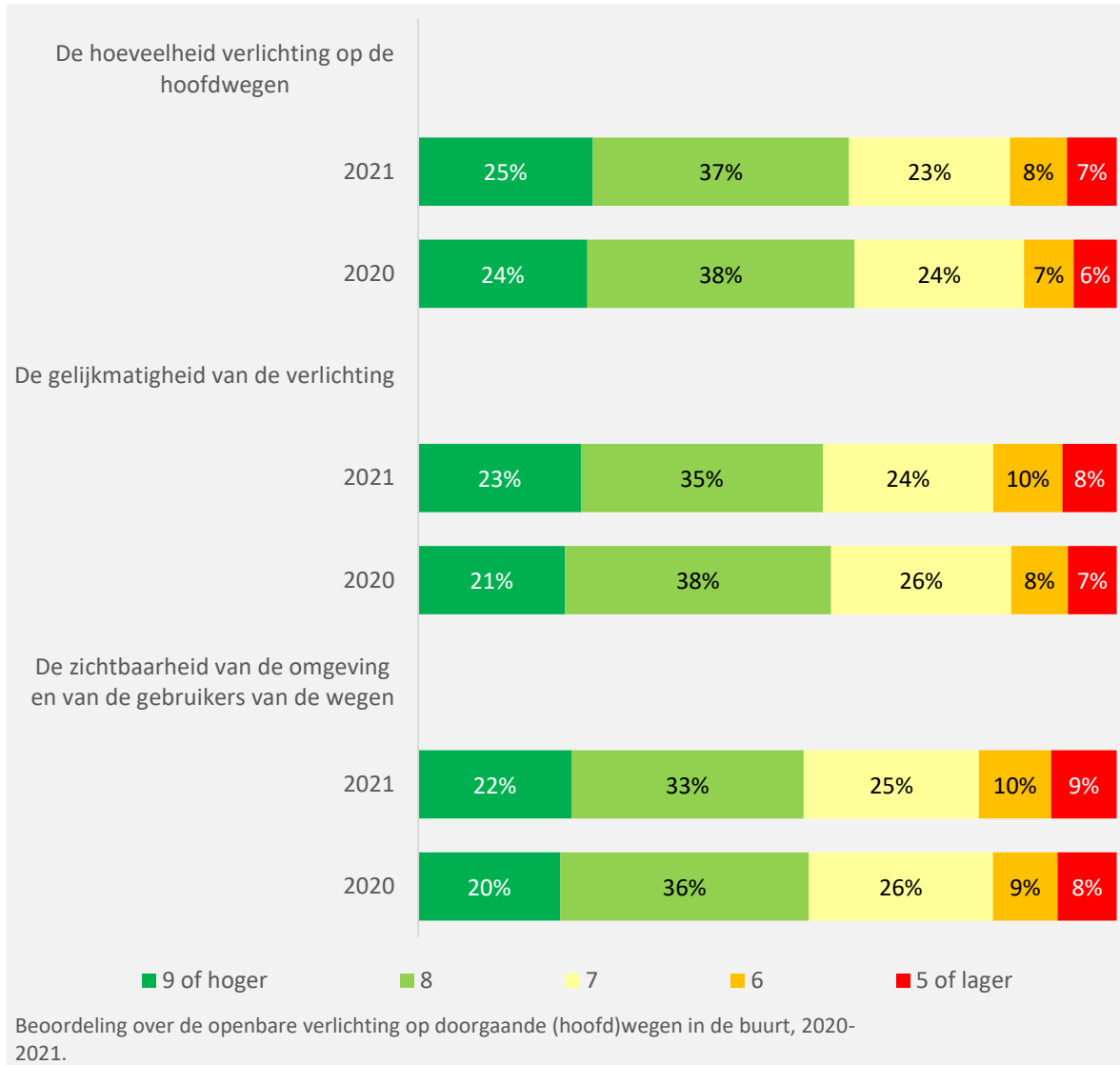
Wanneer inwoners wordt gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de openbare verlichting, dan krijgt de hoeveelheid verlichting het hoogste cijfer (7,5), gevolgd door de gelijkmatigheid van de verlichting (7,4) en de zichtbaarheid van de omgeving en gebruikers van de omgeving (7,3). De sfeer van het licht krijgt met een 7,0 de laagste beoordeling. Iets minder dan een vijfde geeft hiervoor een onvoldoende (18%).

Er zijn nauwelijks verschillen in de gemiddelde rapportcijfers in vergelijking met 2020. Desalniettemin is het aandeel inwoners dat de aspecten van openbare verlichting met een 9 of hoger beoordeelt gestegen in vergelijking met 2020. De grootste stijging is te zien bij de hoeveelheid verlichting (van 20% in 2020 naar 24% in 2021).

Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg geven voor alle aspecten van het licht het hoogste cijfer terwijl inwoners uit Laak de laagste cijfers geven. Vrijwel alle gemiddelde cijfers liggen boven de 7,0. Als het gaat om de zichtbaarheid dan geven inwoners uit Laak een 6,9. Zij geven daarnaast een 6,5 voor de sfeer van het licht. Inwoners van Escamp zijn hierover ook iets minder te spreken (6,8).

Oordeel over de openbare verlichting

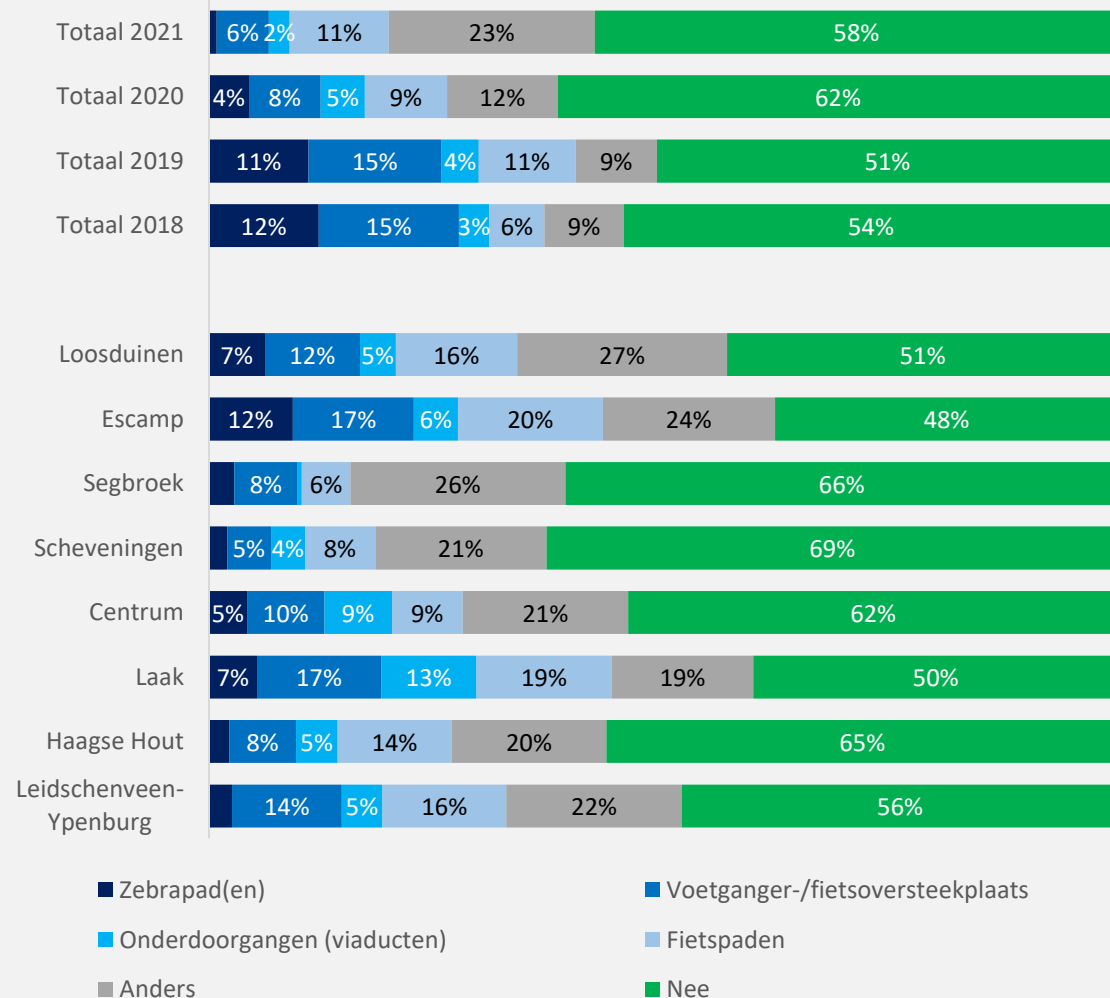

Men is iets positiever over de verlichting op doorgaande wegen in de buurt. De hoeveelheid verlichting op deze wegen krijgt gemiddeld een 7,7, de gelijkmatigheid een 7,6 en de zichtbaarheid van de omgeving en haar gebruikers een 7,5. Tussen de 7% en 9% geeft voor deze aspecten een onvoldoende.

Ook hier geldt dat de verschillen minimaal zijn in vergelijking met 2020. Het aandeel inwoners dat een 9 of hoger geeft is bij alle aspecten van de openbare verlichting gestegen met 1% (hoeveelheid en gelijkmatigheid van de verlichting) of 2% (zichtbaarheid van de omgeving en gebruikers). Echter is ook het aandeel inwoners dat een 5 of lager geeft bij alle aspecten gestegen met 1%.

De verschillen tussen de stadsdelen zijn klein en variëren van een 7,3 voor de zichtbaarheid in Escamp tot 7,8 voor de hoeveelheid verlichting op hoofdwegen in Segbroek, Haagse Hout en Leidschenveen-Ypenburg. De gelijkmatigheid van de verlichting in Leidschenveen-Ypenburg krijgt ook een 7,8 van haar inwoners.

Verbeterpunten openbare verlichting in de woonwijk

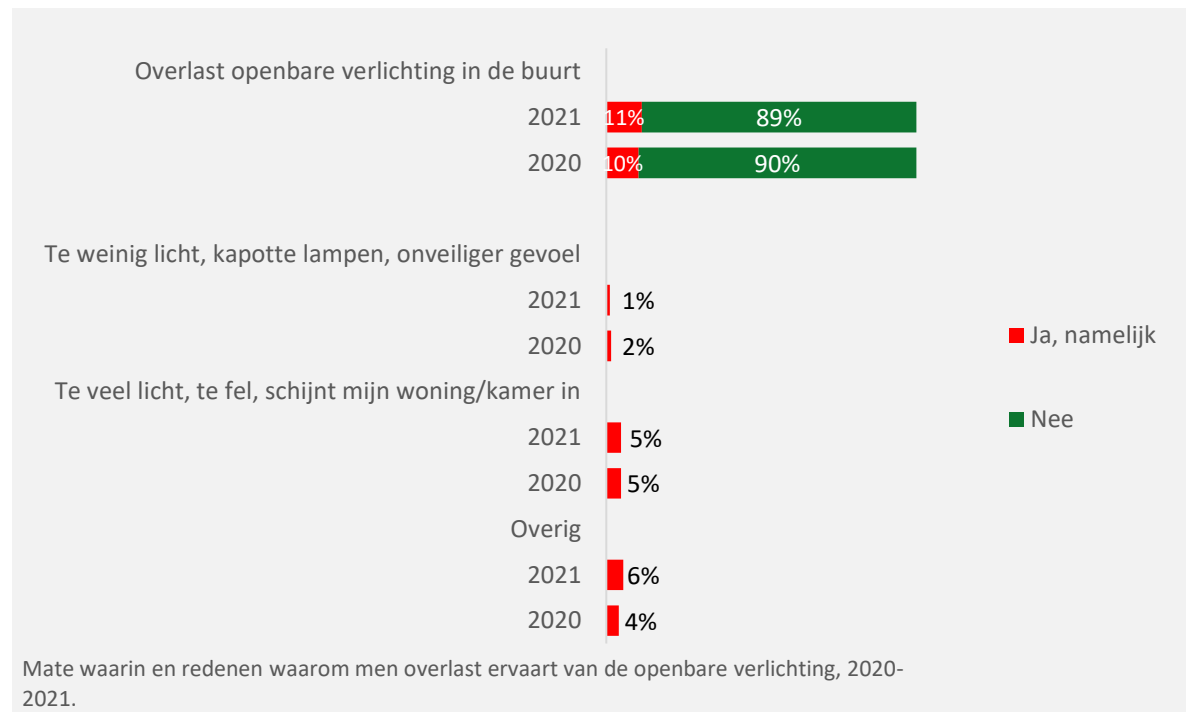
Verbeterpunten openbare verlichting in de woonwijk, per stadsdeel, 2018-2021.

Bijna zes op de tien inwoners zijn van mening dat er geen donkere plekken in de buurt zijn waar de openbare verlichting te zwak of niet aanwezig is (58%). Desalniettemin zeggen vier op de tien inwoners dat er wel degelijk donkere plekken zijn (42%). Het gaat dan vooral om fietspaden (11%) en voetganger-/fietsoversteekplaatsen (6%) en minder vaak om zebrapaden (1%) of onderdoorgangen (2%). Een kwart benoemt een andere plek (23%), zoals bij stoepen, pleintjes, speeltuinen, parkjes en langs het water.

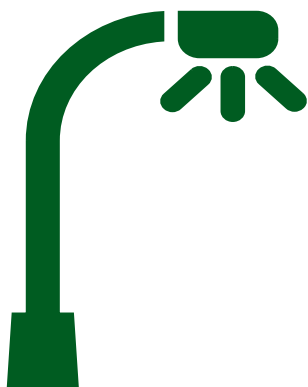
Inwoners uit Laak zeggen vaker dan gemiddeld dat er donkere plekken zijn, met name bij fietspaden (19%), voetganger-/fietsoversteekplaatsen (17%) en onderdoorgangen (13%). Inwoners uit Scheveningen geven vaker dan gemiddeld aan dat er geen donkere plekken zijn (69%).

Vergeleken met vorig jaar is het aandeel inwoners dat van mening is dat er donkere plekken zijn gestegen (van 38% naar 42%). Inwoners hebben dit jaar vooral veel meer andere plekken naar voren gebracht (van 12% in 2020 naar 23% in 2021).

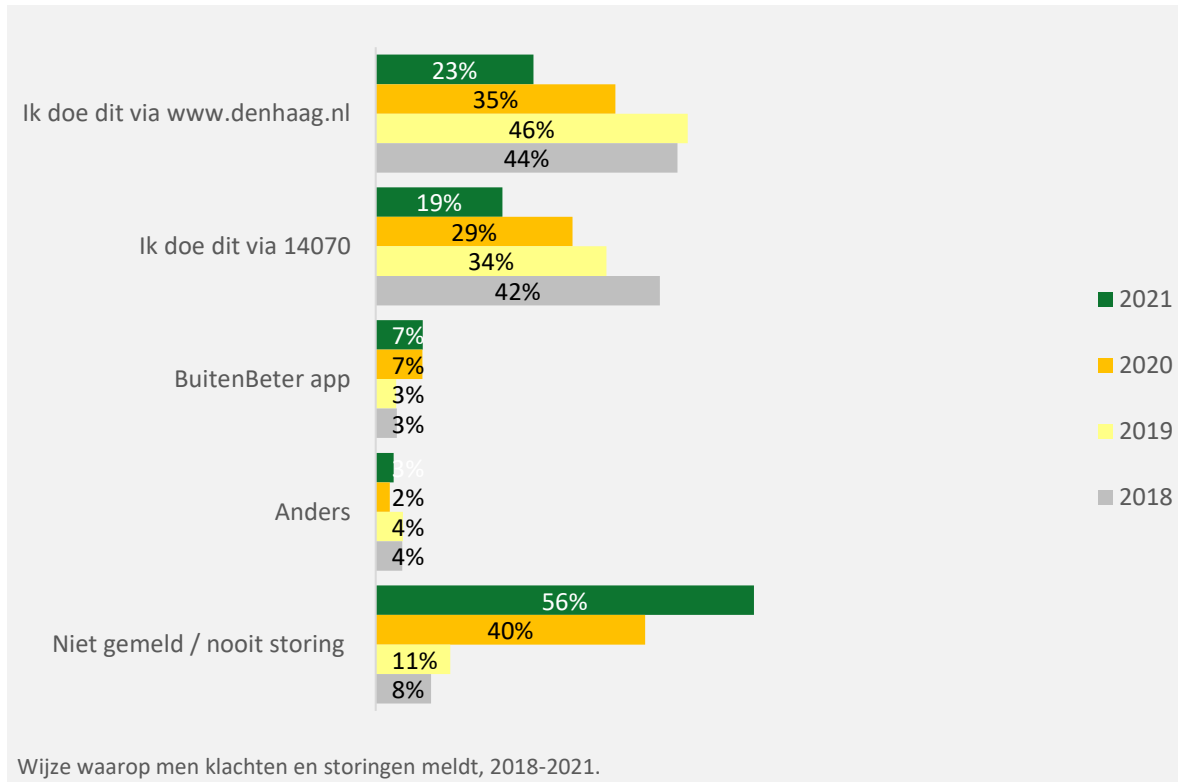
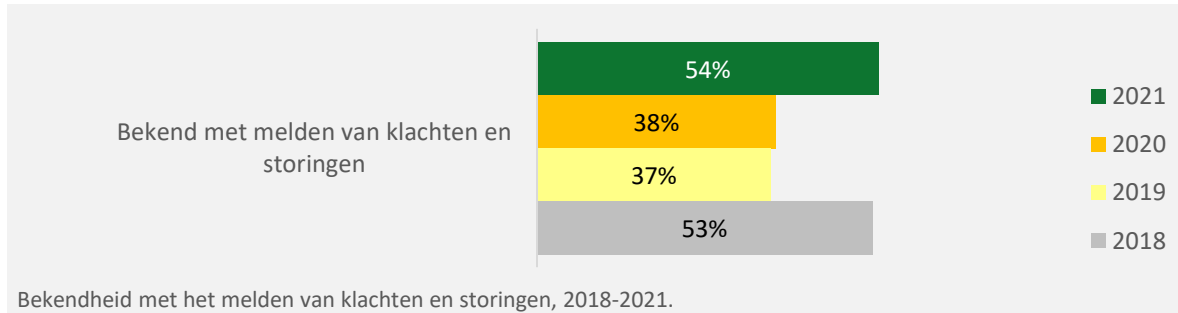
Mate van overlast openbare verlichting

Negen op de tien inwoners van Den Haag ervaren geen overlast van de openbare verlichting in de buurt (89%). Dit is vergelijkbaar met 2020 (90%). De mensen die wel overlast ervaren, geven aan dat het licht te fel of dat er te veel licht is waardoor het de woning/kamer in schijnt (5%). Daarnaast vindt 1% dat er juist te weinig licht is of dat er kapotte lampen zijn wat een onveilig gevoel geeft. De verschillen in vergelijking met 2020 zijn minimaal.

Bekendheid informatie over openbare verlichting

Iets meer dan de helft van de Hagenaars weet dat men klachten en storingen kan melden (54%). Dit aandeel is fors hoger dan in 2020 (38%) en 2019 (37%).

De meerderheid zegt geen melding te hebben doorgegeven of nooit een storing te hebben gehad (56%). Diegenen die dit wel hebben meegemaakt, hebben hun klacht of storing vooral doorgegeven op de website www.denhaag.nl (23%) of telefonisch via 14070 (19%). Daarnaast heeft 7% gebruik gemaakt hiervoor van de BuitenBeter app.

Vergeleken met 2020 is het aandeel inwoners dat ooit een melding heeft doorgegeven gedaald (van 60% naar 44%). Het gebruik van www.denhaag.nl (van 35% naar 23%) en van het telefoonnummer 14070 (van 29% naar 19%) om een melding door te geven is navenant gedaald. Het aandeel inwoners dat gebruik heeft gemaakt van de BuitenBeter app is niet veranderd, maar omdat het aandeel inwoners dat een melding of klacht heeft doorgegeven is gedaald, hebben inwoners in verhouding vaker gebruik gemaakt van de BuitenBeter app.

In Escamp geven inwoners klachten en meldingen vaker dan gemiddeld door via de website www.denhaag.nl (45%) en de BuitenBeter app (12%). Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg gebruiken daarentegen vaker 14070 (24%). De minste storingen worden gemeld door inwoners van Haagse Hout (65%).

Inwonersonderzoek 2021

Openbare Groenvoorzieningen

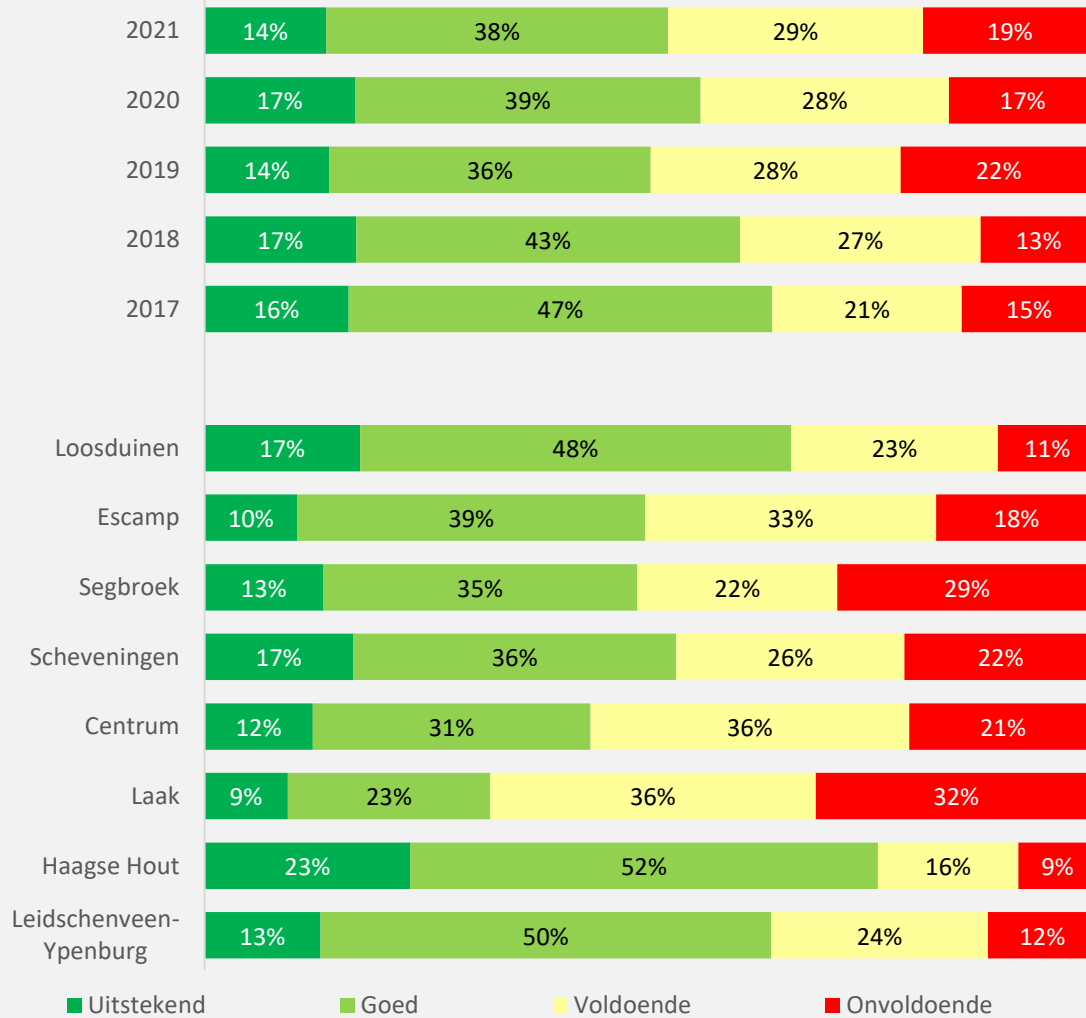

Den Haag kent een grote diversiteit aan openbaar groen. Behalve duinen, bossen en parken zijn er ook kleinere vormen van openbaar groen, zoals brede middenbermen met bomen, gemeentetuinen of speelveldjes. In deze rapportage komt het oordeel over het wijk- en buurtgroen aan de orde, maar ook het bezoek aan parken en dungebieden in Den Haag.

- Iets meer dan de helft van de inwoners (52%) vindt de hoeveelheid groen in Den Haag goed of uitstekend, een vijfde vindt dit onvoldoende (19%). Hagenaars zijn iets minder positief over de hoeveelheid groen in vergelijking met 2020 (van 56% naar 52%). Inwoners van Haagse Hout (75%) zijn het meest positief hierover.
- De helft van de Hagenaars beoordeelt het aanwezige groen met een 8 of hoger (50%). In Haagse Hout, Loosduinen en Scheveningen is men hierover het meest positief (resp. 70%, 59% en 58%), in Laak het minst (31% matig en 7% slecht). Ruim vier op de tien geven het onderhoud van het groen een 8 of hoger (43%), 7% vindt het onderhoud slecht (5 of lager), met name in Escamp (14% slecht).
- Vrijwel alle Hagenaars (94%) vinden het belangrijk of zeer belangrijk dat er voldoende wijk- en buurtgroen is in de omgeving.
- Acht op de tien inwoners maken meer dan 6 keer per jaar gebruik van het groen in Den Haag (81%). Inwoners van Scheveningen en Loosduinen doen dit vaker dan gemiddeld (93% en 88% meer dan 6 keer per jaar), inwoners uit Escamp en Laak (73% en 74% meer dan 6 keer per jaar) doen dit minder vaak dan gemiddeld. De duinen (49%) en het Haagse Bos (40%) zijn het meest populair om te bezoeken onder Hagenaars, gevolgd door Clingendael/Oosterbeek, Scheveningse Bosjes (beide 37%) en Zuiderpark (36%).
- Meer dan vier op de tien Hagenaars hebben behoefte aan informatie over activiteiten in het groen of het gebruik en beheer ervan (44%). Dit is vergelijkbaar met vorig jaar (45%), maar meer dan in 2019 (39%) en 2018 (36%).

Beoordeling van de hoeveelheid groen

Beoordeling van de hoeveelheid groen in Den Haag, naar stadsdeel, 2017-2021.

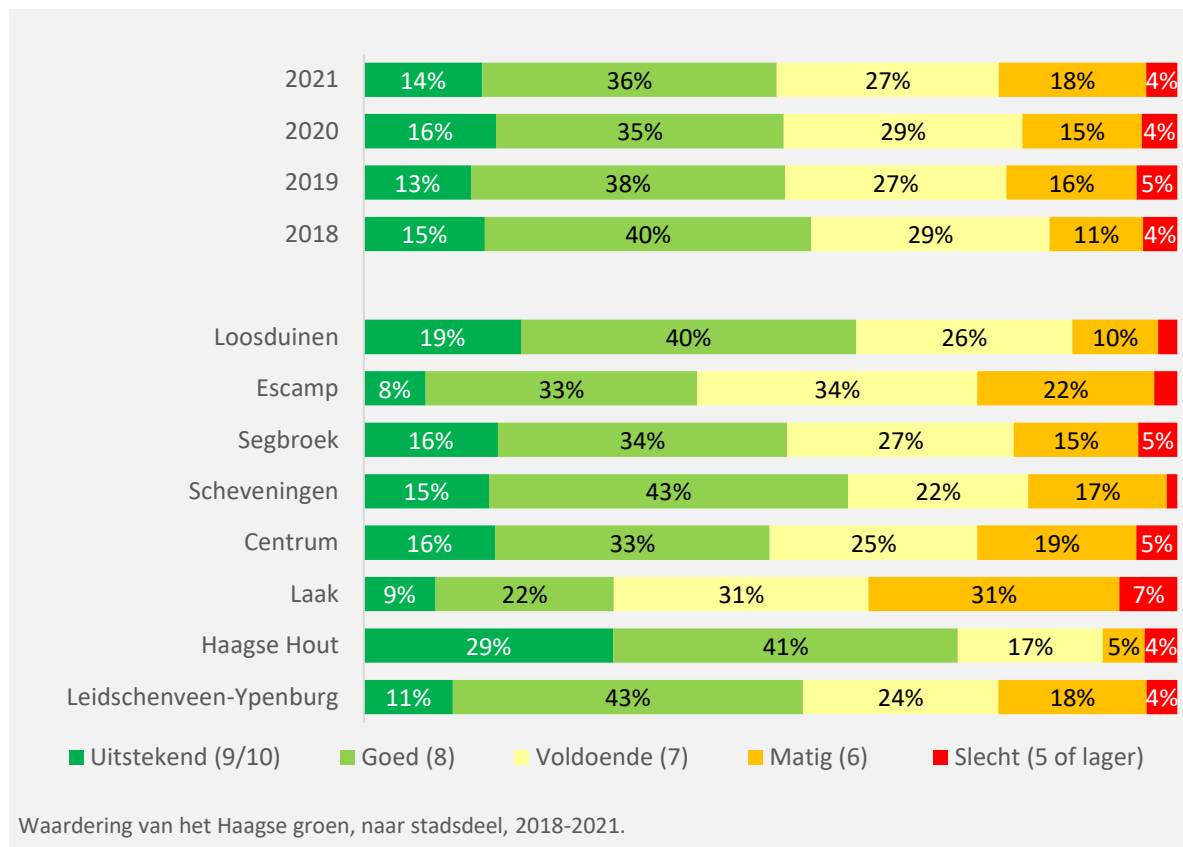
Iets meer dan de helft van de inwoners (52%) vindt de hoeveelheid groen in Den Haag goed of uitstekend. Eén op de vijf (19%) beoordeelt de hoeveelheid groen als onvoldoende.

Vergeleken met vorig jaar zijn inwoners iets minder positief over de hoeveelheid groen. Het aandeel dat positief is, is gedaald van 56% in 2020 naar 52% in 2021. Het aandeel dat een onvoldoende geeft, is daarentegen iets gestegen, van 17% in 2020 naar 19% in 2021.

Inwoners uit Haagse Hout en Loosduinen en Leidschenveen-Ypenburg zijn het meest positief over de hoeveelheid groen (resp. 75%, 65% en 63%). Inwoners van Laak en Segbroek geven hiervoor vaker dan gemiddeld een onvoldoende (resp. 32% en 29%).

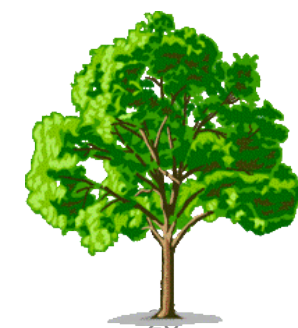

Waardering van het Haagse groen

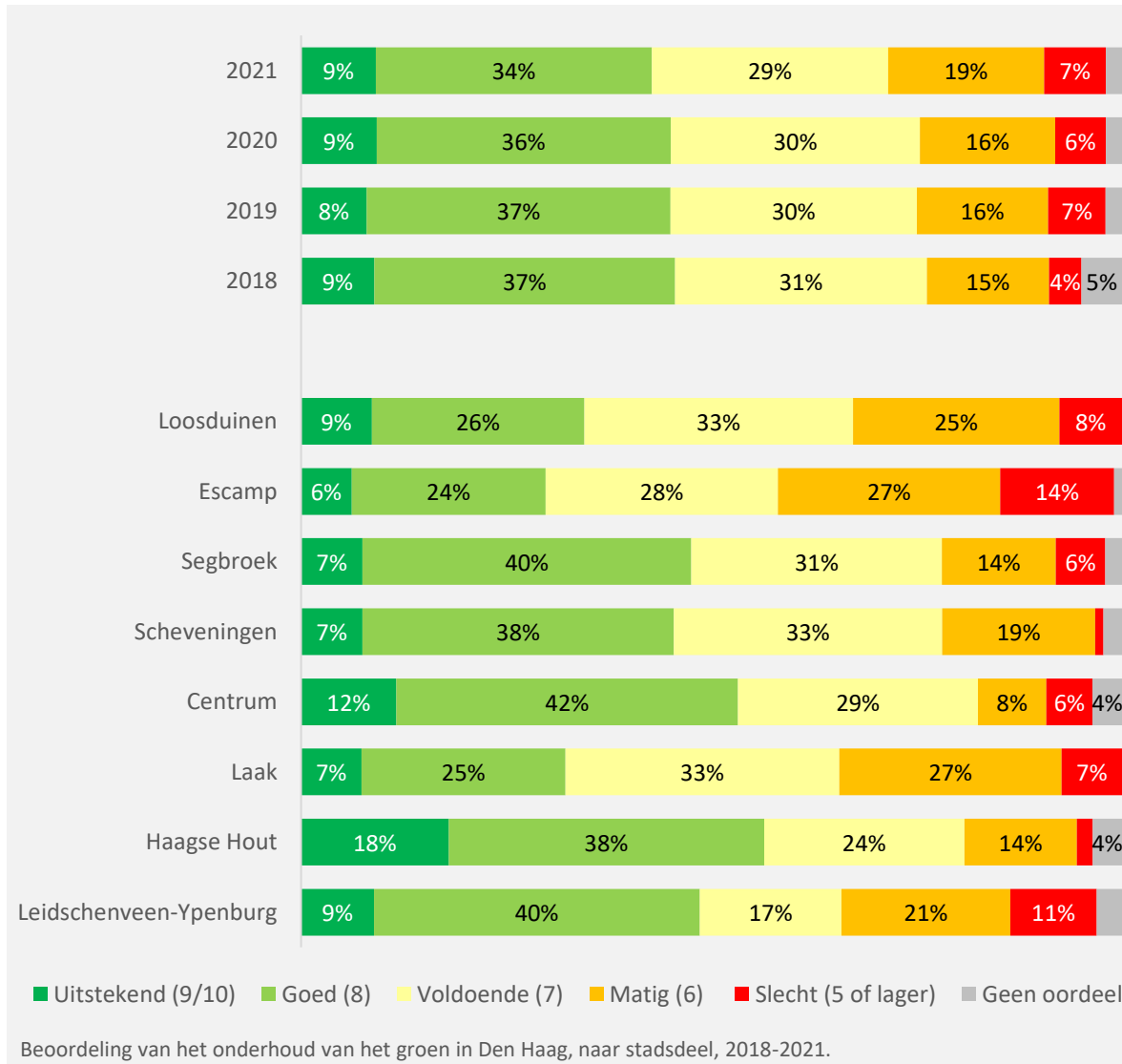
Ook is aan de Hagenaars gevraagd *hoe* zij het aanwezige groen waarderen. De helft geeft hiervoor minstens een 8 (50%). Dit is nagenoeg gelijk aan 2020 en 2019 (eveneens 51%). Iets meer dan een vijfde geeft een 6 (18%) of lager dan een 5 (4%). Vergeleken met 2020 zijn de verschuivingen heel beperkt. Alleen het aandeel dat een 6 heeft gegeven is iets toegenomen (van 15% naar 18%).

In Haagse Hout, Loosduinen en Scheveningen is men het meest positief over het groen (resp. 71%, 60% en 59% goed of uitstekend). Het groen wordt het minst gewaardeerd door inwoners van Laak: 31% matig en 7% slecht.

Waardering van het Haagse groen en onderhoud

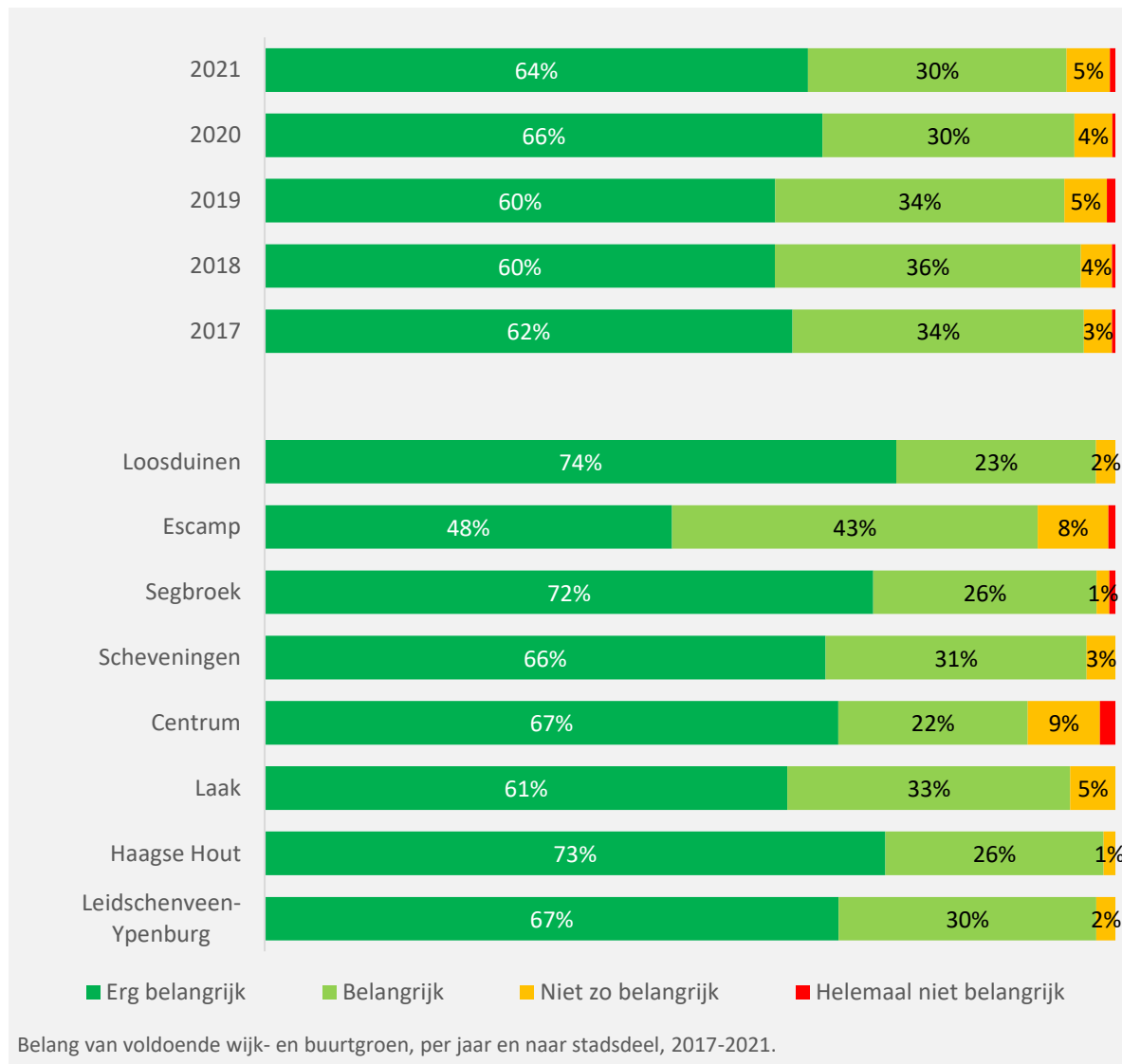
Het onderhoud aan het groen wordt door 43% van de Hagenaars met minstens een 8 beoordeeld, wat vergelijkbaar is met 2020 (45%). Een kwart vindt het onderhoud daarentegen matig (19%) tot slecht (7%). Dit aandeel is iets gestegen vergeleken met 2020 (van 22% naar 26%).

Inwoners van Haagse Hout en Centrum zijn het meest positief over het onderhoud (resp. 56% en 54% goed of uitstekend). Inwoners van Escamp zijn hierover het meest negatief (27% matig en 14% slecht).

Van alle respondenten kon 2% geen oordeel geven.

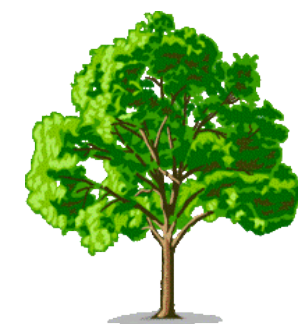

Belang van wijk- en buurtgroen

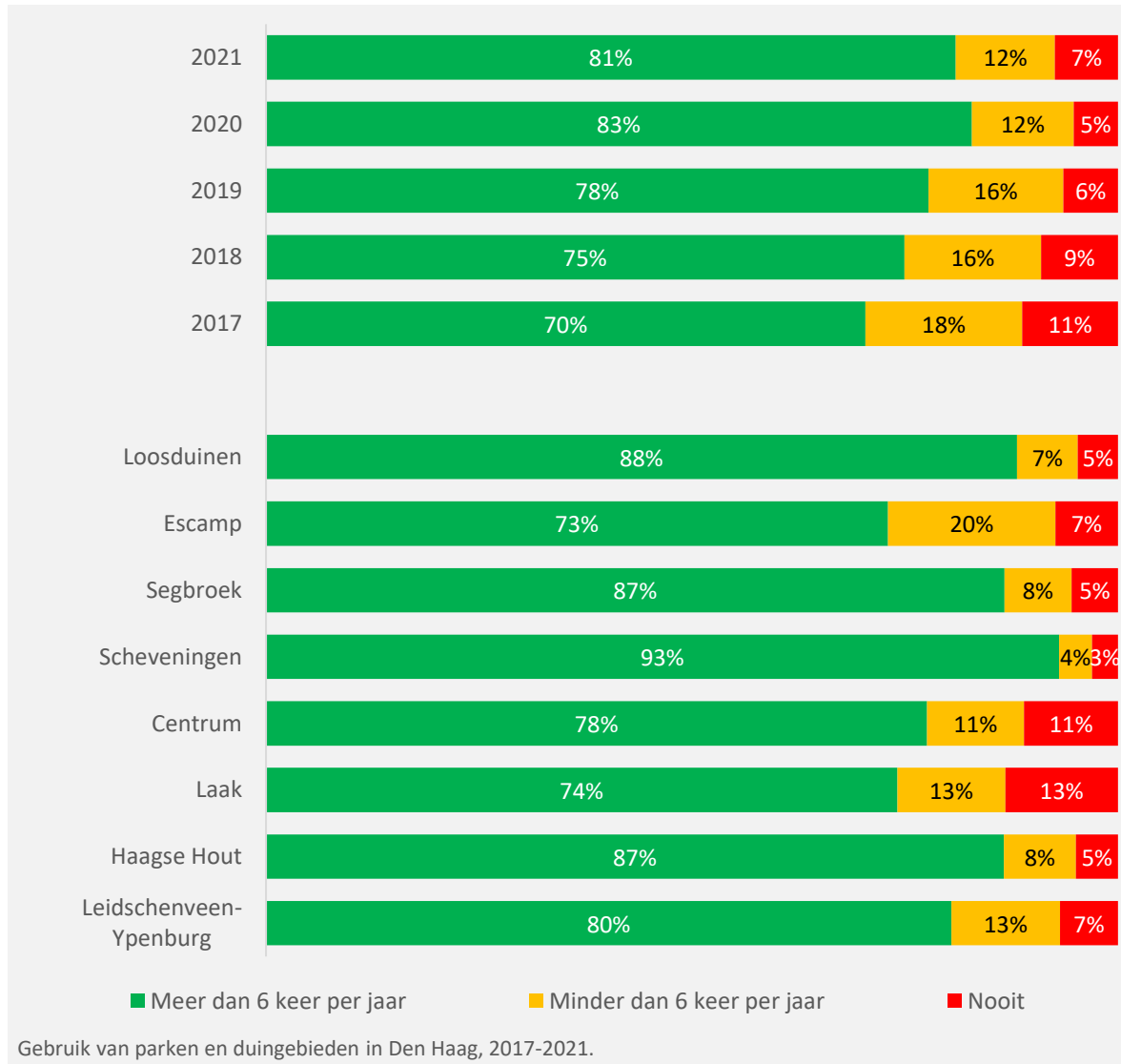

Er is bij inwoners gepeild hoeveel waarde zij hechten aan de aanwezigheid van voldoende wijk- en buurtgroen in hun wijk binnen een straal van 250 meter van hun huis. Vrijwel alle respondenten vinden dit (erg) belangrijk (94%). Dit is vergelijkbaar met voorgaande jaren.

Inwoners van Haagse Hout hechten de meeste waarde aan voldoende wijk- en buurtgroen: 73% vindt dit erg belangrijk en nog eens 26% belangrijk. Inwoners van Centrum vinden dit het minst belangrijk: 66% erg belangrijk en 22% belangrijk.

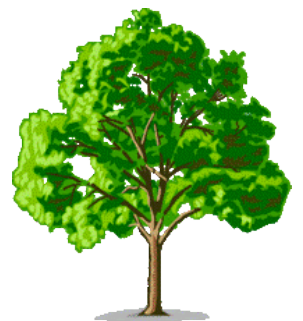

Gebruik van grote groengebieden in Den Haag

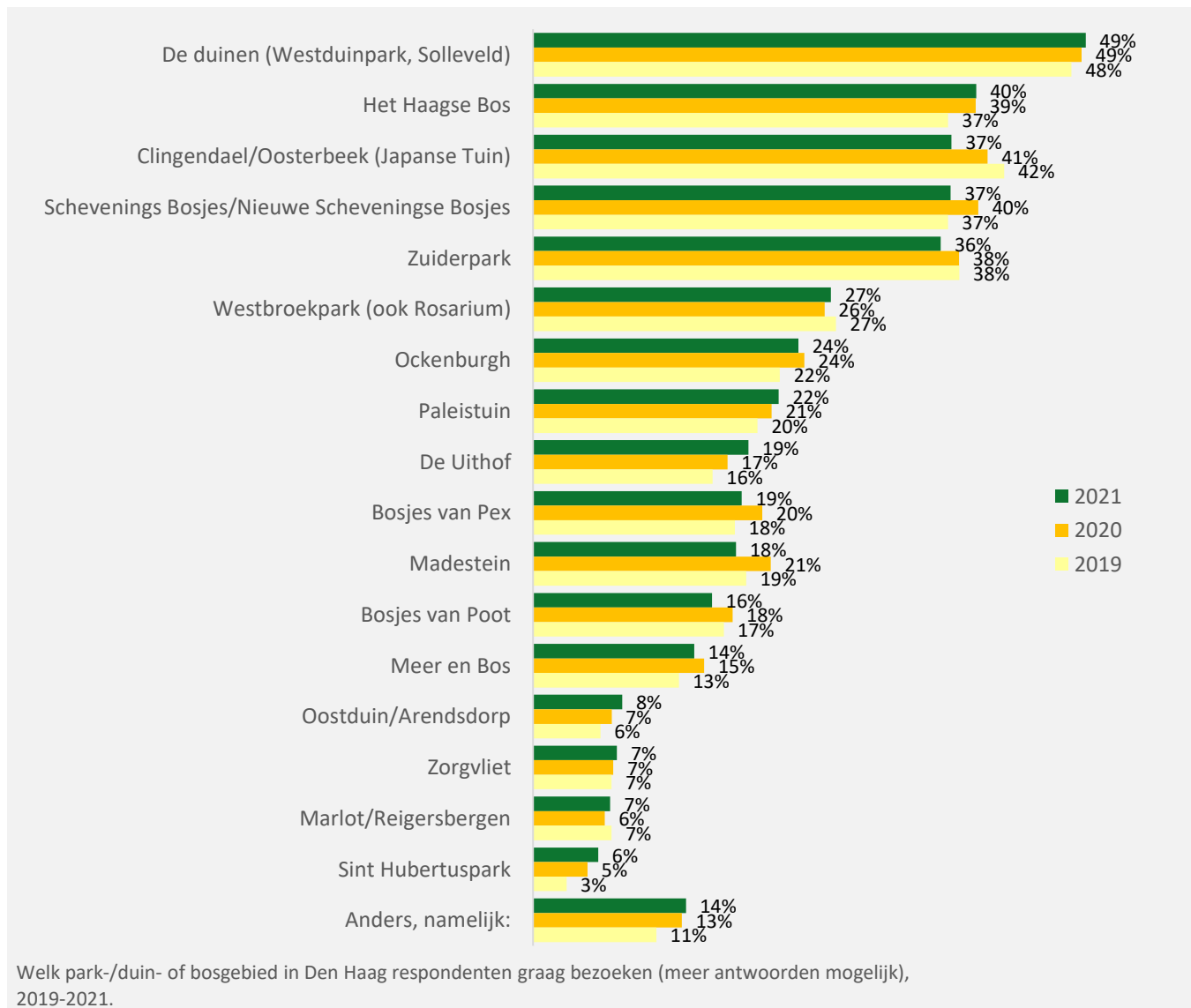

Acht op de tien inwoners maken meer dan 6 keer per jaar gebruik van parken en duingebieden in Den Haag om te wandelen, te spelen, te sporten of te fietsen (81%). Iets meer dan een tiende doet dit minder dan 6 keer per jaar (12%) en 7% nooit. Het aandeel inwoners wat nooit gebruik maakt van een park- of duingebied is iets gestegen ten opzichte van 2020 (van 5% naar 7%).

Inwoners van Scheveningen maken het vaakst gebruik van de grote groengebieden in Den Haag (93% meer dan 6 keer per jaar), gevolgd door inwoners van Loosduinen (88%), Haagse Hout en Segbroek (beide 87%). In Laak maakt men het minst gebruik van het groen in Den Haag (13% nooit), gevolgd door inwoners uit Centrum (11%).

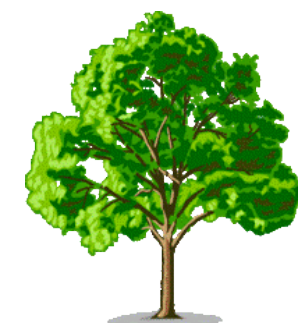

Populariteit grote groengebieden in Den Haag

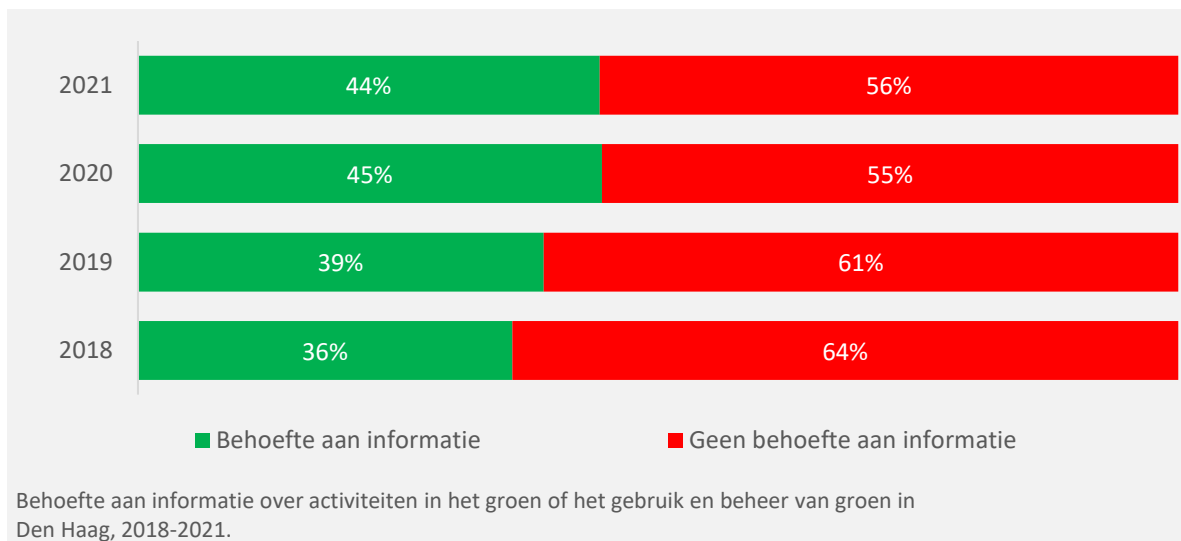
De inwoners hebben de vraag gekregen naar welke park-, duin- of bosgebieden in Den Haag zij graag gaan. Hierbij mocht men meer antwoorden geven. De duinen zijn duidelijk favoriet (49%), gevolgd door het Haagse Bos (40%), Clingendael/Oosterbeek, Scheveningse Bosjes/Nieuwe Scheveningse Bosjes (beide 37%) en Zuiderpark (36%). Sint Hubertuspark, Marlot/Reigersbergen, Zorgvliet en Oostduin/Arendsdorp zijn het minst populair (allen minder dan 10%).

Deze cijfers blijven door de jaren heen redelijk constant.

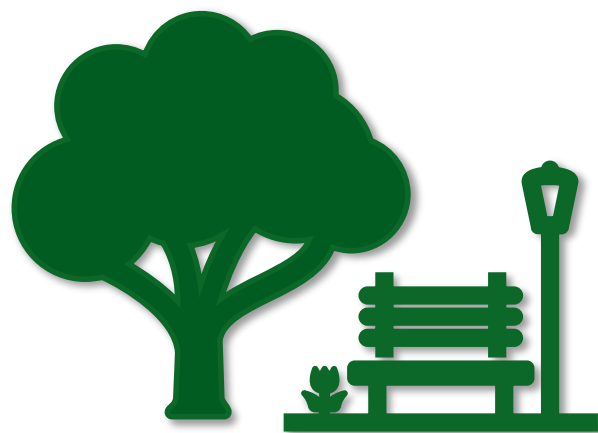

Behoefte aan informatie over groen

Meer dan vier op de tien Hagenaars hebben behoefte aan informatie over activiteiten in het groen of het gebruik en beheer ervan (44%). Dit is vergelijkbaar met vorig jaar, maar meer dan in 2019 (39%) en 2018 (36%).

Inwonersonderzoek 2021

Schone Straat

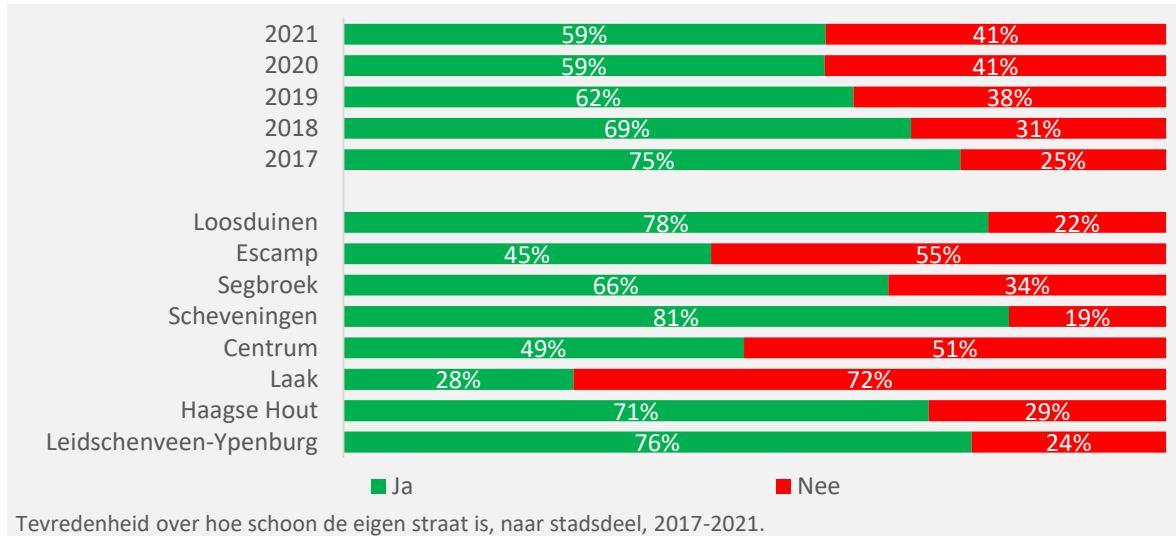

De gemeente streeft ernaar om samen met de inwoners een schone(re) stad te realiseren. De gemeente wil graag weten hoe haar inwoners de netheid van hun stad ervaren en hoe het oordeel hierover zich heeft ontwikkeld in de afgelopen jaren.

- Zes op de tien Hagenaars zijn tevreden over hoe schoon de straat is (59%). Dit is gelijk aan vorig jaar.
- Twee derde van de Hagenaars is tevreden over hoe schoon het winkelgebied is (67%). Dit is iets lager is dan vorig jaar (70%), maar vergelijkbaar met 2019 (68%).
- Een kwart tot ruim een derde geeft een 8 of hoger wanneer zij diverse aspecten over de netheid van hun straat moeten beoordelen (25% tot 37%). ‘Vrij van grofvuil’ (37% een 8 of hoger) en ‘het schoonhouden door de gemeente’ (34%) worden het best beoordeeld. De inwoners van Laak, Centrum en Escamp geven voor alle aspecten vaker dan gemiddeld een onvoldoende, in Scheveningen beoordeelt men de straat juist het vaakst met een 8 of hoger.
- Een tiende van de inwoners vindt dat de straat het afgelopen jaar schoner is geworden (11%), maar een groter aandeel is van mening dat het minder schoon is geworden (27%). Het grootste deel is van mening dat hierin niets is veranderd (62%). Vergeleken met de afgelopen jaren vinden steeds meer mensen dat de straat minder schoon is geworden (van 12% in 2017 naar 27% in 2021).
- Op de vraag wat volgens de Hagenaars bijdraagt aan een schonere stad, antwoordt 56% dat dit mogelijk is door beter gedrag van de inwoners en gebruikers. Ruim een derde denkt dat er meer handhaving nodig is (36%) en drie op de tien willen beter onderhoud door de gemeente (31%). Een kwart wil meer voorzieningen zoals meer containers voor gescheiden afval (26%), ondergrondse containers (25%) en meer opties om grofvuil aan te bieden (23%).

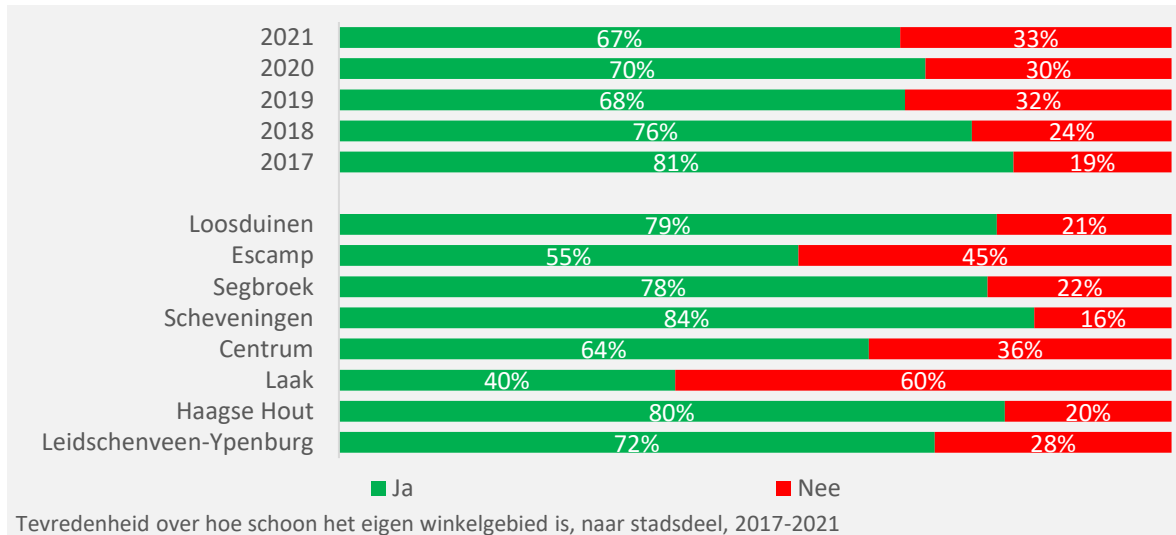

Beoordeling netheid eigen straat

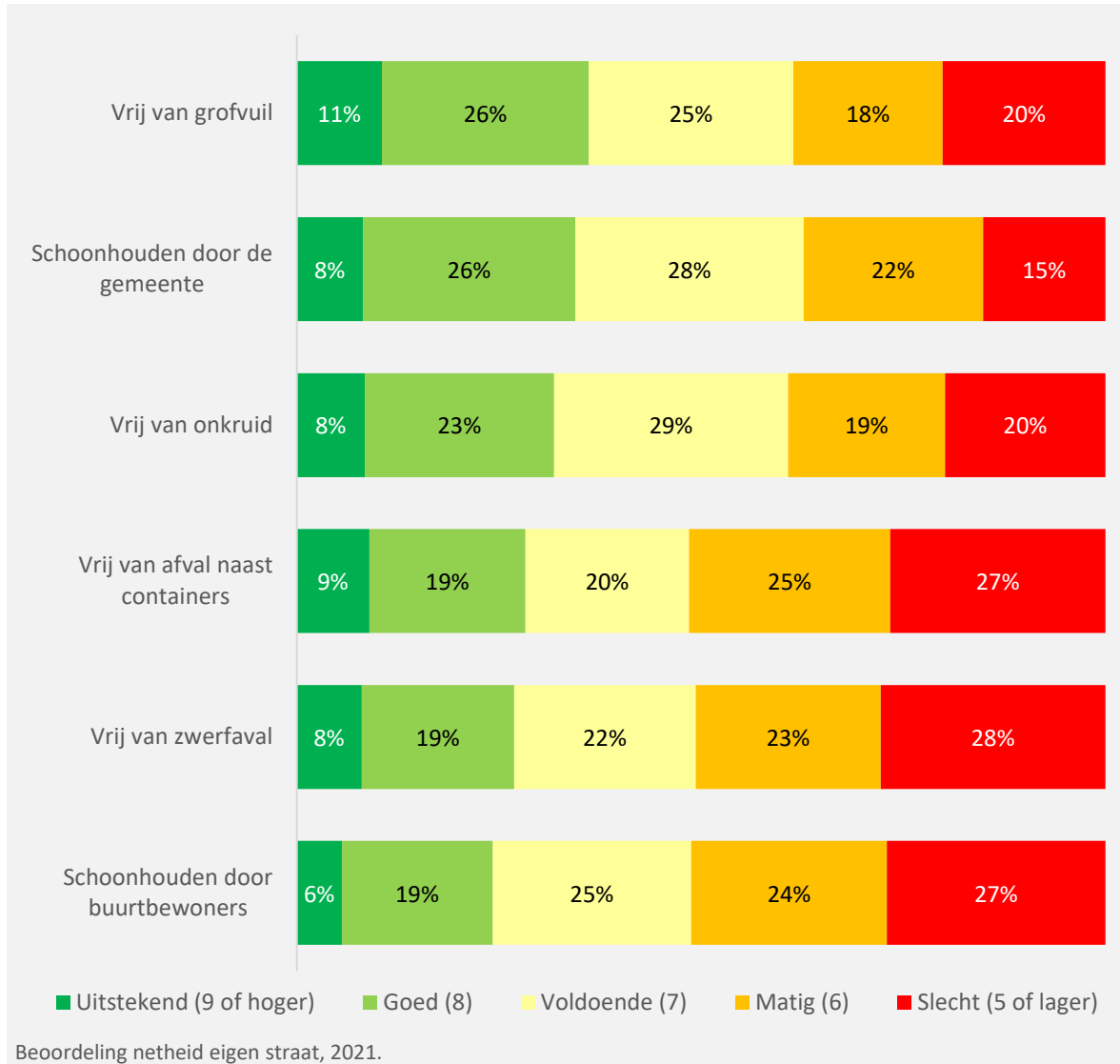
De inwoners is gevraagd hoe tevreden zij zijn over hoe schoon hun straat is. Zes op de tien Hagenaars vinden hun straat schoon (59%), vier op de tien echter niet (41%). Deze cijfers zijn gelijk aan vorig jaar.

Het meest positief zijn de inwoners van Scheveningen (81%) gevolgd door inwoners van Loosduinen (78%) en Leidschenveen-Ypenburg (76%). Inwoners uit Laak zijn duidelijk het minst tevreden hierover (28%). Inwoners uit Escamp en Centrum scoren ook onder gemiddeld (resp. 45% en 49%).

Over hoe schoon het winkelgebied is, zijn iets meer inwoners te spreken. Zo vindt 67% dit schoon, wat iets lager is dan vorig jaar (70%), maar vergelijkbaar met 2019 (68%). Inwoners van Scheveningen zijn het meest te spreken hierover (84%), gevolgd door inwoners van Haagse Hout (80%), Loosduinen (79%) en Segbroek (78%). Inwoners van Laak (40%) en Escamp (55%) zijn minder tevreden over hoe schoon het winkelgebied is.

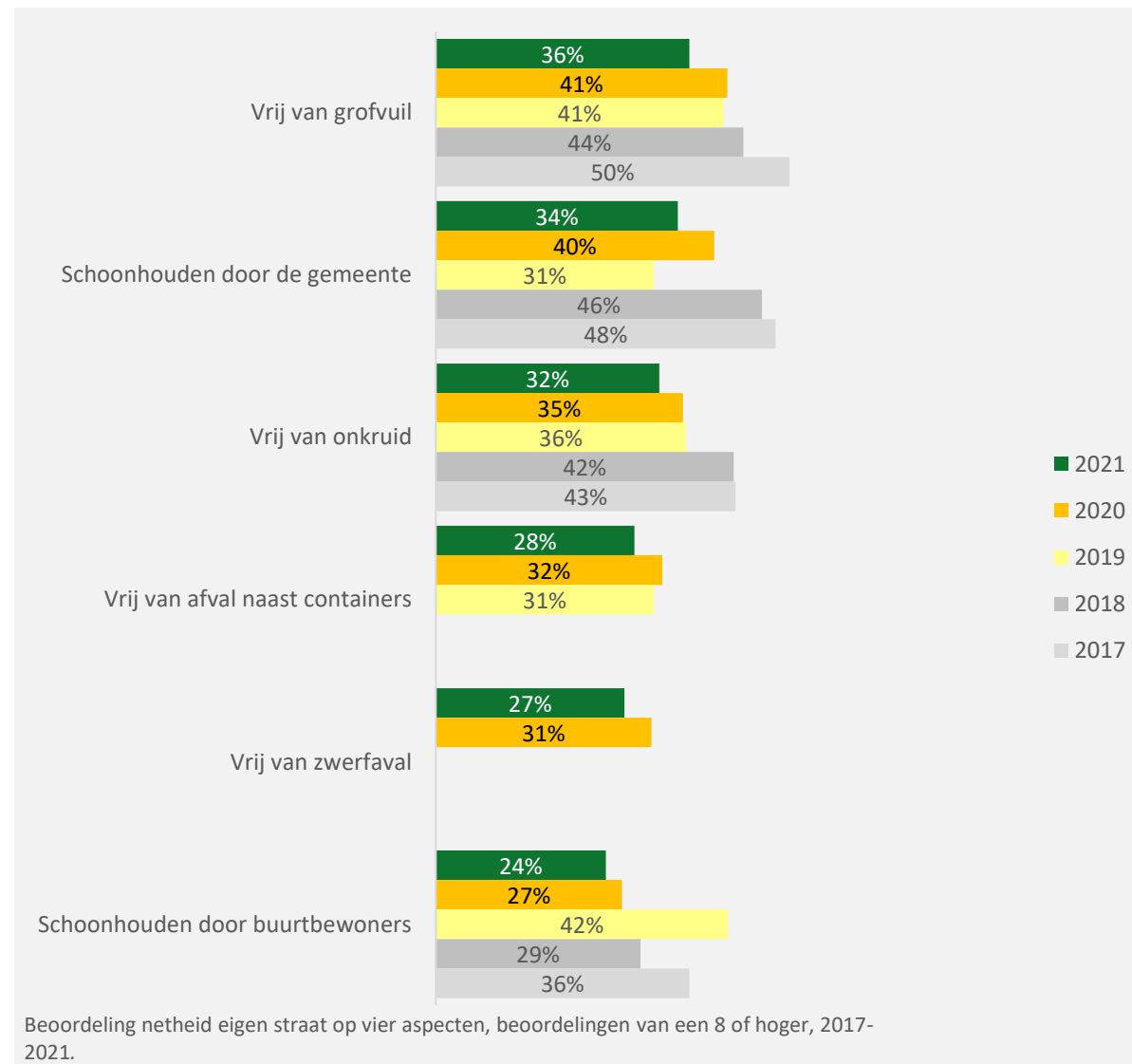
Beoordeling netheid eigen straat

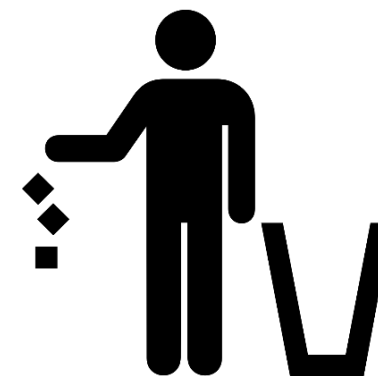
De inwoners is gevraagd zes aspecten over de netheid van hun straat te beoordelen. De meningen hierover lopen nogal uiteen. Ruim een derde geeft een 8 of hoger voor 'vrij van grofvuil' (37%) en circa een derde voor 'het schoonhouden door de gemeente' (34%) en voor 'vrij van onkruid' (31%). Ongeveer een kwart geeft een 8 of hoger voor 'vrij van afval naast de containers' (28%), 'vrij van zwerfafval' (27%) en 'het schoonhouden door buurtbewoners' (25%).

Naast tevreden inwoners zijn er ook ontevreden inwoners. Zo geven bijna drie op de tien inwoners een onvoldoende voor 'schoonhouden door buurtbewoners' (27%), 'vrij van zwerfafval' (28%) en 'vrij van afval naast containers' (27%). Daarnaast vindt nog ongeveer een kwart dat deze aspecten matig worden uitgevoerd.

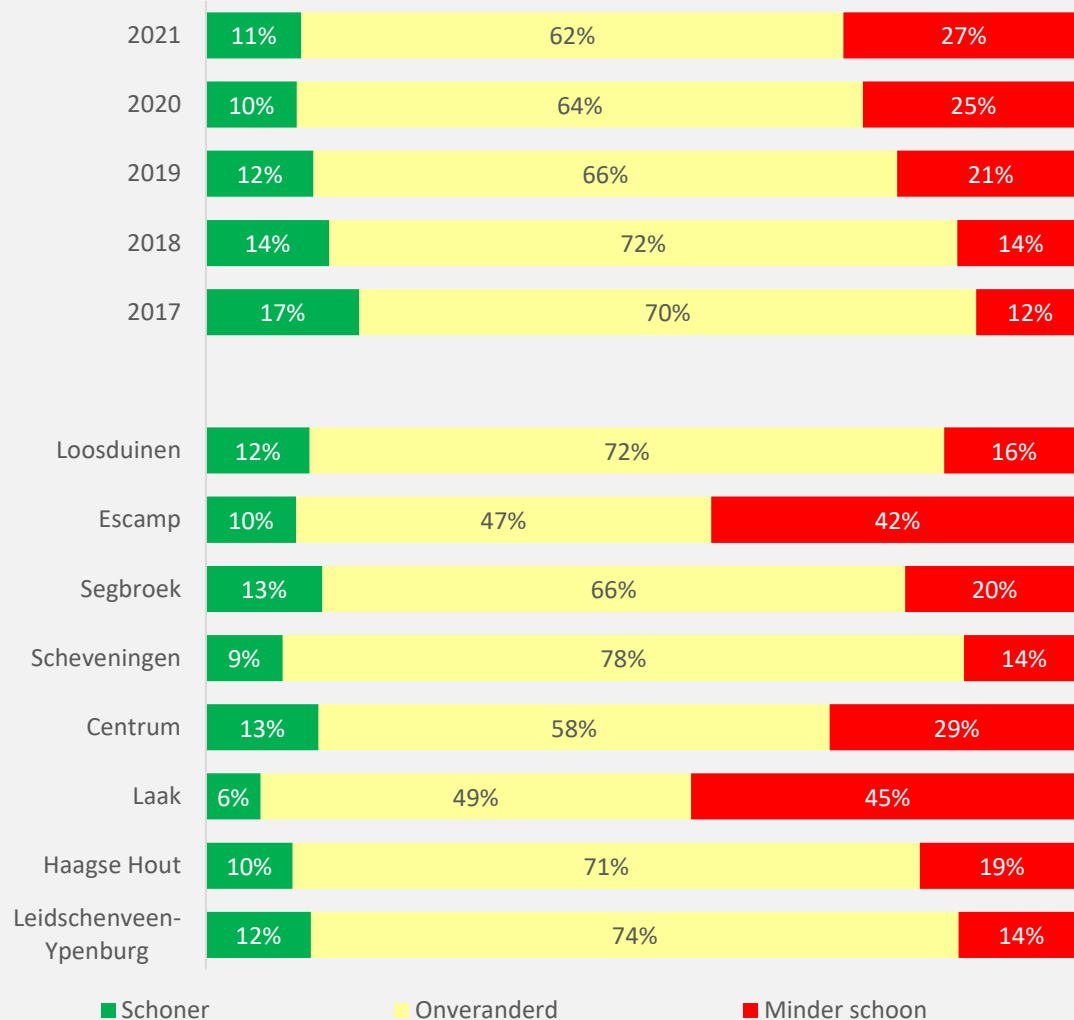
Inwoners van Laak en Escamp laten zich het meest negatief (slecht of matig) uit over de netheid van hun straat. Met name als het gaat om het 'vrij zijn van zwerfafval' (resp. 75% en 66%) en 'het schoonhouden van de buurt door buurtbewoners' (resp. 75% en 68%). In Scheveningen beoordeelt men de straat juist het vaakst met een 8 of hoger.

Als we kijken naar de beoordeling van de verschillende aspecten ten opzichte van voorgaande jaren, dan zien we dat inwoners dit jaar over alle aspecten negatiever zijn dan in 2020. Dit geldt het meest voor 'het schoonhouden door de gemeente' (van 40% naar 34% 8 of hoger) en voor 'vrij van grofvuil' (van 41% naar 36%).

Ontwikkeling van netheid eigen straat

Ontwikkeling van de netheid van de eigen straat over het afgelopen jaar, naar stadsdeel, 2017-2021.

Als wordt gevraagd of de straat het afgelopen jaar schoner of minder schoon is geworden, geven meer inwoners aan dat het minder schoon is geworden (27%) dan schoner (11%). Twee derde is van mening dat hierin niets is veranderd (62%).

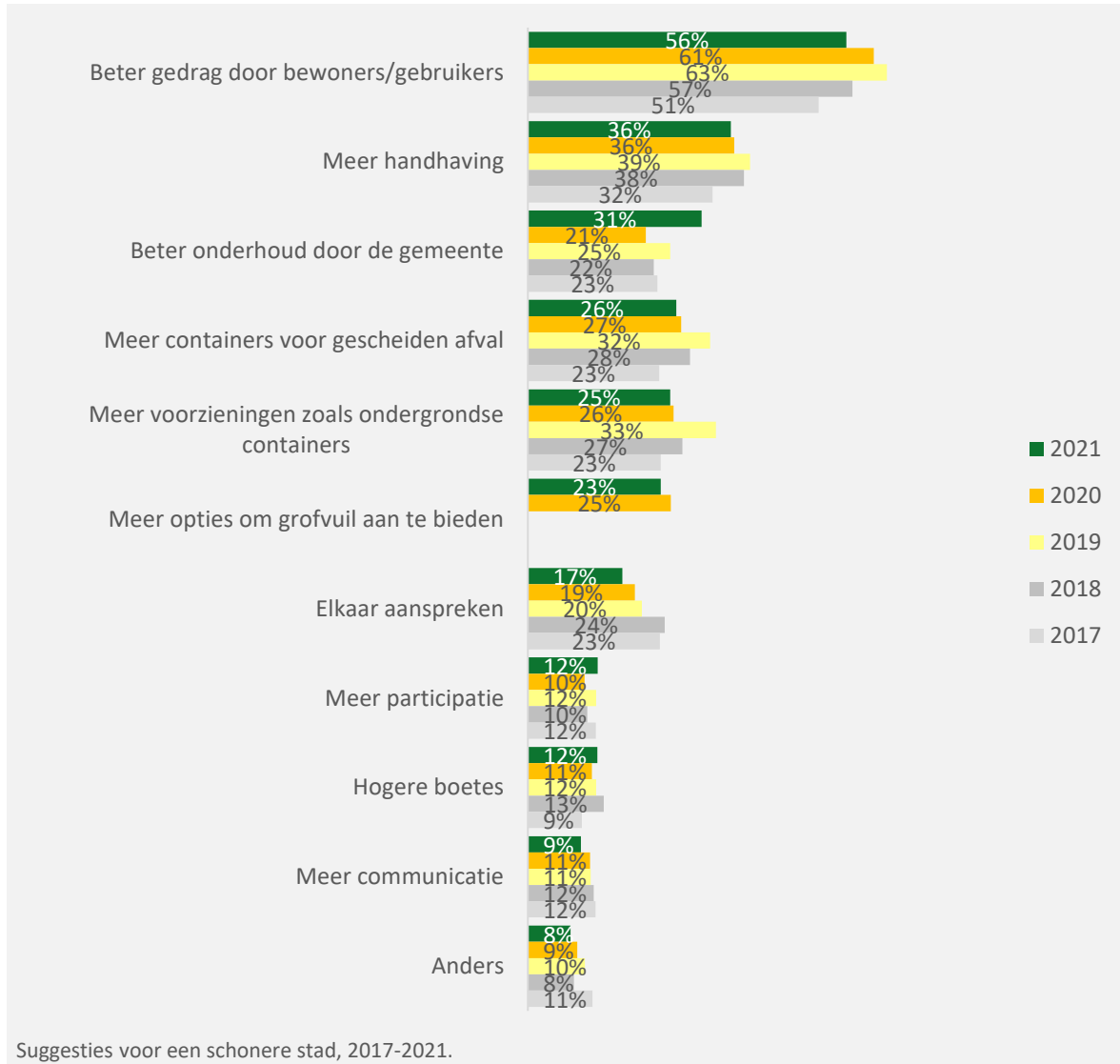
Vergeleken met de afgelopen jaren vinden steeds minder mensen dat de straat schoner is geworden en steeds meer mensen dat deze minder schoon is geworden.

Respondenten uit Laak en Scheveningen zijn het minst van mening dat de buurt schoner is geworden (resp. 6% en 9%). In Scheveningen is men vaak van mening dat er niets is veranderd (78%), net als in Leidschenveen-Ypenburg (74%). Inwoners van Laak en Escamp geven meer dan gemiddeld aan dat het minder schoon is geworden (resp. 45% en 42%).

Suggesties voor een schonere stad

Op de vraag wat volgens de Hagenaars bijdraagt aan een schonere stad, antwoordt iets meer dan de helft dat hiervoor beter gedrag van de bewoners en gebruikers nodig is (56%). Daarnaast ziet 36% mogelijkheden in meer handhaving en een derde denkt aan beter onderhoud door de gemeente (31%). Een kwart brengt meer containers voor gescheiden afval naar voren (26%), evenals meer voorzieningen zoals ondergrondse containers (25%) en meer opties om grofvuil aan te bieden (23%). Een zesde vindt dat inwoners elkaar hierop moeten aanspreken (17%). In meer participatie, het uitdelen van hogere boetes en meer communicatie zien inwoners minder mogelijkheden (resp. 12%, 12% en 9%).

Vrijwel alle suggesties worden iets minder vaak naar voren gebracht dan vorig jaar. Beter onderhoud door de gemeente wordt dit jaar echter wel door een groter aandeel van de inwoners genoemd dan in 2020 (van 21% naar 31%).

Inwonersonderzoek 2021

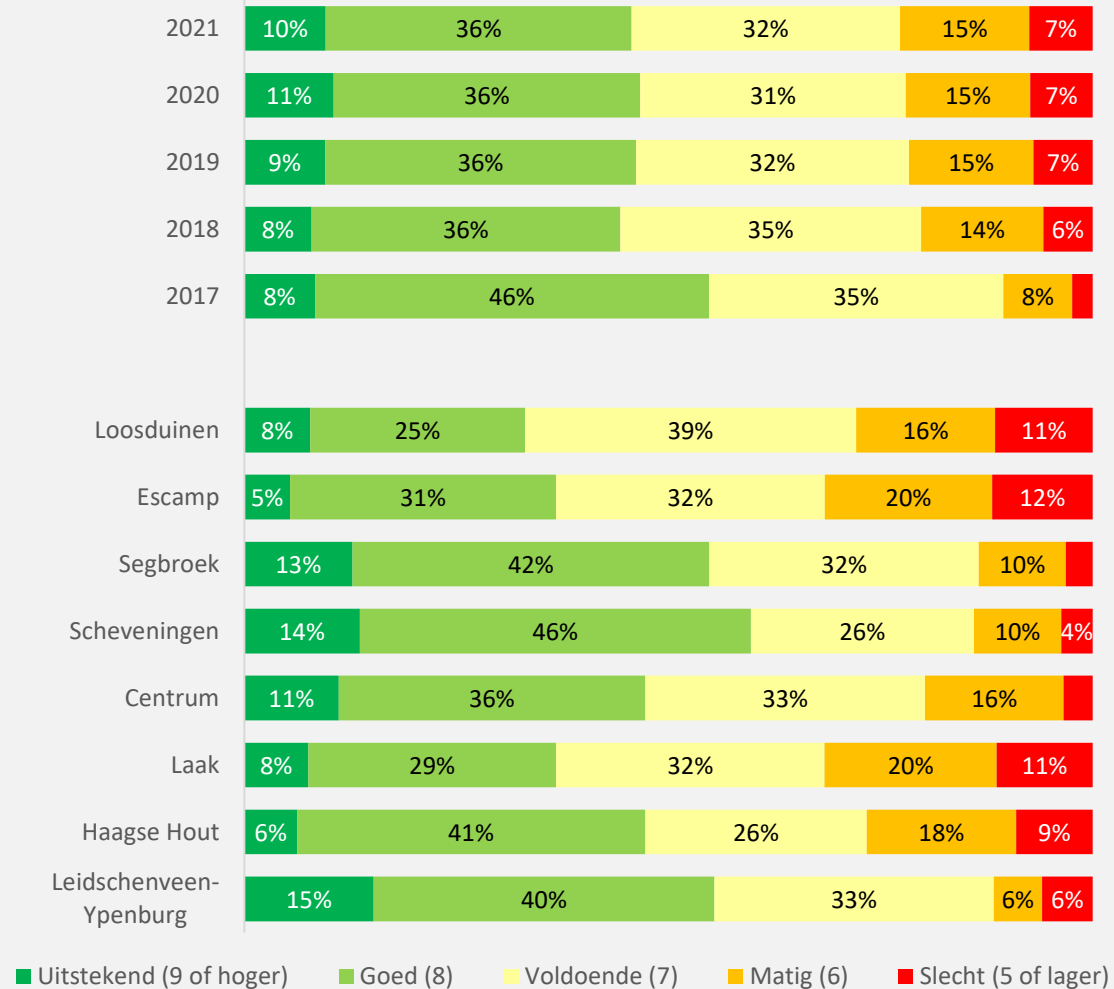
Dienstverlening op straat

Onder dienstverlening op straat valt een breed pakket aan dienstverlenende taken, waaronder het onderhoud aan straten en wegen, fietspaden en voetpaden, gladheidsbestrijding en het ophalen van afval. Dit zijn zaken waarmee de burger elke dag te maken heeft. Dit hoofdstuk brengt in kaart hoe tevreden Hagenaars hierover zijn.

- Inwoners zijn het meest te spreken over het onderhoud aan fietspaden (83% minimaal voldoende, waarvan 49% een 8 of hoger). Daarna volgt het onderhoud van straten en wegen. Hierover laat drie kwart zich positief uit (78% voldoende, waarvan 46% een 8 of hoger). Over het onderhoud aan voetpaden is eveneens drie kwart positief gestemd (74% minimaal voldoende), maar laten iets meer Hagenaars zich negatief uit (27% matig of slecht).
- Gemiddeld worden de diverse afval-inzamelsystemen beoordeeld met een ruime voldoende (7,3). Dit was de afgelopen jaren ook zo. Het gebruik van losse afvalzakken neemt de afgelopen jaren steeds verder af: van 16% in 2017 naar 8% in 2021, dit geldt ook voor de minicontainer/kliko (van 18% in 2017 naar 11% in 2021). Men gebruikt in vergelijking met vorig jaar vaker de gedeelde container in de flat van 4% in 2019 naar 11% in 2021).
- Over de mogelijkheden voor afvalscheiding zijn de meningen enigszins verdeeld: een derde (35%) vindt deze goed of uitstekend en een iets kleiner aandeel (30%) vindt dit slecht. Inwoners geven gemiddeld een 6,3 als rapportcijfer hiervoor. Dit cijfer is nagenoeg gelijk aan dat van vorig jaar (6,4).
- Ook de meningen over de toegankelijkheid tot afvalscheiding lopen uiteen. Vier op de tien Hagenaars zijn van mening dat ze over voldoende mogelijkheden beschikken om afval gescheiden aan te bieden (40%). Iets meer dan één op de drie Haagenaars wil graag meer voorzieningen (36%). Over de afstand die men moet afleggen om afval gescheiden aan te bieden lopen de meningen ook uiteen: 28% vindt dit te ver en 20% vindt van niet. Vergeleken met voorgaande jaren zijn de verschillen beperkt.
- Voor de gladheidsbestrijding op hoofdroutes geeft 48% een 8 of hoger. Voor de gladheidsbestrijding op de fietspaden zijn iets minder vaak hoge cijfers gegeven, maar toch geven vier op de tien (37%) een 8 of hoger; 14% geeft een onvoldoende. Het percentage dat een onvoldoende geeft is ten opzichte van vorig jaar gestegen zowel als het gaat om de hoofdwegen (van 2% naar 6%) als op de doorgaande fietspaden (van 5% naar 14%).

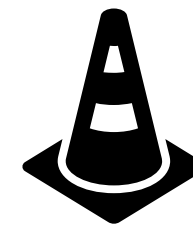
Onderhoud van straten en wegen

Rapportcijfer voor onderhoud van de straten en wegen, per stadsdeel, 2017-2021.

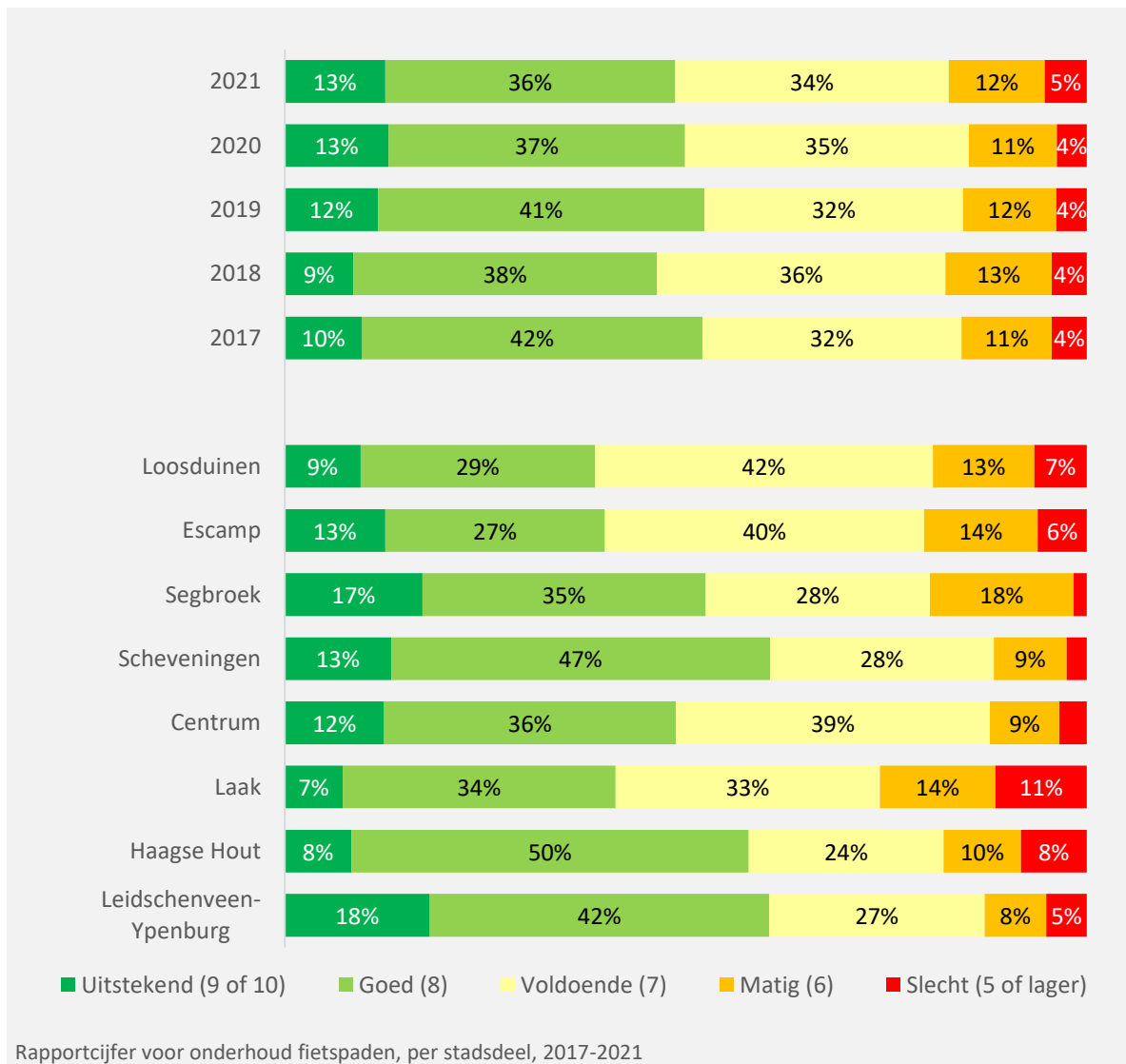
Net als bij de vorige meting beoordeelt drie kwart van de inwoners het onderhoud van straten en wegen als voldoende (78%), bijna de helft vindt het zelfs goed of uitstekend (46%). Van alle inwoners vindt 7% het onderhoud onvoldoende. Deze percentages zijn vergelijkbaar met die van 2020, 2019 en 2018.

Inwoners van Scheveningen (60% goed tot uitstekend), Leidschenveen-Ypenburg en Segbroek (beide 55%) zijn het meest positief over het onderhoud. Inwoners van Escamp en Laak zijn het meest kritisch hierover: ruim een derde vindt het onderhoud goed of uitstekend (resp. 36% en 37%), maar een bijna even groot deel vindt het matig of slecht (resp. 32% en 31%).

Onderhoud van fietspaden

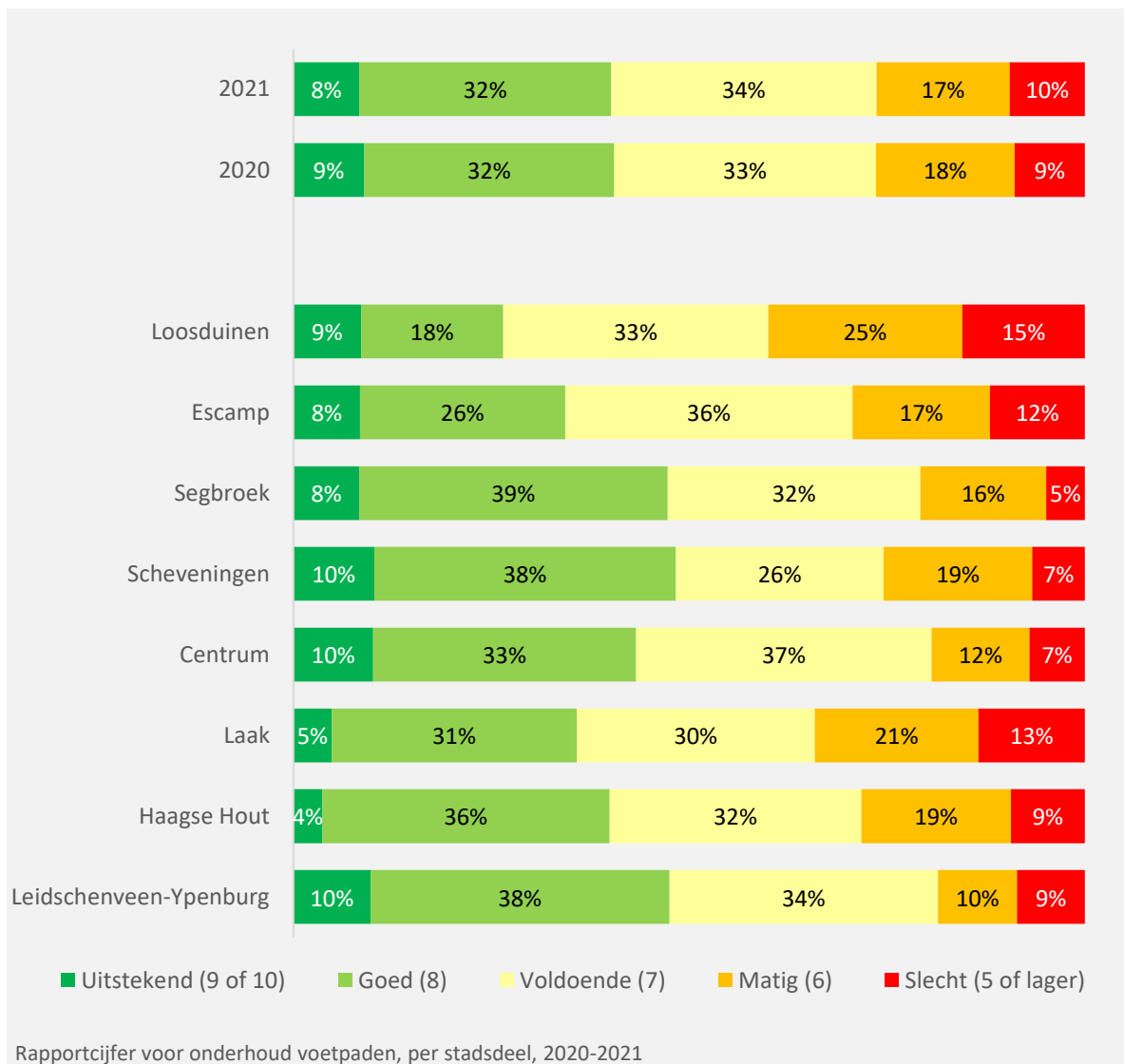

Het onderhoud van fietspaden in Den Haag wordt door ruim acht op de tien inwoners minimaal als voldoende aangemerkt (83%), de helft van de inwoners beoordeelt het onderhoud van de fietspaden zelfs met een 8 of hoger (49%). Deze cijfers zijn nagenoeg gelijk aan die van vorig jaar. Vergeleken met eerdere jaren schommelt het oordeel iets, maar groot zijn de verschillen niet.

Ook over het onderhoud aan fietspaden zijn inwoners van Leidschenveen-Ypenburg en Scheveningen het meest te spreken (beide 60% goed of uitstekend) en inwoners van Loosduinen, Escamp en Laak het minst (38% tot 41% goed of uitstekend). Inwoners van Laak vinden meer dan gemiddeld dat het onderhoud aan fietspaden matig tot slecht is (25%).

Onderhoud van voetpaden

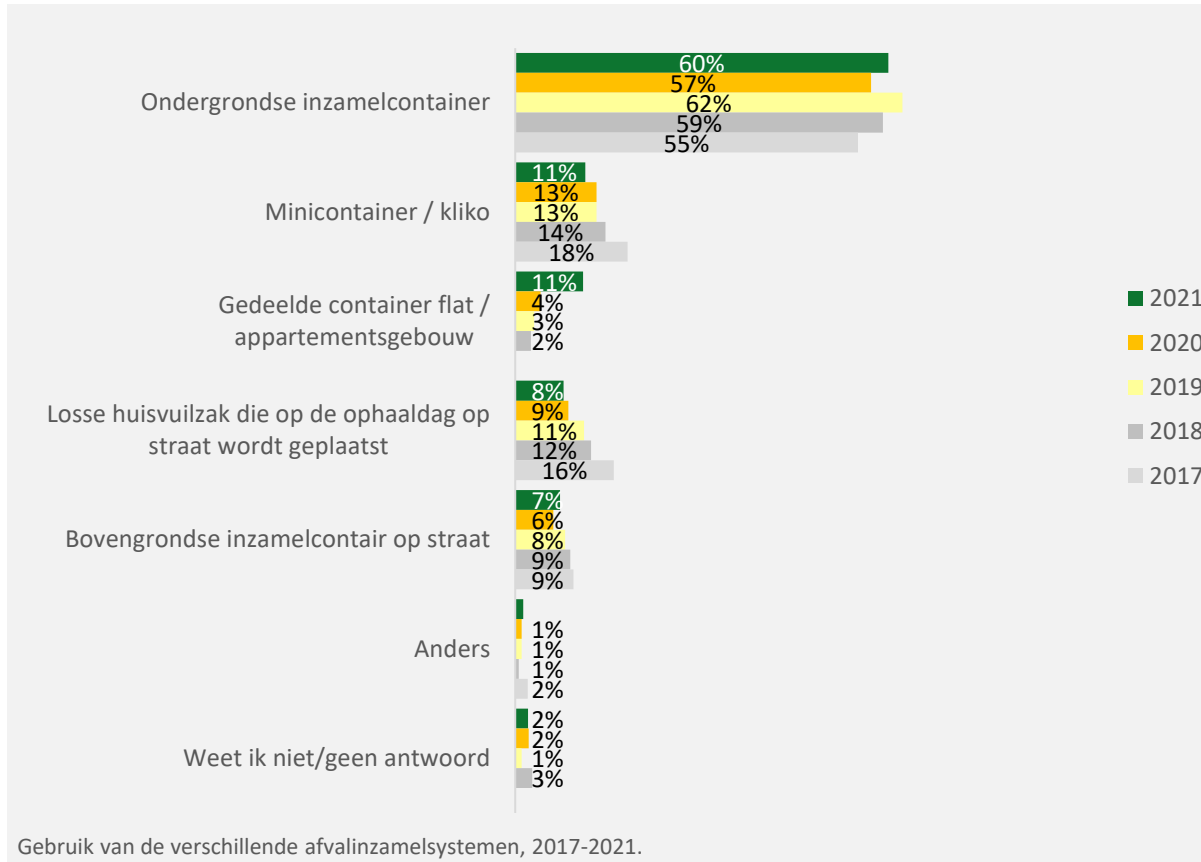

Het onderhoud aan voetpaden vindt drie kwart van de inwoners minimaal een voldoende waard (74%), vier op de tien waarderen dit zelfs als goed of uitstekend (40%). Iets meer dan een kwart vindt het onderhoud echter matig of slecht (27%). Vergeleken met het oordeel over het onderhoud aan straten en wegen en fietspaden laten inwoners zich negatiever uit over het onderhoud aan voetpaden. De cijfers zijn nagenoeg gelijk aan vorig jaar.

Ook over het onderhoud aan voetpaden zijn inwoners van Leidschenveen-Ypenburg (48%), Scheveningen (48%) en Segbroek (47%) het meest te spreken en inwoners van Loosduinen het minst (27% goed of uitstekend). Inwoners van Loosduinen en Laak vinden meer dan gemiddeld dat het onderhoud aan voetpaden matig tot slecht is (resp. 40% en 34% matig of slecht).

Gebruik van afval-inzamelsystemen

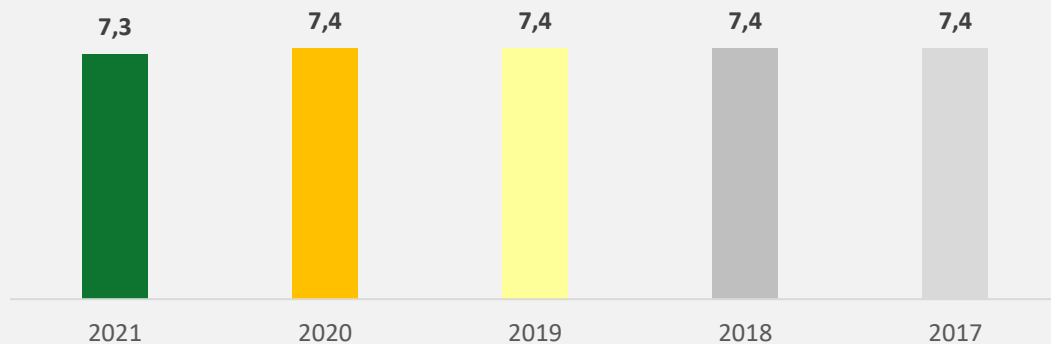

Het overgrote deel van de inwoners maakt gebruik van een afvalcontainer (in diverse vormen). Bij zes op de tien inwoners gaat het om een ondergrondse container voor het afval, waarbij 47% gebruik maakt van een losse ondergrondse container en 13% van een ondergrondse container die onderdeel uitmaakt van een afvalstraatje). Eén op de tien inwoners maakt gebruik van een minicontainer of klike of van een gedeelde container in het flatgebouw (beide 11%) en 7% van een bovengrondse inzamelcontainer op straat.

De losse huisvuilzakken die op straat worden geplaatst, worden door 8% van de inwoners gebruikt. Het gebruik hiervan neemt de afgelopen jaren steeds verder af: van 16% in 2017 naar 8% in 2021. Dit geldt ook voor de minicontainer/klike (van 18% in 2017 naar 11% in 2021). De overige cijfers zijn nagenoeg gelijk gebleven aan vorig jaar.

Beoordeling van afval-inzamelsystemen

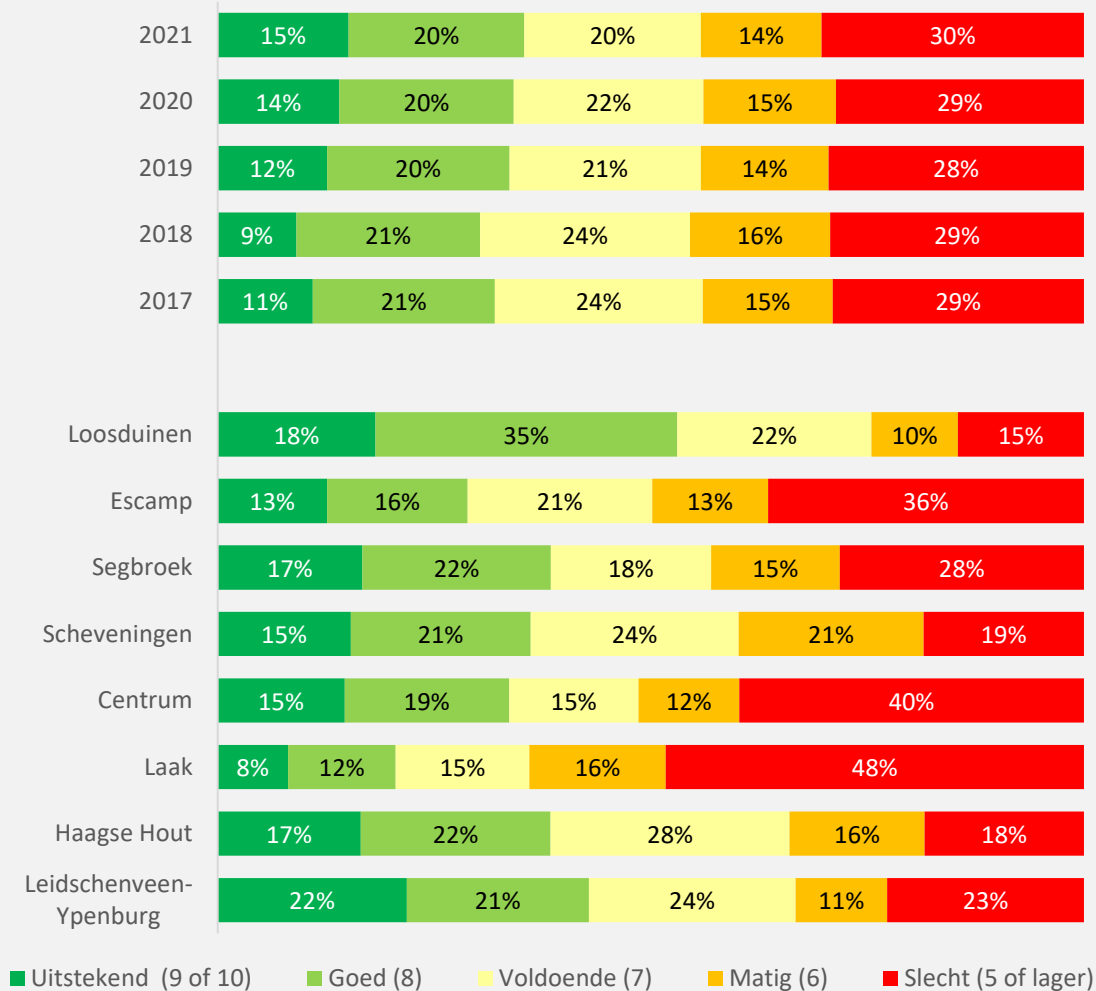
Algemeen rapportcijfer voor het inzamelsysteem voor huisvuil, 2017-2021.

Gemiddeld worden de diverse afval-inzamelsystemen beoordeeld met een ruime voldoende (7,3). Dit cijfer is vanaf 2017 stabiel.

Mogelijkheden voor afvalscheiding

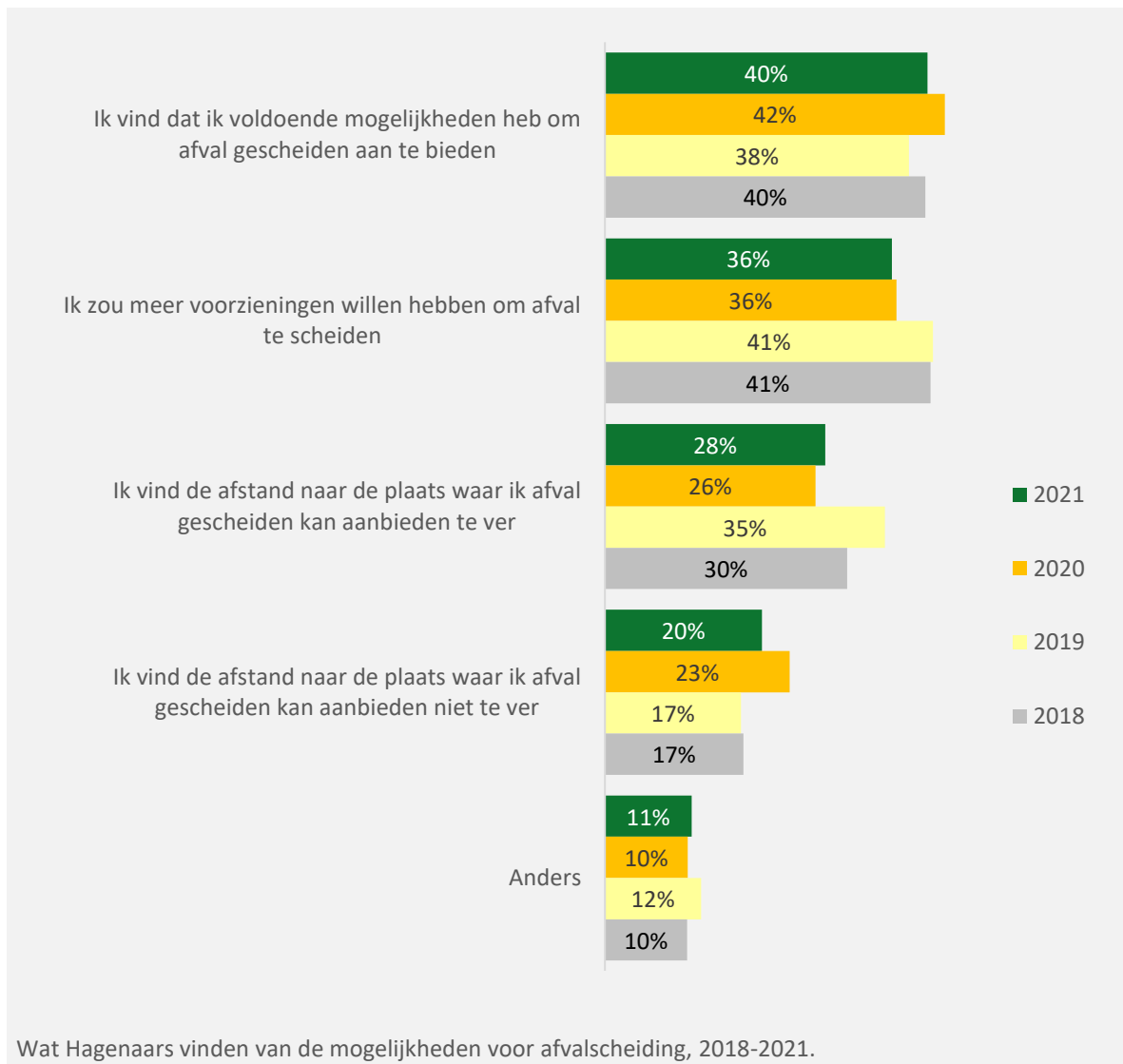
Rapportcijfer voor aanbodmogelijkheden afvalscheiding, per stadsdeel, 2017-2021.

Over de mogelijkheden voor afvalscheiding zijn de meningen enigszins verdeeld: een derde (35%) vindt deze goed of uitstekend en een iets kleiner aandeel (30%) vindt dit slecht. Inwoners geven gemiddeld een 6,3. Dit cijfer is nagenoeg gelijk aan dat van vorig jaar (6,4) en de jaren daarvoor.

De bewoners van Loosduinen laten zich het meest positief uit over de afvalscheiding (gemiddeld een 7,2), gevolgd door inwoners uit Leidschenveen-Ypenburg (6,9), Scheveningen (6,8) en Segbroek (6,7). In Laak geven inwoners het laagste cijfer met een 5,2. Ook inwoners van Centrum (5,9) en Escamp (6,0) zijn minder tevreden over de aanbodmogelijkheden van afvalscheiding.

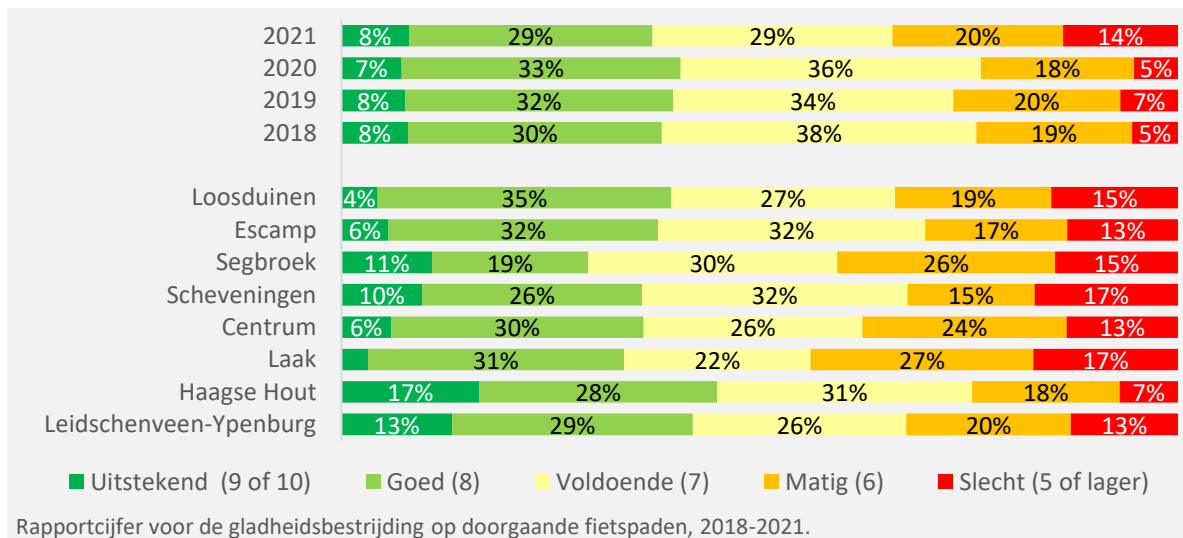
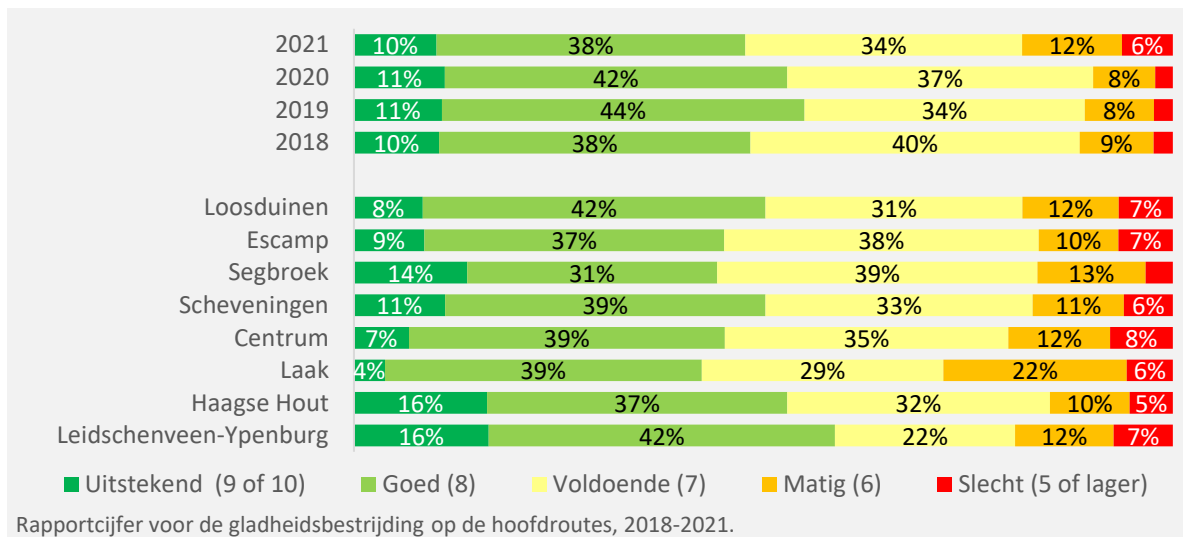

Mogelijkheden voor afvalscheiding

Wanneer meer specifiek wordt gevraagd naar de mogelijkheden die inwoners hebben voor het aanbieden van gescheiden afval dan geven vier van de tien inwoners aan dat ze voldoende mogelijkheden hiervoor hebben (40%). Ruim een derde zou graag meer voorzieningen willen hebben om afval te scheiden (36%). Over de afstand die men moet afleggen om afval gescheiden te kunnen aanbieden lopen de meningen ook uiteen: 28% vindt dit te ver en 20% vindt van niet. Inwoners van Centrum (42%) en Laak (45%) zouden meer voorzieningen willen hebben om afval te scheiden. Inwoners uit Escamp (36%) en Laak (40%) vinden de afstand naar de plaats waar ze afval gescheiden kunnen aanbieden ook meer dan gemiddeld te ver.

Vergeleken met vorig jaar zijn de verschillen niet groot. Het aandeel dat het te ver vindt, is iets gestegen (van 26% naar 28%) en het aandeel dat het niet te ver vindt, is iets gedaald (van 23% naar 20%).

Respondenten is gevraagd een cijfer te geven voor de gladheidsbestrijding op de hoofdroutes en de doorgaande fietsenpaden. Inwoners laten zich positiever uit over de gladheidsbestrijding op de hoofdwegen dan op de fietspaden. Voor de gladheidsbestrijding op hoofdroutes geeft bijna de helft een 8 of hoger (48%), 6% geeft een onvoldoende. De bewoners van Leidschenveen-Ypenburg zijn het meest positief: 58% vindt de gladheidsbestrijding goed of uitstekend. Bewoners van Laak zijn hierover het minst positief, maar nog steeds geeft 43% een 8 of hoger.

Voor de gladheidsbestrijding op fietspaden zijn de cijfers wat lager, maar nog steeds geven bijna vier op de tien (37%) een 8 of hoger. Een derde vindt dit matig of slecht. Inwoners van Haagse Hout laten zich het meest positief hierover uit (45% geeft een 8 of hoger). Inwoners uit Laak en Segbroek zijn het minst positief (resp. 34% en 30% geeft een 8 of hoger) en geven het vaakst een 6 of lager (resp. 44% en 41%).

Het aandeel inwoners dat een onvoldoende geeft is voor zowel de gladheidsbestrijding op de hoofdroutes (van 2% naar 6%) maar vooral op de doorgaande fietspaden (van 5% naar 14%) ten opzichte van vorig jaar gestegen. Het aandeel dat een 8 of hoger geeft is iets gedaald (van 53% naar 48% voor de hoofdroutes en van 40% naar 37% voor de fietspaden).

Bij de berekening van de cijfers zijn de inwoners die geen mening hebben gegeven niet meegenomen.

Inwonersonderzoek 2021

Bereikbaarheid

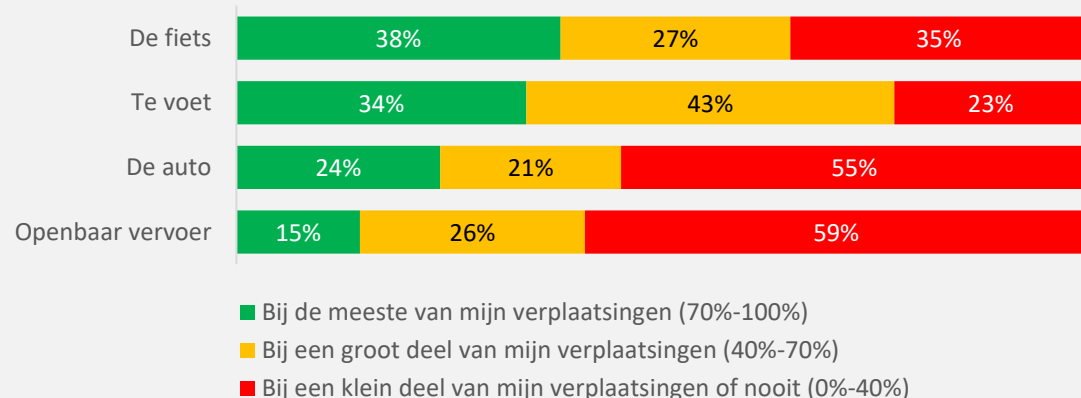

Bereikbaarheid is een belangrijk thema in Den Haag. Daarom investeert de gemeente in projecten die de bereikbaarheid van de stad verbeteren. De inwoners van Den Haag is gevraagd naar de overlast die zij van wegwerkzaamheden, omleidingsroutes en wegafsluitingen ervaren en welke media zij raadplegen om op de hoogte te zijn van deze werkzaamheden.

- Vergeleken met de voorgaande meting uit 2019 is het gebruik van met name het openbaar vervoer in Den Haag, maar ook van de fiets en te voet sterk gedaald. Dit geldt minder voor het gebruik van de auto. De coronapandemie zal hierop zeker van invloed zijn.
- De meeste respondenten vinden dat zij zich over het algemeen (heel) gemakkelijk kunnen verplaatsen door Den Haag als zij te voet (89%) en op de fiets (86%) zijn. Het gemak waarmee men zich verplaatst met de auto is verbeterd en met het openbaar vervoer verslechterd.
- De meeste respondenten vinden dat zij zich over het algemeen (heel) gemakkelijk kunnen verplaatsen door Den Haag als zij te voet (89%) of op de fiets (86%) zijn. Als zij gebruik maken van het openbaar vervoer dan geldt dit voor drie kwart van de inwoners (76%). Met de auto hebben inwoners meer moeite hiermee (41% (zeer) gemakkelijk tegenover 27% (zeer) moeilijk).
- Drukke wordt als belangrijkste oorzaak gezien wanneer men zich (zeer) moeilijk door Den Haag kan verplaatsen (59%), gevolgd omleidingen door werkzaamheden (48%) en het parkeren (42% moeilijk, 41% te duur).
- Ruim een derde van de inwoners geeft aan overlast te ervaren door wegwerkzaamheden (36% geeft een 5 of lager), wat veel lager is dan in 2019 toen bijna de helft overlast had (47%). Om verkeershinder te vermijden, maakt een kwart gebruik van de fiets (25%) en iets meer dan één op de tien van het openbaar vervoer (12%). Vergeleken met 2019 maakt men iets vaker gebruik van de fiets (van 20% naar 25%).
- Eén op de tien inwoners zoekt (bijna) altijd informatie over mogelijke wegomleidingen alvorens de weg op te gaan (10%), bijna de helft doet dit (bijna) nooit (46%). Vergeleken met 2019 is het aandeel dat dit (bijna) altijd doet gedaald (van 15% naar 10%) en het aandeel dat dit (bijna) nooit doet gestegen (van 34% naar 46%). In hoeverre de coronapandemie hierbij een rol speelt, is niet duidelijk.

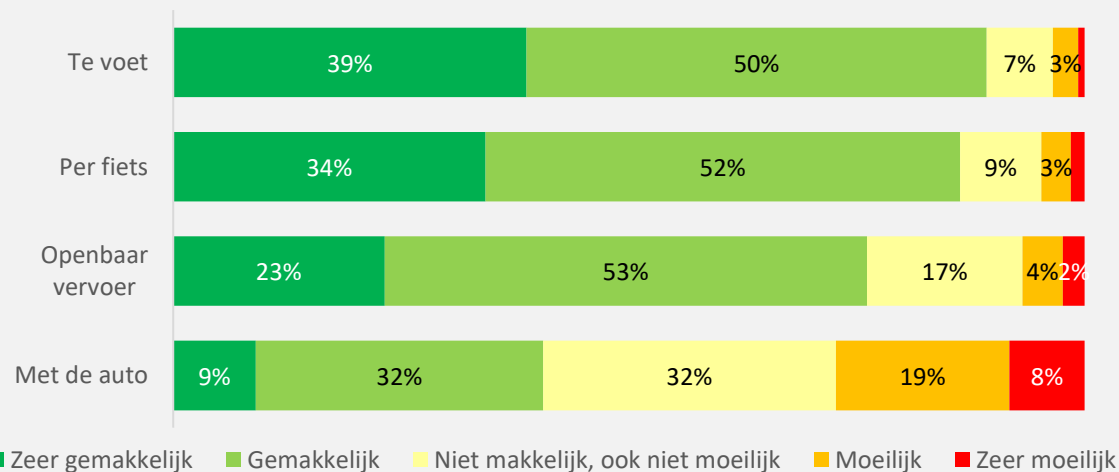
- Inwoners zijn over het algemeen beduidend vaker positief dan negatief over de gele omleidingsborden die worden gebruikt om omleidingsroutes bij wegwerkzaamheden of wegafsluitingen aan te geven. Zo is de helft hierover (zeer) tevreden (51%) tegenover 12% die zich (zeer) negatief hierover uitlaat. Vergeleken met voorgaande metingen neemt de tevredenheid bij iedere meting iets af (van 62% in 2017 tot 51% in 2021).
- Inwoners die voordat ze op pad gaan (bijna) altijd of soms op zoek gaan naar informatie over mogelijke omleidingen gebruiken vooral apps op hun mobiele telefoon om hierover meer informatie te krijgen (68%) en één op de vijf gaat hiervoor naar www.denhaag.nl/bereikbaarheid (19%). Tijdens de reis is het navigatiesysteem op de telefoon of in de auto het belangrijkste informatiekanaal dat men gebruikt (75%), gevolgd door de gele omleidingsborden (47%) en de digitale matrixborden die naast of boven de weg zijn geplaatst (33%).
- Over de informatievoorziening laat iets meer dan de helft zich positief uit (52%), iets meer dan één op de tien is hierover niet te spreken (13%). Hiervoor brengen zij verschillende redenen naar voren zoals heb geen informatie gekregen (42% van de inwoners die (zeer) ontevreden hierover zijn), te laat geïnformeerd (33%), informatie klopt niet (28%) of kan de informatie niet vinden (19%). Vergeleken met de voorgaande metingen zijn inwoners iets minder te spreken over de informatievoorziening (van 64% (zeer) tevreden in 2017 naar 52% in 2021). Het aandeel dat aangeeft geen informatie te hebben gehad, is echter veel lager dan bij voorgaande meting (van 60% in 2019 naar 42% in 2021).

Vervoermiddelen binnen Den Haag, 2021

Vervoermiddelen die door Hagenaren worden gebruikt binnen Den Haag, 2021.

*De antwoordcategorieën wijken in 2021 af van voorgaande jaren, waarin 'vaak', 'soms', en '(bijna) nooit' werd gebruikt

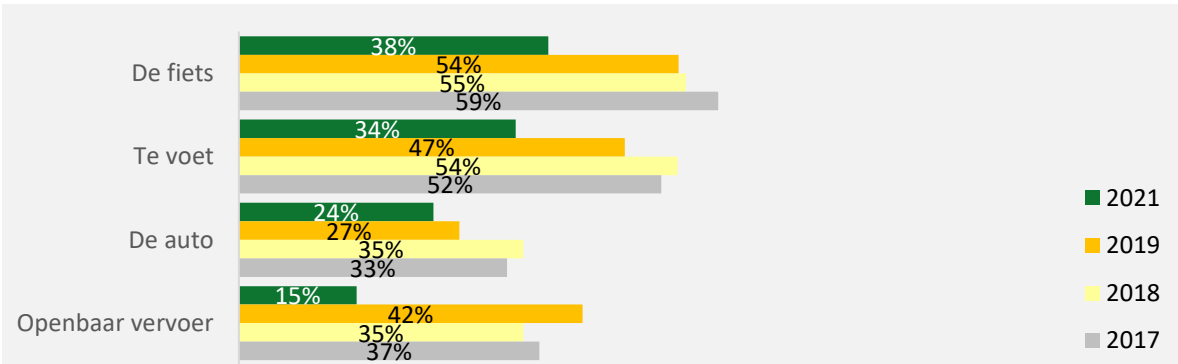
Gemak waarmee Hagenaren zich over het algemeen kunnen verplaatsen door Den Haag, 2021.

Bijna vier op de tien Hagenars maken vaak gebruik van de fiets (38%), een derde loopt vaak (34%) binnen Den Haag, een kwart maakt vaak gebruik van de auto (24%) en één op de zes van het openbaar vervoer (15%). Zes op de tien maken nooit gebruik van het openbaar vervoer in Den Haag (59%). Bij iets meer dan de helft geldt dit voor de auto (55%), bij iets meer dan een derde voor de fiets (35%) en bij een kwart te voet (23%).

Inwoners van Leidschenveen-Ypenburg (37% vaak), Escamp (37%) en Loosduinen (29%) maken meer dan gemiddeld gebruik van de auto. Inwoners uit Segbroek (52%), Haagse Hout (45%) en Scheveningen (eveneens 45%). Inwoners van Centrum gaan meer dan gemiddeld te voet (46%). Daarnaast gebruiken hoger opgeleiden (44%) meer dan gemiddeld de fiets.

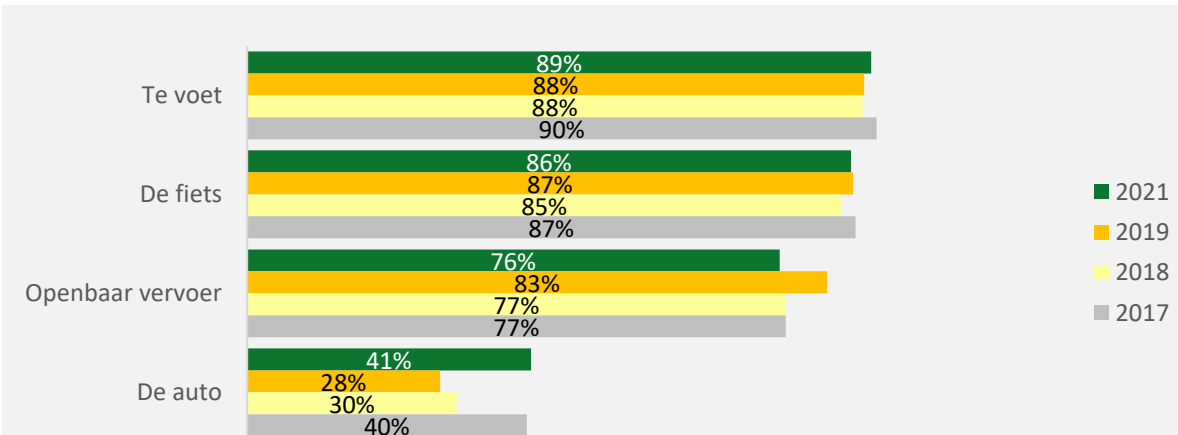
De meeste respondenten vinden dat zij zich over het algemeen (heel) gemakkelijk kunnen verplaatsen door Den Haag als zij te voet (89%) en op de fiets (86%) zijn. Als het gaat om het openbaar vervoer dan is drie kwart van mening dat dit (zeer) gemakkelijk gaat (76%). Met de auto is dit minder gemakkelijk: 41% (zeer) gemakkelijk tegenover 27% die dit (zeer) moeilijk vindt.

Vervoermiddelen binnen Den Haag door de jaren

Vervoermiddelen die door de Hagenaren bij de meeste verplaatsingen worden gebruikt binnen Den Haag, 2017-2021.

*De antwoordcategorieën wijken in 2021 af van voorgaande jaren, waarin 'vaak', 'soms', en '(bijna) nooit'.

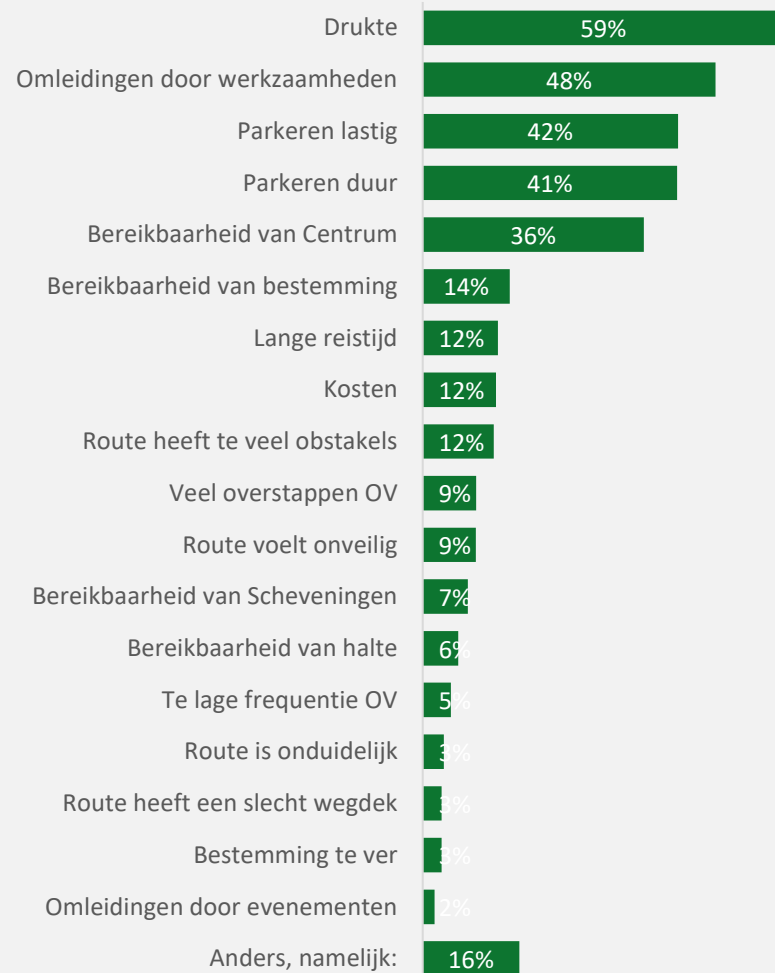
Mate waarin Hagenaren zich over het algemeen (zeer) makkelijk kunnen verplaatsen door Den Haag naar vervoermiddel, 2017-2021.

In het afgelopen jaar lijkt het gebruik van het openbaar vervoer, de fiets en de auto in Den Haag sterk gedaald. Dit kan samenhangen met de gewijzigde vraagstelling. Vorig jaar betrof dit de categorie vaak en dit jaar is deze gedefinieerd als tussen 70% en 100% van de verplaatsingen. Daarnaast kan ook de coronapandemie een rol spelen bij bijvoorbeeld de afname van het gebruik van het openbaar vervoer.

Het gemak waarmee men zich over het algemeen kan verplaatsen binnen Den Haag is nauwelijks veranderd voor inwoners die zich te voet of met de fiets verplaatsen in Den Haag. Inwoners die gebruik maken van het openbaar vervoer zijn hierover dit jaar iets minder te spreken (van 83% (heel) gemakkelijk naar 76%). Het tegenovergestelde geldt voor het vervoer met de auto. Hierover zijn inwoners juist wat positiever dan de twee voorgaande jaren.

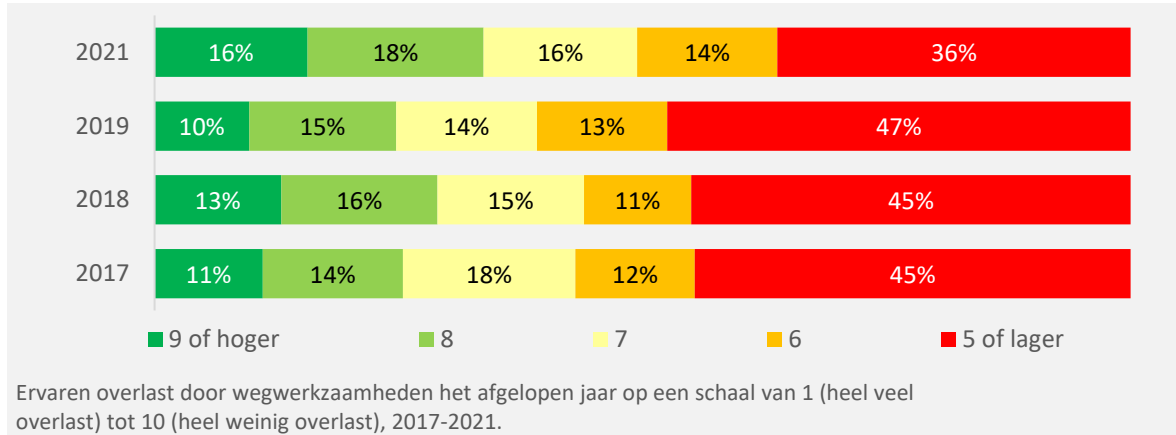
Redenen waarom men zich moeilijk kan verplaatsen in Den Haag

Redenen voor reisproblemen in Den Haag, 2021.

Wanneer inwoners die het moeilijk of zeer moeilijk vinden om zich door Den Haag te verplaatsen de vraag krijgen wat hiervan de belangrijkste oorzaken zijn, dan staat drukte op de eerste plaats. Zes op de tien inwoners brengen dit naar voren (59%). Bijna de helft wijst hiervoor op de omleidingen door werkzaamheden (48%) en vier op de tien vinden het parkeren een belangrijke oorzaak. Men vindt dit moeilijk (42%) en/of duur (41%). Andere redenen die nog door circa één op de tien naar voren worden gebracht zijn: de bereikbaarheid van de bestemming (14%), lange reistijd (12%), kosten (12%), route heeft teveel obstakels (eveneens 12%), veel overstappen met het openbaar vervoer (9%) en de route voelt onveilig (eveneens 9%).

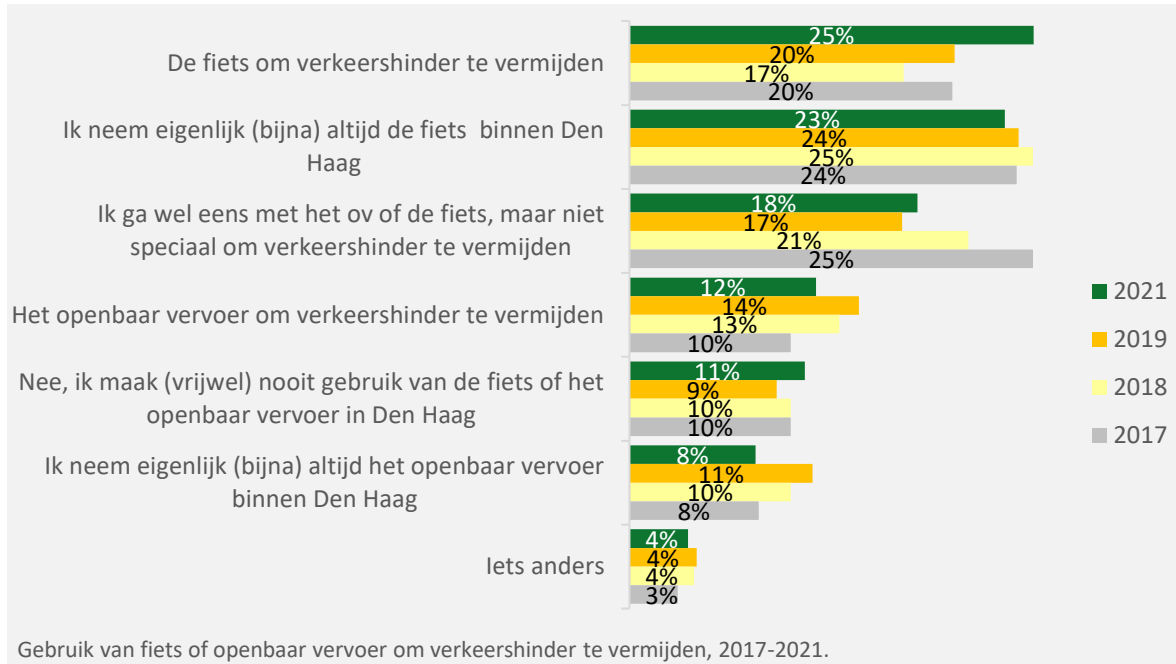
Overlast van wegwerkzaamheden en vermijden van verkeershinder

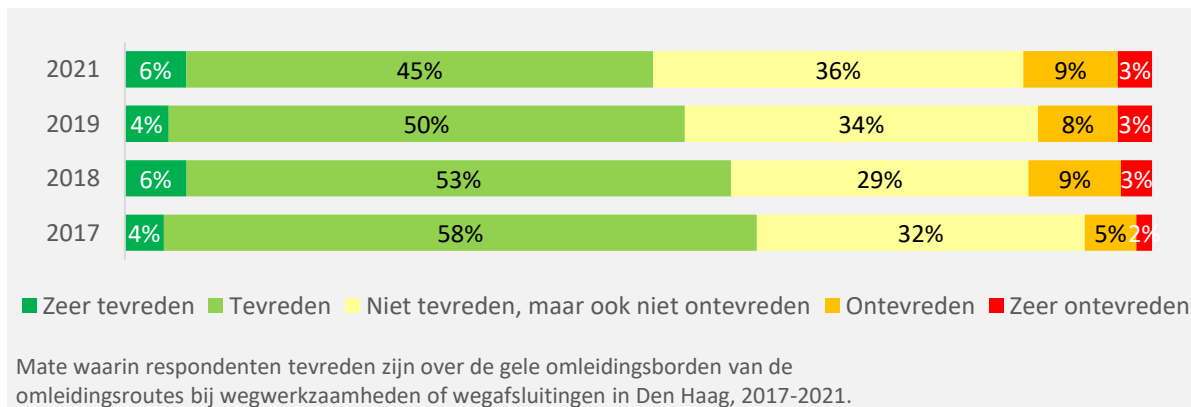
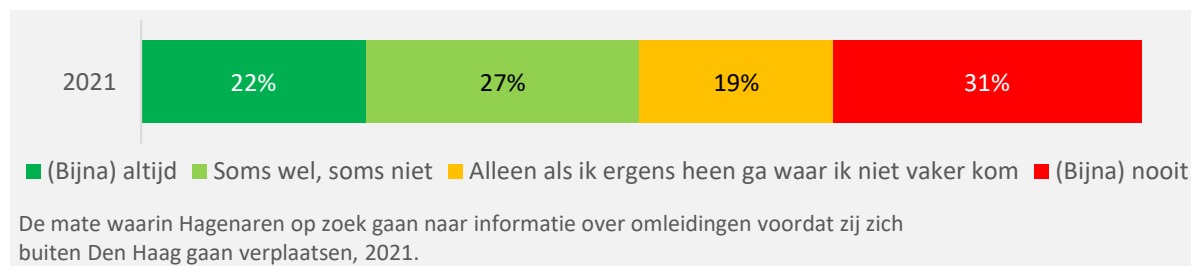
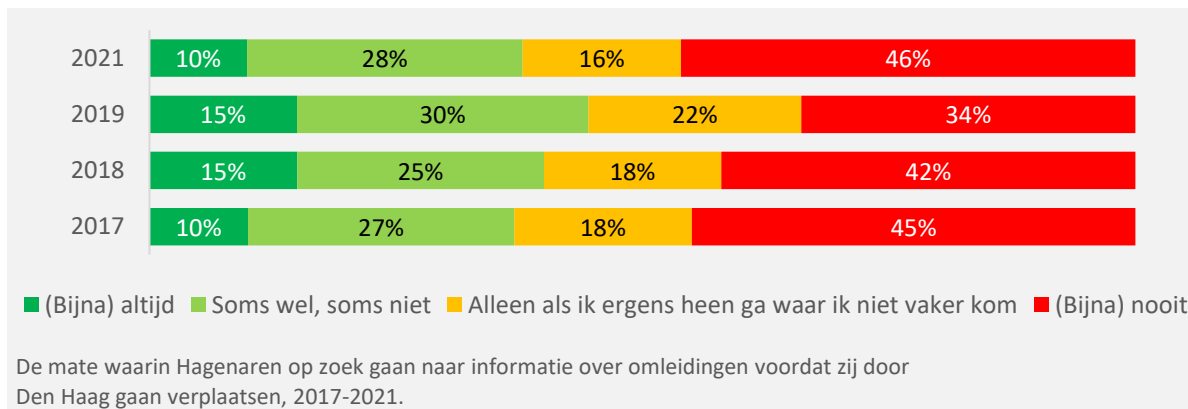
Als de inwoners wordt gevraagd een rapportcijfer te geven voor de overlast door wegwerkzaamheden, dan geeft ruim een derde een onvoldoende (36%: 5 of lager). Eveneens een derde is zeer positief hierover (34%: 8 of hoger). Inwoners zijn positiever hierover dan vorig jaar, wat ook is te zien aan het gemiddelde rapportcijfer dat dit jaar met een 6,1 duidelijk boven dat van vorig jaar ligt, toen inwoners dit met een 5,6 beoordeelden.

Wanneer inwoners een onvoldoende geven, heeft dit vooral te maken met de fasering en planning van de werkzaamheden. Zo geven veel inwoners aan dat er veel werkzaamheden tegelijkertijd worden uitgevoerd. Ook zijn bestemmingen minder goed bereikbaar en wordt het parkeren bemoeilijkt. Daarnaast zijn inwoners van mening dat de gemeente in veel gevallen te laat is met informatie, deze informatie niet volledig is of moeilijk te vinden. Daarnaast heeft een groot aandeel van de Hagenaars begrip voor de werkzaamheden, zien zij deze als noodzakelijk en ervaren daardoor in mindere mate overlast.

Een kwart neemt (bijna) altijd de fiets in Den Haag (23%) en nog eens een kwart neemt de fiets om verkeershinder te vermijden (25%). Eén op de acht inwoners kiest voor het openbaar vervoer om de hinder te vermijden (12%). Vergeleken met voorgaande jaren neemt men iets vaker de fiets om verkeershinder te vermijden.

Informatie over omleidingen

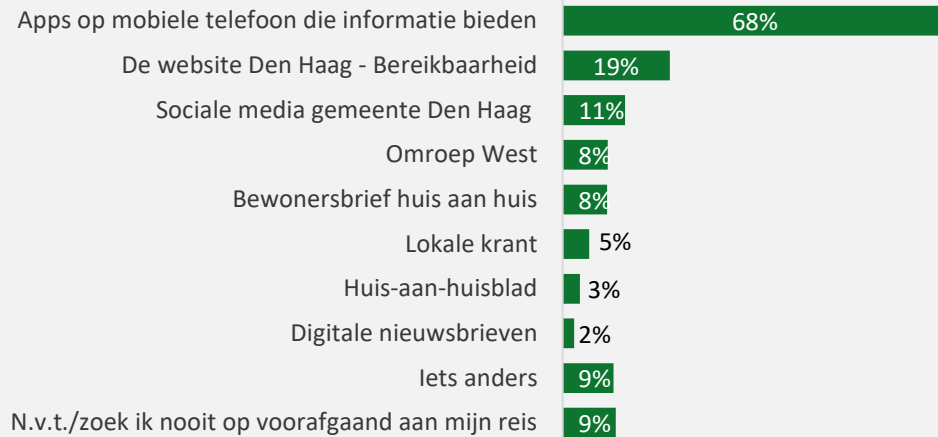
Eén op de tien inwoners gaat (bijna) altijd op zoek naar informatie over mogelijke omleidingen voordat zij met de auto in Den Haag op pad gaan (10%) en iets meer dan een kwart doet dit soms wel en soms niet (28%). Bijna de helft gaat echter nooit op zoek naar dergelijke informatie (46%).

Inwoners gaan vaker op zoek naar informatie over omleidingen als zij zich buiten Den Haag moeten verplaatsen. Ruim een vijfde doet dit (bijna) altijd (22%) en iets meer dan een kwart soms (27%). Een vijfde zoekt alleen informatie als ze ergens heen gaan waar ze nooit komen (19%) en 31% doet dit nooit.

Vergeleken met voorgaande jaren is men dit jaar veel minder vaak op zoek gegaan naar informatie over omleidingen. Het aandeel dat nooit op zoek gaat was de afgelopen jaren aan het dalen, maar is dit jaar weer sterk gestegen (van 34% naar 46%). In hoeverre de coronapandemie hierbij een rol speelt is niet duidelijk.

De helft van de inwoners laat zich (zeer) positief uit over de gele omleidingsborden die bij wegwerkzaamheden of wegafsluitingen in Den Haag worden gebruikt (51%), circa één op de tien is hierover (zeer) ontevreden (9%). Vergeleken met de afgelopen jaren, is de tevredenheid hierover ieder jaar iets afgenomen (van 62% (zeer) tevreden in 2017 naar 51% in 2021).

Informatie die men gebruikt vanwege wegwerkzaamheden

Welke informatie men gebruikt voorafgaand aan de reis, 2021.

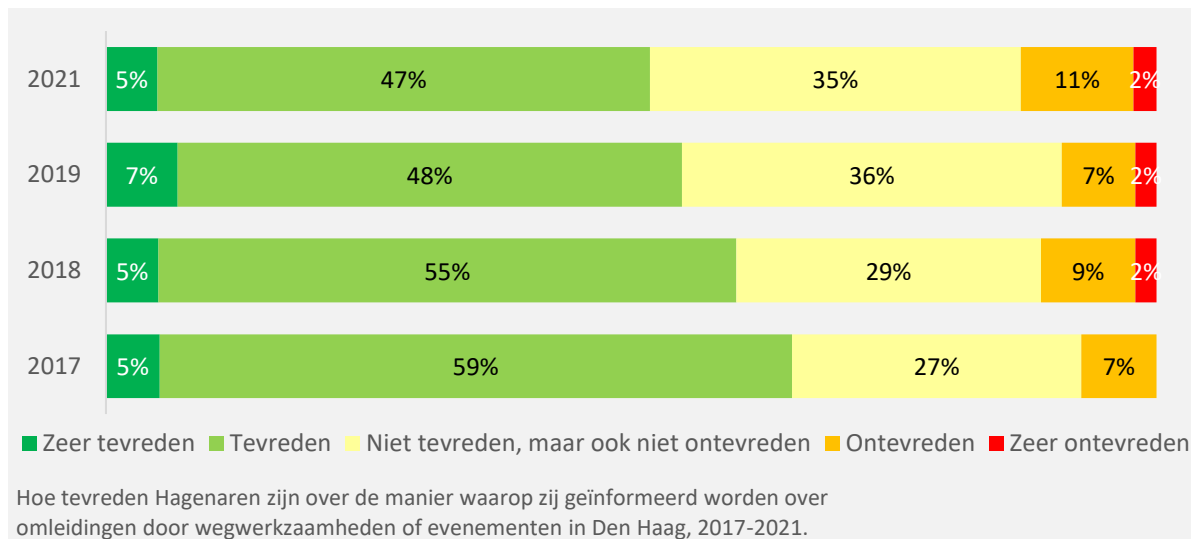

Welke informatie men gebruikt tijdens de reis, 2021.

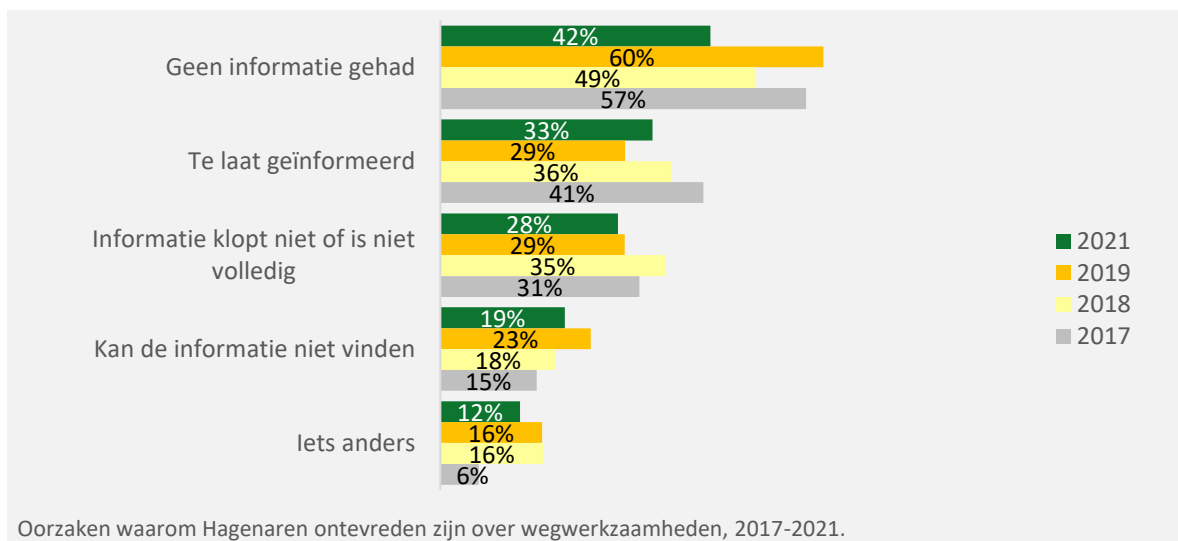
Inwoners die voordat ze op pad gaan (bijna) altijd of soms op zoek gaan naar informatie over mogelijke omleidingen gebruiken vooral apps op hun mobiele telefoon om hierover meer informatie te krijgen (68%). Eén vijfde gaat naar de website www.denhaag.nl/bereikbaarheid om informatie over werkzaamheden in te winnen (19%). Eén op de tien maakt gebruik van de sociale media Facebook en Twitter van de gemeente Den Haag (11%), 8% gaat naar Omroep West of maakt gebruik van een bewonersbrief die men huis-aan-huis heeft gekregen. Op de lokale krant, het huis-aan-huisblad of een digitale nieuwsbrief wordt minder vaak een beroep gedaan hiervoor. 75-Plussers maken veel minder vaak gebruik van apps op hun mobiele telefoon (38%), maar ook onder 65 tot 75 jarigen komt dit minder dan gemiddeld voor (47%). Dit geldt ook voor lager opgeleiden (48% tegenover 70% van de hoger opgeleiden). Het zijn vooral inwoners tot 45 jaar die kijken op Facebook of Twitter van de gemeente Den Haag (11%), 45-plussers doen dit vrijwel niet. Bewonersbrieven worden meer dan gemiddeld gebruikt door 65-plussers (19%), evenals omroep West (13%), de lokale krant (12%) en het huis-aan-huisblad (11%). Omroep West is meer dan gemiddeld een kanaal dat door lager opgeleiden wordt gebruikt (21%). Eén op de tien inwoners gaat vooraf nooit op zoek naar informatie over mogelijke verkeershinder (9%).

Tijdens de reis maken inwoners het meest gebruik van het navigatiesysteem op de telefoon of in de auto (75%), gevolgd door de bewegwijzering dan wel de gele omleidingsborden (49%) en de digitale matrixborden die naast of boven de weg hangen waarop routeadviezen en omleidingen worden aangegeven (33%).

Tevredenheid over informatievoorziening

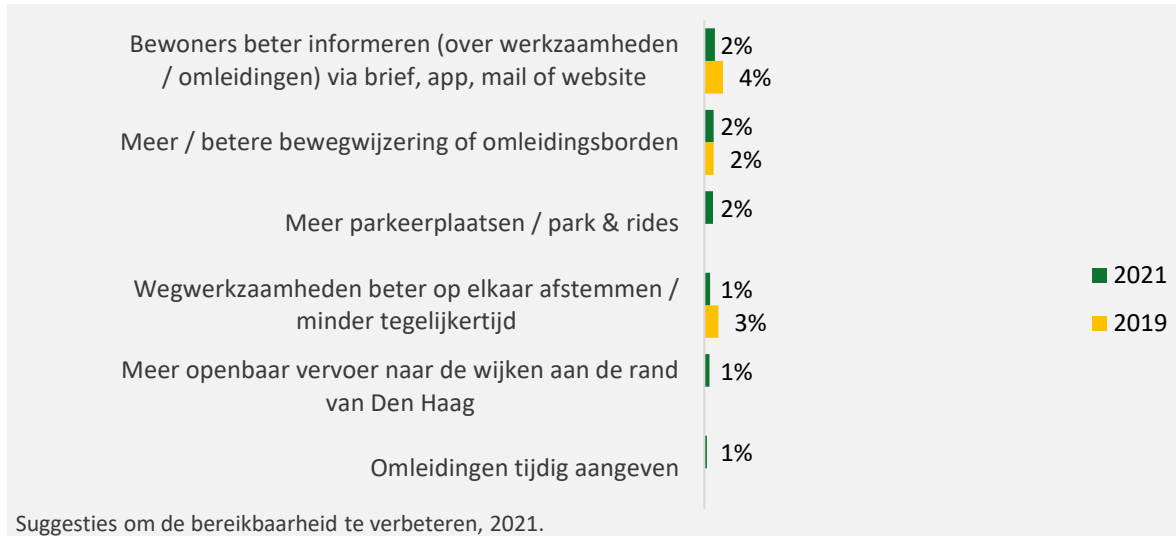
Iets meer dan de helft van de inwoners is (zeer) tevreden over de manier waarop zij worden geïnformeerd over de omleidingen door wegwerkzaamheden of evenementen in Den Haag (52%). Inwoners zijn bij iedere meting iets minder tevreden over de manier waarop men wordt geïnformeerd. Het aandeel (zeer) tevreden inwoners is gedaald van 64% in 2017 naar 52% in 2021. Het aandeel inwoners dat negatief hierover is, is toegenomen van 7% in 2017 naar 13% in 2021.

Als vervolgens wordt gevraagd waarover men niet tevreden is, dan geven vier op de tien aan geen informatie te hebben gehad (42%), dit is veel minder dan in 2019 toen 60% dit aangaf. Een derde is van mening dat men te laat is geïnformeerd (33%) en een kwart dat de informatie niet klopt of niet volledig is (28%). Het aandeel dat vindt dat men te laat is geïnformeerd ligt iets hoger dan in 2019 (van 29% naar 33%). Het niet kunnen vinden van de informatie speelt dit jaar minder (van 23% naar 19%).

Wijze waarop inwoners geïnformeerd willen worden en verbeteringen

Respondenten is gevraagd of zij suggesties voor verbeteringen hebben wat betreft de bereikbaarheid in Den Haag. Bewoners beter informeren over werkzaamheden wordt hierbij het meest naar voren gebracht. Daarnaast vindt men het belangrijk dat deze werkzaamheden beter op elkaar worden afgestemd, zodat er niet teveel wegen tegelijk open liggen in dezelfde buurt. Ook meer of een betere bewegwijzering wordt vaker genoemd, evenals het verbeteren of handhaven van de verkeersveiligheid.

Inwonersonderzoek 2021

Archeologie

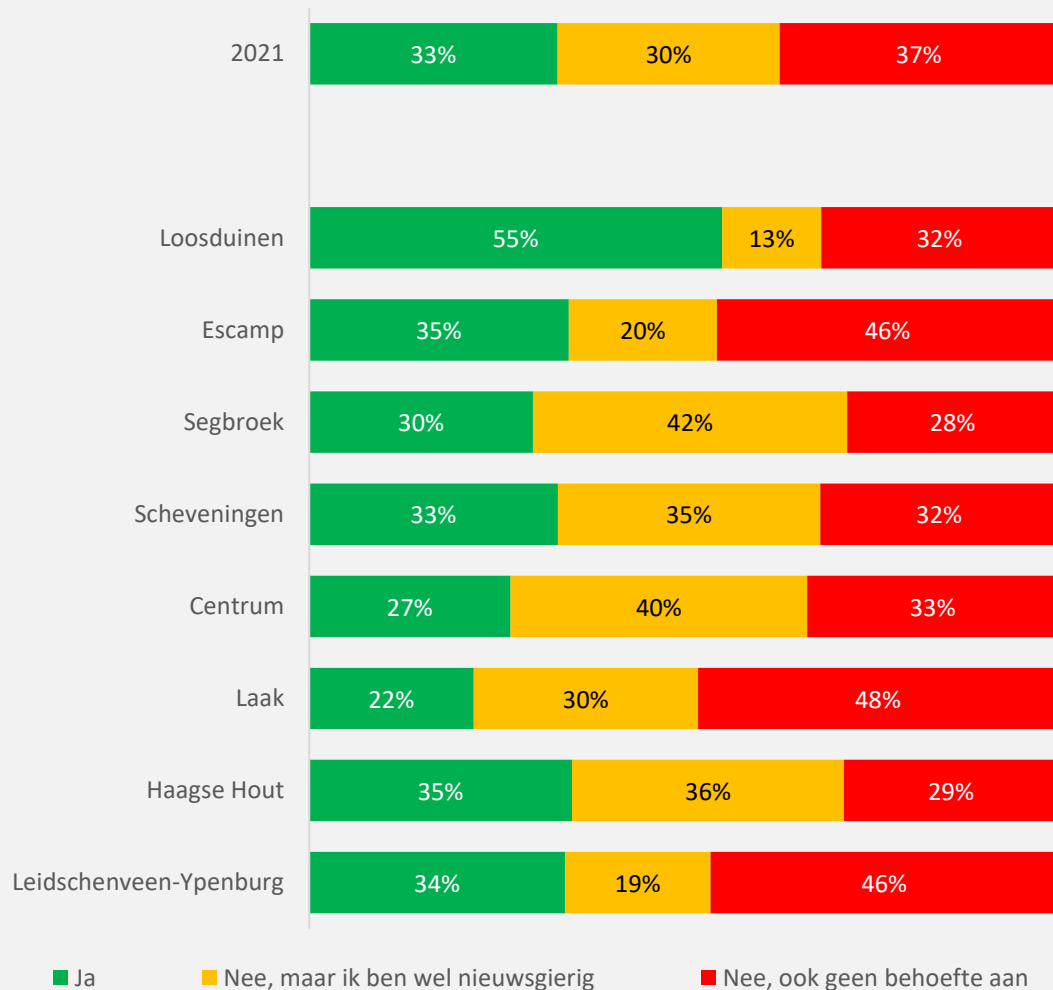

Foto: Hans Homburg

De gemeente Den Haag heeft een eigen afdeling Archeologie. Deze afdeling houdt zich bezig met het onderzoek naar en het beheren en documenteren van het archeologisch erfgoed in Den Haag. De bewoners is gevraagd naar de bekendheid met deze afdeling en de interesse in archeologische activiteiten.

- Een derde van de inwoners (33%) heeft gehoord van archeologie in Den Haag en nog eens 30% heeft hier niet van gehoord, maar is hier wel nieuwsgierig naar. Inwoners van Loosduinen hebben het meest hiervan gehoord (55%) en inwoners van Laak (48%), Escamp en Leidschenveen-Ypenburg (beide 46%) het minst.
- Informatie over archeologie in Den Haag haalt men vooral uit (regionale) nieuwsbladen (35%) en door hiermee in aanraking te komen op plekken in de stad (27%).
- De meest bekende archeologische bezienswaardigheden zijn de expositie in Museon of het Haagse Historisch Museum. Hier heeft 32% van gehoord, 45% heeft dit weleens bezocht en nog eens 6% is van plan een bezoek hieraan te brengen. Het minst bekend is de speelplek Uithofslaan (68% onbekend).
- Een tentoonstelling over Haagse archeologie spreekt de inwoners van Den Haag het meest aan (35%) als hen wordt gevraagd naar manieren om archeologie meer onder de aandacht te brengen. Een kwart vindt meekijken bij een opgraving (26%) of een website over archeologie (24%) de beste manier.

Bekendheid afdeling archeologie

Bekendheid van archeologie in Den Haag, in procenten, naar stadsdeel, 2021.

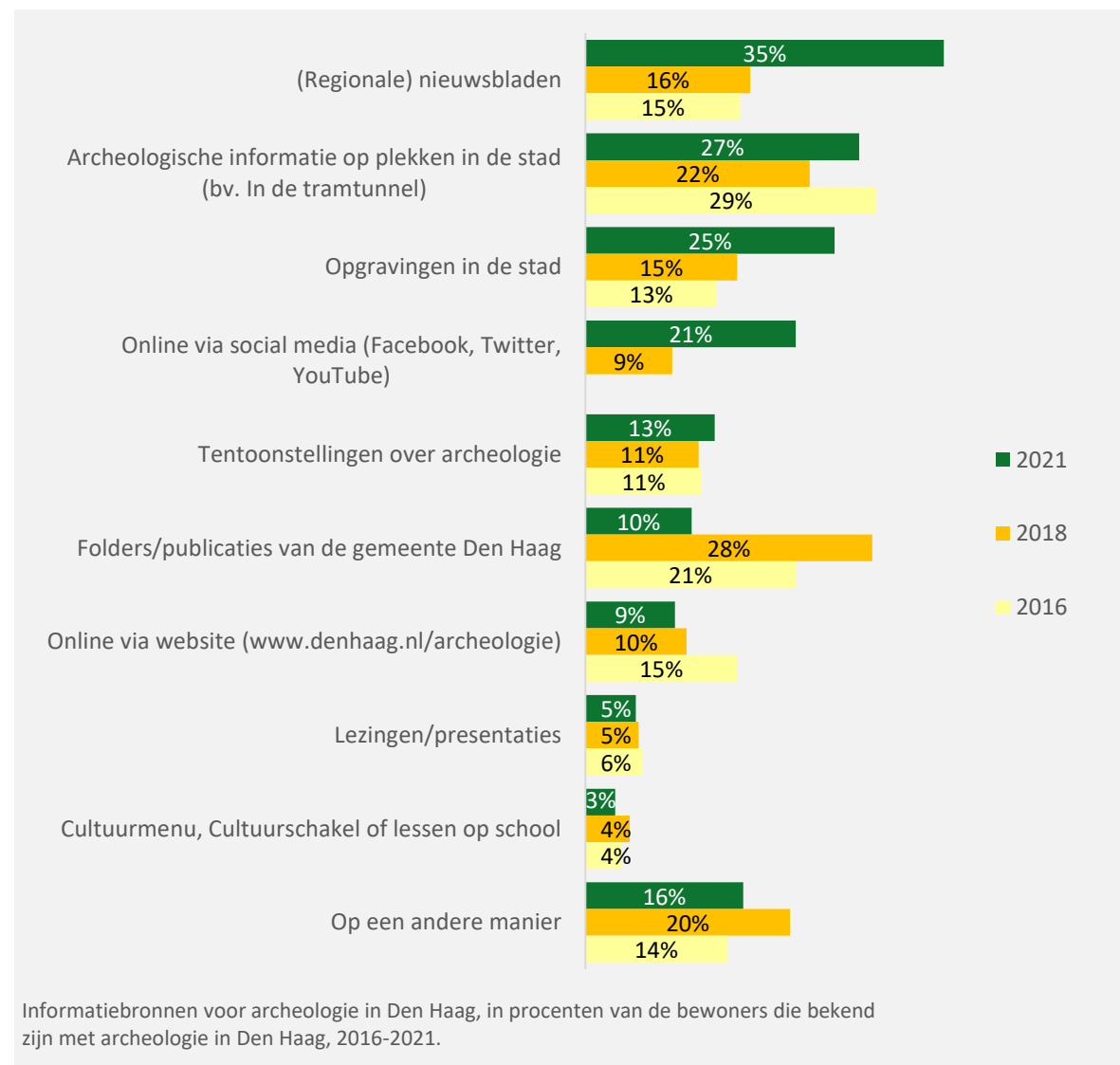
Een derde van de Hagenaars heeft weleens gehoord van archeologie in Den Haag (33%), twee derde dus niet (67%). Bijna de helft van hen is wel nieuwsgierig hiernaar (30%). Ruim een derde van de Hagenaars heeft geen behoefte hieraan (37%).

Inwoners van Loosduinen zijn het meest bekend met archeologie in Den Haag (55%). Dit geldt eveneens voor Hagenaars in de leeftijdscategorie 65 tot 74 jaar (51%) en 75-plussers (59%). Hagenaars die wonen in Laak (48%), Escamp en Leidschenveen-Ypenburg (beide 46%) zijn het minst bekend. Hagenaars van 16 tot 29 jaar zijn het minst geïnteresseerd (hebben de het minste behoefte (40% geen behoefte).

Informatiebronnen over archeologie

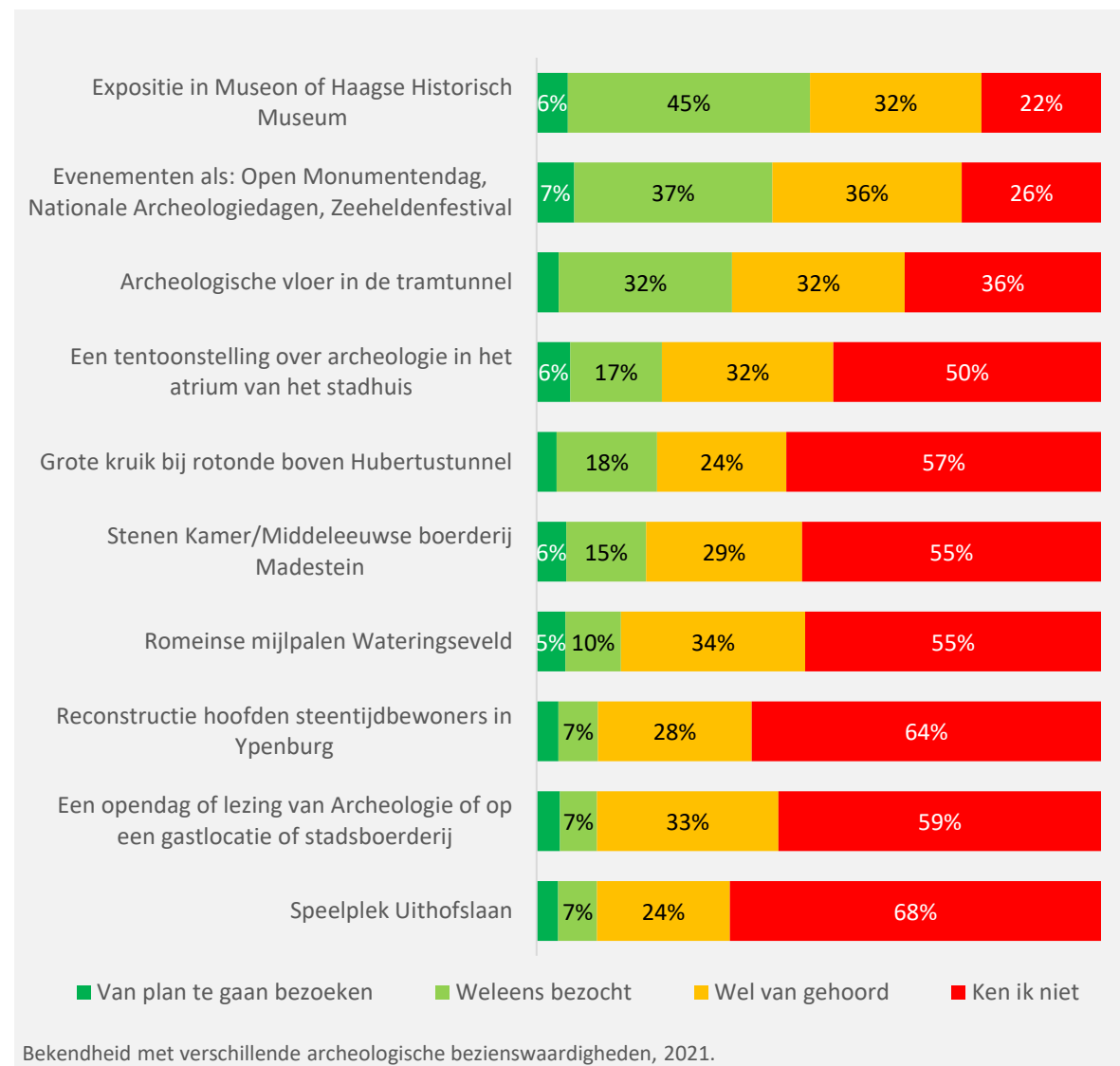
De Hagenaars die bekend zijn met archeologie is gevraagd waar of op welke manier men de laatste keren iets gezien, gehoord of gelezen heeft over archeologie in Den Haag.

Hagenaars noemen (regionale) nieuwsbladen het meest als informatiebron (35%). Vergeleken met voorgaande metingen is dit aandeel sterk toegenomen (van 15% in 2016, 16% in 2018 naar 35% in 2021). Ongeveer een kwart komt dit tegen op plekken in de stad (27%) of door opgravingen in de stad (25%). Daarnaast noemt een vijfde sociale media (21%). Dit aandeel is eveneens sterk toegenomen (van 9% in 2018 naar 21% in 2021). Ongeveer een tiende komt aan informatie door tentoonstellingen over archeologie (13%), folders en publicaties van de gemeente Den Haag (10%) of de website www.denhaag.nl/archeologie (9%). Het aandeel inwoners dat informatie krijgt door middel van folders en publicaties is sterk gedaald (van 28% in 2018 naar 10% in 2021). Andere informatiekanalen zoals lezingen (5%) en het Cultuurmenu (3%) zijn minder vaak gebruikt. Daarnaast noemt 16% nog andere bronnen zoals boeken, tijdschriften of TV West.

Bekendheid met archeologische bezienswaardigheden

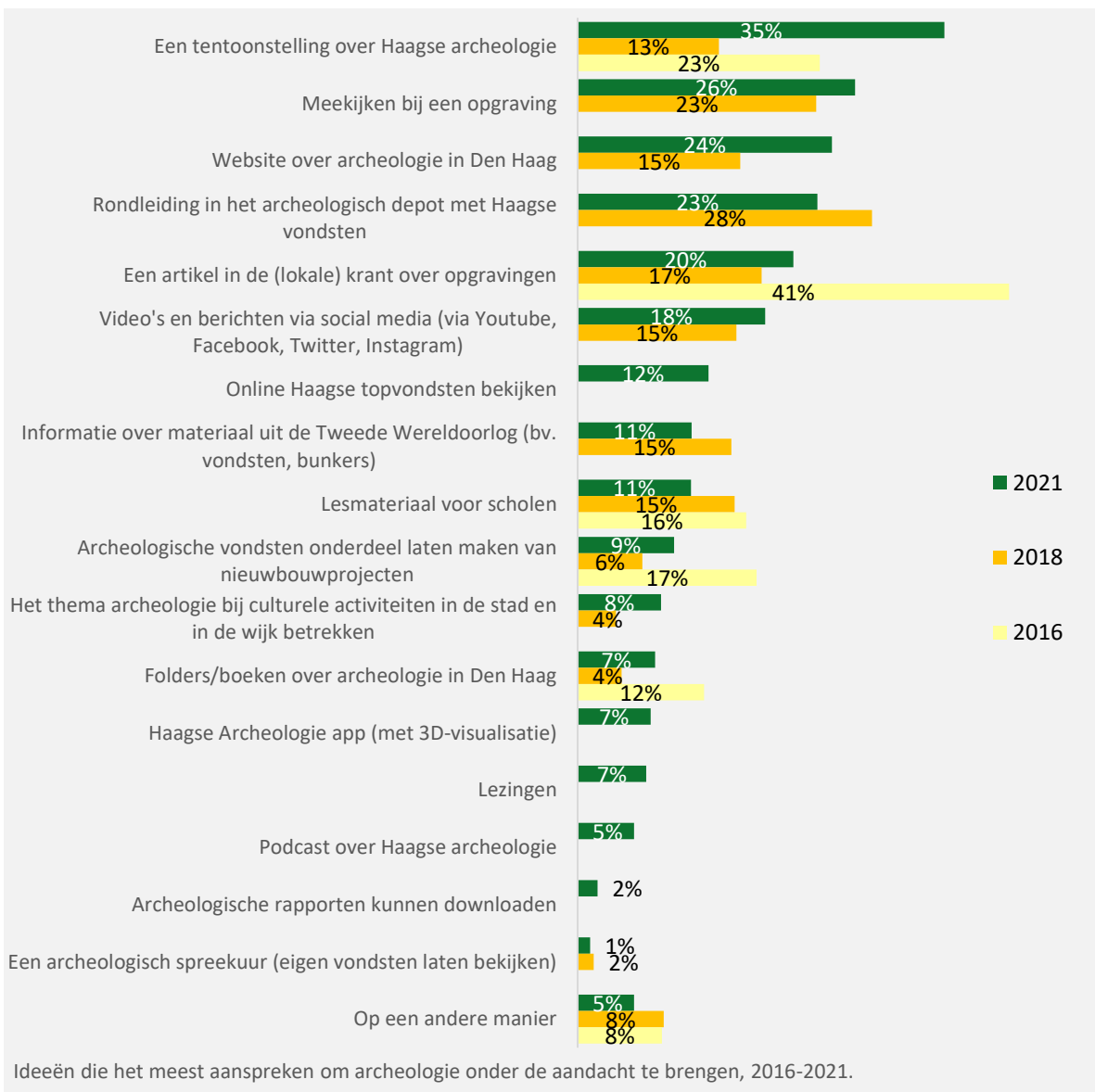

Aan bewoners die hebben aangegeven weleens te hebben gehoord van archeologie is de vraag voorgelegd of zij bekend zijn met een archeologische bezienswaardigheid in Den Haag.

Hagenaars zijn het meest bekend met de expositie in Museon of het Haagse Historisch Museum. Een derde heeft hier weleens van gehoord (32%), ruim vier op de tien hebben dit weleens bezocht (45%) en 6% is dit nog van plan. Daarnaast heeft 36% weleens gehoord van evenementen zoals het Zeeheldenfestival. Bijna vier op de tien inwoners hebben zo'n evenement weleens bezocht (37%) en 7% is dit nog van plan. De archeologische vloer in de tramtunnel is bekend bij 32% van de Hagenaars, door eveneens een derde bezocht (32%) en 4% is dit nog van plan. De overige bezienswaardigheden zijn minder bekend en genieten minder belangstelling. Minstens 50% zegt niet bekend te zijn met onder andere de tentoonstelling in het atrium van het stadhuis (50%), de Grote kruik (57%) en de Romeinse mijlpalen Wateringseveld (55%). Het minst bekend is de speelplek Uithofslaan (68%).

Manieren om meer over archeologie te weten te komen

Er zijn verschillende manieren om archeologie meer onder de aandacht te brengen. Aan de inwoners is gevraagd welke manieren hen het meest aanspreken.

Een tentoonstelling over Haagse archeologie spreekt de Hagenaars het meest aan (35%). Een kwart vindt meekijken bij een opgraving (26%), een website over archeologie (24%) of een rondleiding in het archeologisch depot (23%) de beste manier om archeologie meer onder de aandacht te brengen. Daarnaast zegt een vijfde dat een artikel in de (lokale) krant over opgravingen (20%) of video's en berichten via sociale media (18%) hen het meest aanspreekt. Maximaal 11% noemt andere vormen zoals lezingen en een podcast over archeologie.

Vergeleken met voorgaande metingen worden een tentoonstelling en de website veel vaker naar voren gebracht.

Vragenlijst

De vragenlijst bestaat uit vraagblokken (hoofdstukken) die door en met de diensten en afdelingen van de gemeente Den Haag zijn samengesteld. Veel vraagblokken worden ieder jaar of elke twee jaar herhaald. Op verzoek van de diensten en afdelingen kunnen aanvullende vragen of nieuwe vraagblokken worden toegevoegd. De vragenlijst mag niet te lang zijn om irritatie bij de respondent te voorkomen. Jaarlijks wordt de vragenlijst met de diensten en afdelingen besproken om na te gaan of deze nog voldoet. De enquête bevat ook een aantal standaard sociaal-demografische en economische profielvragen.

Steekproef, respons en weging

Voor de Inwonersenquête Fysiek Domein is uit de Basisregistratie Personen (BRP) een steekproef getrokken van 9.000 Hagenaars, evenredig verdeeld over de 8 stadsdelen. De steekproef bevat een oversampling van jongeren tot 30 jaar (tot een verhouding éénderde-tweederde) om ervoor te zorgen dat er in absolute zin voldoende jongeren in de respons zitten. Ook is het aandeel van het stadsdeel Laak in de steekproef opgehoogd, omdat de respons hier traditioneel lager ligt dan gemiddeld. Omdat de responsbereidheid onder jongeren en inwoners van Laak in verhouding laag is, heeft de oversampling als consequentie dat het totale responspercentage lager wordt.

Uiteindelijk hebben 1.201 inwoners aan dit onderzoek meegewerkt, een respons van 13% ten opzichte van de bruto steekproef. Dat is iets lager dan vorig jaar (18%). Sommige respondenten hebben de vragenlijst niet volledig ingevuld. Dat betekent dat de respons voor sommige vraagblokken lager is. De vraagblokken Economie en Wonen zijn in alle deelenquêtes meegenomen. De respons op deze vraagblokken is 4.645 respondenten (13%). De meeste respondenten hebben de enquête online ingevuld (83%), 3% heeft een schriftelijke vragenlijst ingevuld en 15% is telefonisch afgenomen.

Deze respons is voldoende om op gemeenteniveau uitspraken te kunnen doen en in te kunnen zoomen op of verschil aan te geven tussen groepen bewoners (bijv. naar geslacht, leeftijd, stadsdeel en opleiding). De uitkomsten zijn gewogen naar geslacht, leeftijd en stadsdeel.

Bij iedere rapportage hoort een tabellenboek met alle (gewogen) uitkomsten naar deelpopulatie. De cijfers in de rapportage en het tabellenboek kunnen kleine afwijkingen vertonen als gevolg van weging en afrondingen.

De gemeente Den Haag peilt jaarlijks de mening van inwoners over diverse maatschappelijke onderwerpen. Vanaf 2016 worden in opdracht van de verschillende gemeentelijke diensten vier deelonderzoeken uitgevoerd, betrekking hebbend op het Ruimtelijk-Economisch domein, het Sociaal domein, het Fysiek domein en Publiekszaken, gekoppeld aan de vier diensten die hierover gaan. Het onderdeel Betrokkenheid bij Bestuur is opgenomen bij Publiekszaken.

Onderzoeksmethode

Per deelonderzoek is per stadsdeel een willekeurige steekproef getrokken van inwoners van 18 tot en met 85 jaar. Om een optimale respons te kunnen bereiken hebben de inwoners op verschillende manieren (online, op papier en telefonisch) aan het onderzoek mee kunnen werken. Door verschillende enquêteermethoden te combineren, wordt een zo representatief mogelijk deel van de bevolking bereikt. Zeker bij sociale beleidsthema's is het van belang om ook inwoners te bereiken die niet uit zichzelf aan onderzoek meedoen. Daarom bellen we nog nadat er een uitnodigingsbrief is gestuurd.

De Hagenaars in de steekproef hebben een aankondigingsbrief gekregen waarin de werkwijze van het inwonersonderzoek is omschreven. In de brief is een persoonlijke inlogcode opgenomen, waarmee de respondent toegang kon krijgen tot de online-enquête. Na twee weken is een herinneringsbrief gestuurd aan de mensen die de vragenlijst nog niet via internet hadden ingevuld of een schriftelijke vragenlijst hadden opgevraagd. In deze brief is de telefonische enquête aangekondigd. Mensen die thuis niet de beschikking hebben over internet of die liever telefonisch geënquêteerd wilden worden, konden via de helpdesk van Dimensus een (mobiel) telefoonnummer doorgeven, zodat zij toch aan het onderzoek konden deelnemen. Hagenaars van allochtone afkomst hadden de mogelijkheid om het interview (telefonisch) te laten afnemen in een andere taal, waaronder Turks, Arabisch/Berbers of Engels. Er zijn overigens maar weinig respondenten die hierom vragen.

De uitkomsten van 2021 worden vergeleken met de uitkomsten van 2020, 2019, 2018 en 2017. Dat kan omdat de gehanteerde werkwijze dezelfde is.

	Ruimtelijk-Economisch domein		Sociaal domein		Fysiek Domein		Publiekszaken	
	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging	Vóór weging	Na weging
Den Haag	1168	1168	1177	1177	1201	1201	1099	1099
Loosduinen	122	109	114	109	137	112	119	102
Escamp	156	265	145	267	159	272	132	249
Segbroek	161	135	147	136	155	138	128	127
Scheveningen	145	127	156	128	137	131	133	120
Centrum	172	232	171	233	174	238	166	218
Laak	153	102	166	102	162	105	138	96
Haagse Hout	125	102	143	103	147	105	153	96
Leidschenveen-Ypenburg	134	98	135	98	130	100	130	92

In de bovenstaande tabel is de respons (absolute aantallen) per stadsdeel weergegeven voor de vier verschillende domeinen, ongewogen en na correctie door weging. De vraagblokken economie, wonen en financiële situatie zijn in alle vier de vraagblokken meegenomen.

Vraagblokken in de deelonderzoeken:

- * Ruimtelijk-Economisch Domein: Binnenstad; Vervoerswijzekeuze; Sport- en beweegactiviteiten; Bibliotheek.
- * Sociaal Domein: Vrijwilligerswerk; Integratie; GGD; Jeugd; Huiselijk geweld; Zwembaden en sporthallen; Cultuurparticipatie; Emancipatie.
- * Fysiek Domein: Beleving van water; Handhaving; Openbare verlichting; Openbaar groen; Hondenbeleid; Schone straat; Dienstverlening op straat; Bereikbaarheid; Archeologie; Scheveningen (Binnenstad).
- * Publiekszaken: Speelvoorzieningen; Stadskrant; Graffiti; Stadsdeelorganisatie; (online) Dienstverlening; Stadsbestuur.

	Ruimtelijk-Economisch domein		Sociaal domein		Fysiek Domein		Publiekszaken	
	Netto steekproef	Netto respons	Netto steekproef	Netto respons	Netto steekproef	Netto respons	Netto steekproef	Netto respons
Den Haag	8829	12%	8836	13%	8814	14%	8832	13%
Loosduinen	776	15%	771	16%	780	18%	775	15%
Escamp	1417	9%	1416	11%	1413	11%	1411	10%
Segbroek	911	14%	921	17%	918	17%	914	16%
Scheveningen	930	14%	938	15%	930	15%	935	17%
Centrum	1446	11%	1442	12%	1447	12%	1453	12%
Laak	1702	8%	1695	9%	1683	10%	1691	10%
Haagse Hout	820	19%	823	15%	817	18%	824	17%
Leidschenveen-Ypenburg	827	16%	830	16%	826	16%	829	16%

In de bovenstaande tabel is het respons (percentage) per stadsdeel weergegeven voor de vier verschillende domeinen in vergelijking met de netto steekproef. De vraagblokken economie, wonen en financiële situatie zijn in alle vier de vraagblokken meegenomen.

Vraagblokken in de deelonderzoeken:

* Ruimtelijk-Economisch Domein: Binnenstad; Vervoerswijzekeuze; Sport- en beweegactiviteiten; Bibliotheek.

* Sociaal Domein: Vrijwilligerswerk; Integratie; GGD; Jeugd; Huiselijk geweld; Zwembaden en sporthallen; Cultuurparticipatie; Emancipatie.

* Fysiek Domein: Beleving van water; Handhaving; Openbare verlichting; Openbaar groen; Hondenbeleid; Schone straat; Dienstverlening op straat; Bereikbaarheid; Archeologie; Scheveningen (Binnenstad).

* Publiekszaken: Speelvoorzieningen; Stadskrant; Graffiti; Stadsdeelorganisatie; (online) Dienstverlening; Stadsbestuur.

Representativiteit en betrouwbaarheid

Representativiteit

Om uitspraken te doen over de gehele doelpopulatie moet de netto respons qua opbouw de werkelijke doelpopulatie zoveel mogelijk benaderen. Om dit te bereiken, is bij het trekken van de bruto steekproef rekening gehouden met de verdeling van de bevolking naar stadsdeel en leeftijd. Hierbij moet worden opgemerkt dat een volledig representatieve netto respons een “illusie” is, omdat de netto respons dan op alle denkbare variabelen gelijk moet zijn aan de populatie en veel variabelen moeilijk “beïnvloedbaar of controleerbaar” zijn. Zo zullen mensen die zich betrokken voelen bij de stad en mensen die geïnteresseerd zijn in informatie eerder aan een enquête deelnemen. Omgekeerd zijn er mensen, vaak met een lagere opleiding, waar de drempel om aan een dergelijk onderzoek mee te werken, veel hoger is. De profielvragen zijn ook gebruikt om de enquête-uitkomsten te kunnen wegen op basis van een aantal sleutelvariabelen. Zo zijn de gegevens per deelenquête gewogen naar stadsdeel, leeftijd en geslacht. In de rapportage zijn uitsluitend de resultaten na weging opgenomen.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheidsmarges

Door middel van het bevragen van een representatieve steekproef van de bevolking is het niet alleen mogelijk uitspraken te doen over degenen die geëncquêteerd zijn, maar ook over de hele populatie waaruit die steekproef is getrokken. Hierbij geldt wel een bepaalde nauwkeurigheidsmarge. Doorgaans wordt bij het berekenen van deze marges uitgegaan van 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als het onderzoek 100 maal herhaald wordt, 95 keer een waarde gevonden wordt die in het berekende interval valt (zie bijbehorende tabel op de volgende dia).

Voorbeeld: Als van 300 respondenten de helft kiest voor een bepaald antwoord (50% antwoordt bevestigend op een bepaalde vraag), dan is het nauwkeurigheidinterval in de populatie 5,6%. Dat wil zeggen dat in 95 van de 100 keer de werkelijke waarde in de populatie ligt tussen 44,4% en 55,6%. Antwoordt 90% bevestigend op een bepaalde vraag dan ligt de waarde in de populatie tussen 86,6% en 93,4%. Het nauwkeurigheidinterval is dan + of - 3,4%. In dit rapport worden de gevonden percentages na weging weergegeven en niet de daarbij horende nauwkeurigheidintervallen omdat dit het rapport onleesbaar zou maken. In de figuurtitel en de bijbehorende tabellenboeken is wel aangegeven op welk absoluut aantal respondenten het resultaat is gebaseerd. Met behulp van de navolgende tabel kunnen de bijbehorende marges worden afgelezen.

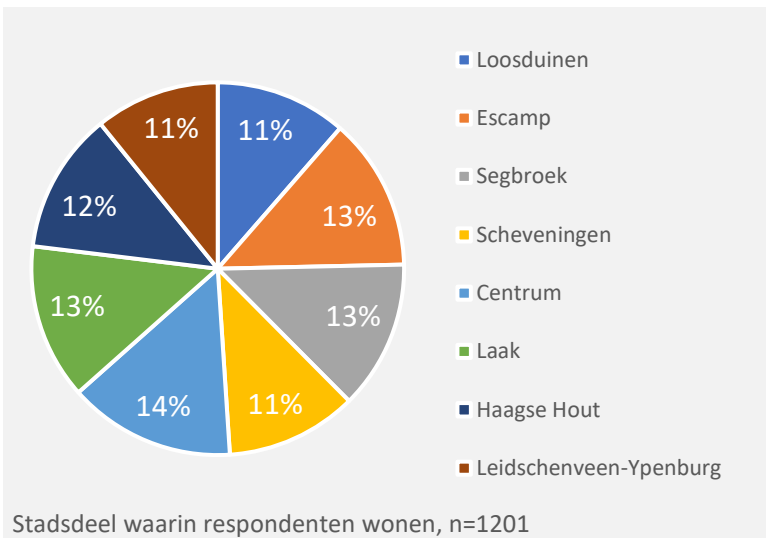
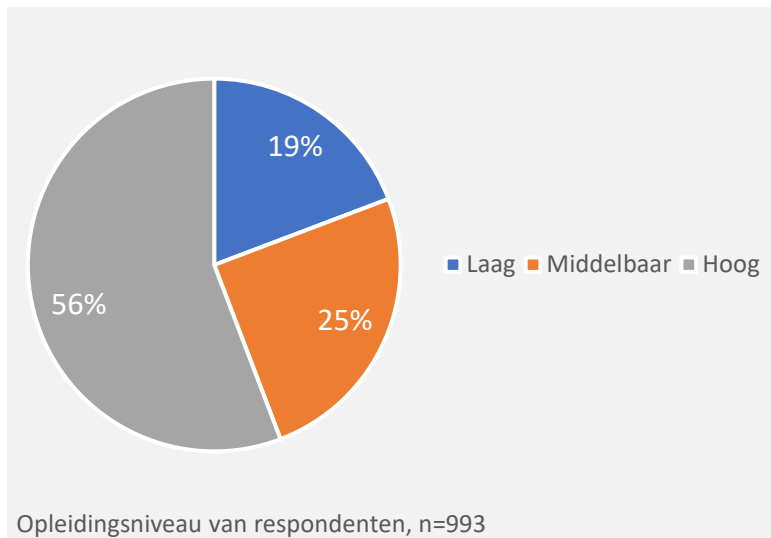
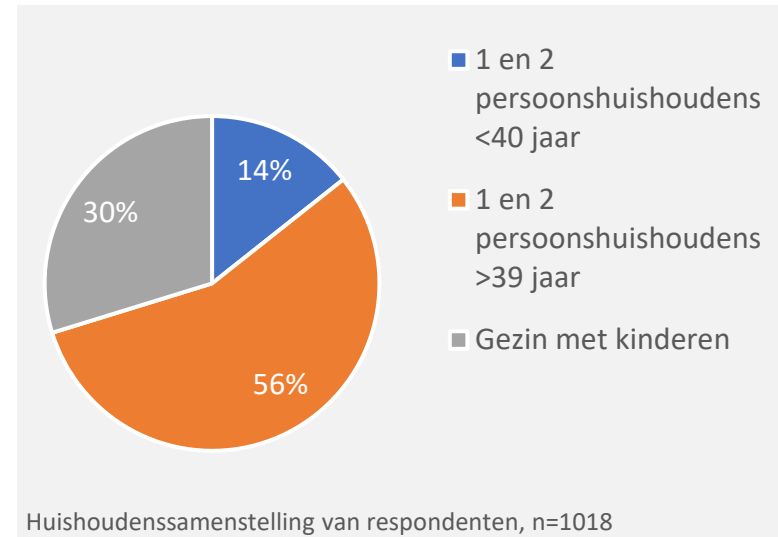
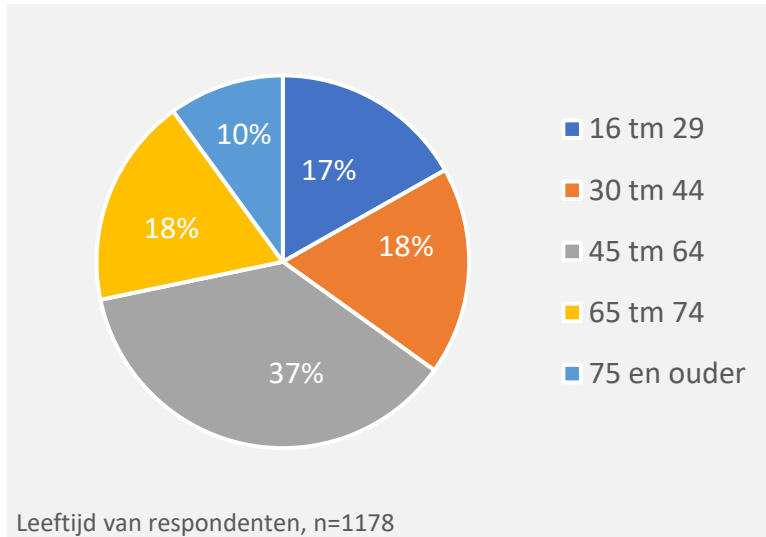
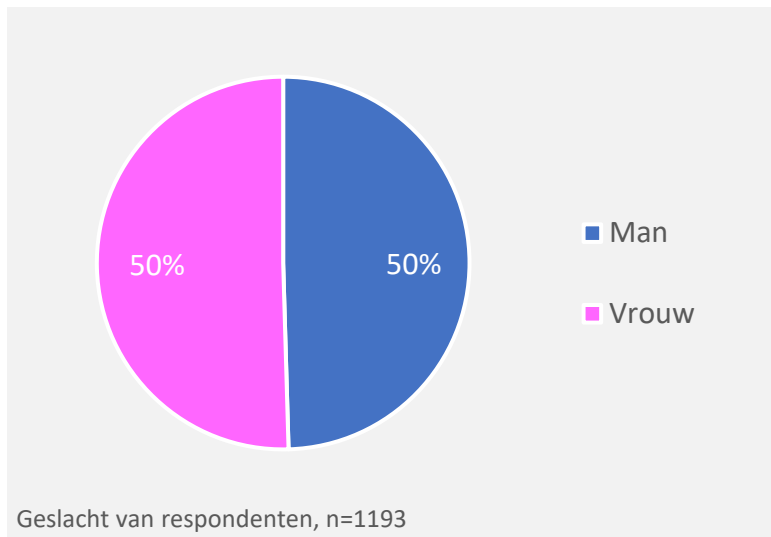
Representativiteit en betrouwbaarheid

aantal respondenten = N	<u>Gevonden percentage in de steekproef</u>					
	5% of 95%	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	6,0	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
75	4,9	6,8	9,1	10,4	11,1	11,3
100	4,3	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	3,0	4,2	5,5	6,3	6,8	6,9
300	2,5	3,4	4,5	5,2	5,5	5,6
400	2,1	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	1,9	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	1,7	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	1,6	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	1,5	2,1	2,8	3,2	3,4	3,4
900	1,4	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1000	1,4	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1500	1,1	1,5	2,0	2,3	2,5	2,5

De mate van nauwkeurigheid neemt af naarmate het aantal respondenten kleiner is. Een en ander is vooral van belang als de vraag slechts door een beperkt aantal respondenten is beantwoord of als de resultaten worden uitgesplitst naar een aantal variabelen, waardoor er per onderverdeling een gering aantal respondenten resteert. Als het aantal respondenten klein is zijn de antwoorden niet verder uitgesplitst naar kenmerken.

Door de opmars van het internetgebruik verandert jaarlijks de verhouding tussen telefonische enquêtes en enquêtes via internet in de respons. De ontwikkeling in deze verhouding kan van invloed zijn op de uitkomsten van het onderzoek. Dat komt enerzijds omdat de kenmerken van de respondenten verschillen: met name mannen, jongeren, werkenden en hoger opgeleiden vullen de enquête vaker via internet in, terwijl in verhouding meer vrouwen, ouderen, niet-werkenden en lager opgeleiden worden bereikt via een telefonische enquête. Een tweede mogelijk effect van de toename van internetenquêtes is dat met name beoordelvragen via internet minder "sociaal wenselijk" worden beantwoord dan telefonisch.

Kenmerken van de respondenten: Onderzoek Fysiek Domein (vóór weging)

Dimensus en Companen: Bundeling van kennis, kunde en kracht

Dimensus helpt opdrachtgevers bij het vinden van passende antwoorden op hun beleidsvraagstukken op het brede maatschappelijke werkterrein. Dit doen wij vanuit een bevlogenheid en passie voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek. U bent daarbij partner in het proces; een goed resultaat komt namelijk niet tot stand zonder goede input. De onderzoeken van Dimensus richten zich op thema's als leefbaarheid en veiligheid, wonen, zorg en welzijn, cultuur, sport en recreatie en klanttevredenheid.

Companen helpt gemeenten, regio's, woningcorporaties en zorginstellingen, onder andere door onderzoek naar vraag en aanbod op de woningmarkt; op het niveau van de regionale woningmarkt, op locatieniveau, op het niveau van uw vastgoedportefeuille. In de onderzoeken is er aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor zorg en diensten aan huis. Het onderzoek van Companen biedt een praktische opmaat voor advies, beleidsplannen en samenwerking.

Dimensus en Companen bundelen de krachten om u nog beter van dienst te kunnen zijn met innovatief onderzoek, passend bij uw vraag. Wij koppelen deskundigheid en logistieke ervaring, kwaliteit, flexibiliteit en een plezierige samenwerking aan een betaalbare prijs. In gezamenlijkheid ontwikkelen we producten. Voorbeeld hiervan is de GemeenteBeleidsMonitor (GBM) die inzicht geeft in waar uw gemeente staat op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en sociale kracht. En ook het WoonWaardeModel, waarmee gericht informatie wordt verkregen voor gebiedsmarketing rond nieuwe woonbestemmingen, samen met potentiële bewoners.

Zo gaan Dimensus en Companen samen op zoek naar antwoorden op uw vragen!